

BS"D • Vo. 3 | Issue 16 | No. 115 • MONSEY: Candle Lighting - 4:27 • Shabbos Ends - 5:59 (72 min past shkiah) • January 9, 2020 • 25 Teves, 5781

התורה רס

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS SHEMOS



--	--	--	--	--	--	--	--	--

ENGLISH
 DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • RABBI BLASS • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM
 MIZMOR L'DOVID • PENINIM • PARSHA PSHETEL • MIGDAL OHR

ביסוד
ר.דניאל ד דהן
סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins,
Mezuzot, and Megillot. ✪ SAME DAY SERVICE ✪

Contact us for your dream
custom closet



HIPPO CLOSETS

Free Estimates
347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

**GA GIBRALTAR ABSTRACT
TITLE AGENCY**

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?
CALL US FOR A QUOTE!
845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBLARTARNY.COM

**ROSENBLUM
ARCHITECTURE**

TODD ROSENBLUM • rosenblumarchitecture.com

845.364.0337 • 200 East Eckerson Road
914.522.6793 • Suite 230 E
todd@adaparch.com • New City, NY 10956

**ARE YOU LOOKING FOR A
STRAUSS
CLEANING**

At Strauss Cleaning we do a thorough job making sure that every inch is spotless. Call us now to schedule your.

Free Estimate
Call now at 201-742-3136

We Specialize in Commercial Jobs:
- Offices
- Schools
- Shules
- Retail Stores
- Event Spaces

LR HOME INSPECTIONS

LENNY ROSENFELD
845.517.0300
inspections613@gmail.com
WWW.LRINSPECTIONS.COM
NY State License # 1330185

Serving Rockland, Westchester, NYC 5 Boroughs

**MOSHE STAMM
LICENSED BROKER**

SPECIALIZING IN GROUP HEALTH INSURANCE

**omni
MANAGED HEALTH**

p: 718.252.9555 ext. 2007
e: moshe@omnimh.com
w: www.omnimh.com

**ROCKLAND TRANSFERS
CAR SERVICE**



- Airport car service (departures and arrivals)
- City to City
- Per Hour Hire
- School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- Reliable and Safe
- Fixed Rates
- No Added Fees
- Credit Cards Accepted

Easy Booking Online



Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
Call / Text
(845) 288-8888

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

**CHEVRA L'BITACHON
OF ROCKLAND COUNTY**

Chevra L'Bitachon is a community security organization which trains and manages members of the community to become guards for their own shuls and mosdos as well as other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org or call/whatsapp **845.704.1205** (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

**FIRST//CLASS
LEASING**

**JUNKBOYZ
PRESERVATION**

**ROCKLAND
ERUV**

Sullivan County Labs
Certified Environmental Testing
How Well Do You Know Your Well?

COMMON TESTS:
• Bacteria
• Nitrates
• Metals
• Volatile Organic Compounds
• Petacides / Herbicides
• Etc.

845-SAFE-H2O
PICKUPS AVAILABLE IN MONSEY AND SURROUNDING AREAS

www.sullivancountylabs.com

35+ Years
OF SERVING THE COMMUNITY

- WILLS & TRUSTS
- ELDER LAW
- PROBATE
- TRUST ADMINISTRATION
- HALACHIC WILLS
- TAX PLANNING
- MEDICAID PLANNING
- ESTATE PLANNING
- SPECIAL NEEDS PLANNING
- ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP
845.425.3900
INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
365 ROUTE 89 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

**POMONA
ENTERPRISES CORP.**
Custom Home Builders
845-354-0018

www.POMONAENTERPRISES.com

UNLIMITEDISRAEL™
ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
P: 845-371-9800

**TELETECH
SECURITY & COMMUNICATIONS**

FOR ALL YOUR MARKETING NEEDS WE GOT YOUR BACK

TAKE AN EXTRA 10% OFF
WITH COUPON CODE AD10OFF



WE GO ABOVE & BEYOND & WE DO IT ALL UNDER ONE ROOF
ASK ABOUT OUR DIGITAL + SOCIAL MEDIA MARKETING



RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL





A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז



בס"ד

פרשת שמות

כ"ה טבת תשפ"א VOL. 1 / ISSUE 68

Many of us, if not all, recall our first exposure to Chumash, at least in its story form as taught to us by dedicated teachers. Undoubtedly, some of the narrative we learned remains more vivid than others; my guess is that one of the more fascinating ones - depending on the talent of the Morah - was the incident of Moshe Rabeinu at the burning bush that would not be consumed. Chasing a sheep, the fire, Hashem speaking to Moshe alone in the desert, all make for a story that the child cannot wait to share at home. That's the way it should be. As we grow older, and our teachers reveal more and more of the "rest of the story", the entire episode stimulates more and more thought and deliberation. So here we are now, and maybe we can explore it again as adults, and gain something that we would also want to absorb and share at home. Let's try.

Moshe Rabeinu sees the burning bush and realizes it is something unusual and tries, as Sforno explains ואתבונן ואראה, to understand it. Rashi points out, based on Shemos Rabbah (3:5), that Hashem chose the first revelation of נבואה to Moshe from a thorn bush to convey the message of עמו אנכי בצרה, that the Ribono Shel Olam כביכול suffers along with Klal Yisroel. The age old, invigorating and hope giving belief that the darkness of Galus will slowly end, and the Jewish people will survive, because Hashem is with us. The fire may burn, and to the amazement of all onlookers, Klal Yisroel will emerge reinforced by knowing that the יד החזקה never let go of our hand.

Moshe then turns his head, or takes five steps (SM"R 3:6), indicating that Jews suffering means something to him and Hashem says he is the one, the true shepherd

for Klal Yisroel. Hashem instructs Moshe to remove his shoes because you are on Holy Land; של נעליך מעל הוא רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא. There are many interesting ways to understand this (see Rabeinu Bachya, Kli Yakkar etc.). The Ramban (3:5) quotes Medrash Rabbah (SM"R 2:13); בכל מקום שהשכינה נגלת, anyplace that the שכינה is revealed it is forbidden to wear shoes. Therefore, Moshe and Yehoshua (5:15) were told to remove their shoes, and the Kohanim would serve in the Bais Hamikdash barefoot. At its simple meaning, the one we always understood from this Ramban, was that if the ground is holy we want to maximize OUR exposure to partake of that קדושה.

The Rav Yosef Salant, one of the Gedolai Yerushalayim who was a contemporary of Rav Yosef Chaim Sonenfeld and a very sought after Darshan) uses a של"ה to show us an עומק that we would have likely otherwise missed. A little background. The Gemara (Berachos 60b) teaches that our ברכות השחר were designed to be said in the various stages of getting up and ready for the day ahead. When you put on your shoes, we should say the Beracha of לי שעשה לי - You have given me everything that I need. The של"ה quotes his Rebbi, the מהרש"ל (in the Siddur (שער השמים), who explains why shoes translate into "everything that I need". There are four basic elements of creation: דומם - inanimate objects, צומח - plant life, חי - living beings and מדבר - man that speaks. Each level of creation is nurtured and lives off the level beneath it. Plants live off the ground and are consumed by living beings, who are in turn consumed by humans. Said the מהרש"ל, when man takes the skin off of an animal and steps on it, he is establishing his governorship, his

-1-



MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"ח they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit: WWW.ZICHRONEREZ.COM



dominion over all of creation. Adds Rav Yosef Shaul Nathanson (שואל ומשיב in his Derashos for Shabbos Shuva (תרל"א) that this is the reason why there is an איסור to wear leather shoes on Yom Kippur, since our עבודה is to become more angelic and divorce ourselves from the shackles of עולם הזה. So by stepping out of our shoes, we relinquish our control, our reign over כל צרכי that is the pedestrian world. I declare myself "Ois Baalhobohs" of this world and all of its pleasures - it does not belong to me, at least for today. Rav Yosef Shaul goes on to explain the Mitzvah of חליצה. There is a "relationship" between the יבם and the יבמה, named זיקה by Chazal, which binds and limits the יבמה from marrying anyone besides the יבם unless the process is done. This is not the place to try and explain זיקה, the obscure secret of Maseches Yevamos - even if I could adequately define it. The procedure of חליצה entails the removal of the shoe from the Yavam's foot, which we now understand; the Yavam is releasing his זיקה which controls the Yevama, symbolized by removing his shoe which relinquishes his dominion over her. הפלא ופלא.

Rav Yosef Salant goes on to explain: To exhibit any kind of governing conduct, to display any kind of jurisdiction in a place of Shechina's revelation, is a form of disobedience. To wear leather shoes where the Shechina should be tangible to us is an act of defiance. To think it's really YOUR WORLD could be considered resisting the ultimate authority. He bases this on a Gemara (Kiddushin 43a), according to the opinion that Dovid was not guilty for the death of Uriah Hachiti. Because Uriah was a מורד במלכות, traitorous to the kingdom, he was therefore allowed to be put to death. Uriah referred (Shmuel II 11:11) to Yoav the general, as V'Adoni Yoav - Yoav my lord, in the presence of Dovid the Melech. Rashi

comments (s.v. V'Adoni) - זהו מרד שקראו אדון בפני המלך - insubordinate in the presence of the king. Therefore, when standing before the Melech on Holy Ground, we remove our shoes to indicate we know who the "REAL BAALHABOHS" is.

This Vort really resonated with me, and hopefully to all of us, because of the world's situation. We have all tried to learn SOMETHING during this almost a year of צרה. Boy, do we really need a Navi now. So we are stuck with our own devices to figure out WHAT THE רבונו של עולם WANTS FROM US. One of the lessons is the world is NOT OURS TO RUN. The world as we knew it is but a nostalgic, distant memory. Shul's, Yeshivos, family Simchos, traveling - we can add whatever bothers us the most. Just as some of us had SOMEWHAT gotten used to this new world and grew encouraged by the news of vaccines, Hashem, it seems said, not so fast. My Yidden still don't get it and they hope to go back to the way it was before - מפטירין כדאתמול. Think about it for a moment - Does ANYONE think that the virus mutated on its own, without Hashem?? We still need to "Chazer" the lesson, to take off our shoes and remember who is the REAL BAALHABOHS and not forget that He is still sending us messages we must pay attention to.

May we all be Zocheh.

Among those that are מצפים לישועה

מיני דאנפיה
חיים בואג איתן



Illuminating Man's Inner World

THROUGH THE LENS OF THE PARSHA

Rabbi Yehoshua Blass, Mashgiach Ruchani – Yeshiva University



Parshas Shemos – The Eternal Model of Leadership (i.e – Can we make America and the World Great Again)

I wrote this before the events on Wednesday in the Capitol. I fully believed the words that I wrote on Tuesday and even more so in light of recent events.

One of the predominant themes of 2020 both in the U.S and in Eretz Yisroel was the question of leadership. Who is most fit to lead? What are the characteristics that we seek in choosing a leader? Which factors should be prioritized, and which are secondary and not given full heed? While what has been front and center in our consciousness are the elections for President and Prime Minister, leadership is in fact needed in every institution, community, and family. The question is one of all importance. What qualities mark a person - President, spiritual leader, boss, or parent - as someone who is best suited to lead?

More ink has been spent on this topic than one can shake a proverbial stick at, but for us one needs to look no further than the handful of pesukim that describe the ascension of Moshe Rabbeinu to the role of the unquestioned leader of the Jewish people both in his epoch and in any epoch since. We know so little about his early life so the few ‘crumbs’ that we are provided with are seized upon with great relish.

Let us mention a few well known sources that paint the picture. The first time we have any exposure to the grown Moshe, the Torah records that:

וַיְהִי בְּיָמַיִם הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל-אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסַבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ-עִבְרָי מֵאָחָיו:

Sometime after that, when Moses had grown up, he went out to his brethren and witnessed their labors. He saw an Egyptian beating a Hebrew, one of his brethren. (Shmos 2:11)

Rashi, quoting the Medrash, highlights that the word וירא is not some simple act of seeing. Rather:

וירא בסבלתם. נתן עיניו ולבבו להיות מצר עליהם

AND HE SAW THEIR BURDENS – he set his eyes and mind to share in their distress.

This is an act described by the ba’alei Mussar as ha’aras panim - completely seeing and empathizing with another person.

What happens after he sees this Egyptian striking his fellow Jew?

וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּרְאֵתְּ הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל:

These words ‘and he saw that there was no man’ have been a source of debate for the last millennia. Famously Rashi said that it means that Moshe ‘saw’ that no Jew would ever emanate from this Mitzri in the future. The Netziv said that what it means is that Moshe saw that there was no one to appeal to on behalf of this besieged-upon Jew. There was no one to turn to who would adjudicate the issue fairly.

The Ramban took a simpler and I believe a more resonant approach and said that:

והנה נסתכל בסבלותם ועמלם ולא יכול לסבול ולכן הרג המצרי המכה הנלחץ:

Moshe saw their suffering and saw that there was no one else to jump into the fray. With that middah of empathy and inability to tolerate cruelty he stood up and smote the Mitzri.

As we continue along Moshe’s journey this theme continues to emerge -namely Moshe’s inability to watch oppression and not in some way to get involved. Whether it was his desire to break up the conflict between the two Jews in Mitzraim or in his advocacy for the daughters of Yisro in Midian, Moshe was simply unable to watch cruelty from the sidelines. This middah blends seamlessly into his chosen profession upon arriving in Midian - that of a shepherd.

The Be’er Mayim Chaim in quoting the famous Medrash says the following:

ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו וגו'. הודיע הכתוב מאין זכה משה להיות הוא השליח לישראל והוא אשר יוציאם ויביאם, לרעות את עם ה', והוא לאשר היה רועה נאמן בצאן חותנו ברחמים מרובים כמאמר חז"ל (שמות רבה ב', ב') שפעם אחת ברח ממנו גדי אחד ורץ אחריו וכו' נדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני הצמא עיף אתה הרכיבו על כתיפו והוא מהלך אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חייך אתה תרעה את צאני וכו', עד כאן. הרי שממש זכה לרעות כצאן עמו.

While the entire Medrash is beyond beautiful and paints the exact picture that allows one to understand who Moshe Rabbeinu was, the key concept is that Moshe was chosen to be the future leader of G-d's people because of the care and empathy that he demonstrated towards the gentlest and most helpless of creations. The line is worth repeating in that it describes the precise Jewish ethic that informs not just appropriate leadership but general behavior and outlook –

אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חייך אתה תרעה את צאני וכו', עד כאן. הרי שממש זכה לרעות כצאן עמו.

Lastly, one reflects on the choice of a thornbush as the vehicle of revelation to Moshe Rabbeinu. This was the beginning of the grandest moment in Jewish History and it began in the most inauspicious of places. The medrash records a number of reasons for this choice. One explanation that has always caught my eye was in the Mechilta:

ד"א למה מתוך הסנה ר' אלעזר בן ערך אומר מפני מה נגלה הקב"ה משמי מרום והיה מדבר עם משה מתוך הסנה לפי שיכול המקום שידבר מראש הרים ומראש הגבעות מגבהי עולם ומארזי לבנון אלא השפיל עצמו ודבר מתוך הסנה ועליו אמר שלמה (משלי כ"ט כ"ג) ושפל רוח יתמוך כבוד: אי אתה מוצא מן האילנות שפל מן הסנה וכן הוא אומר (תהלים קל"ח ו') כי רם ד' ושפל יראה.

HKB'H could have spoken from anywhere and from any vehicle. The choice of the thornbush was a way of communicating the necessity of humility in whoever is chosen to lead the people. This is a theme that will be revisited throughout the Torah - Moshe's humility as a prerequisite for leadership.

While there is no shortage of other themes that are required in a leader and that Moshe himself demonstrated - integrity, strength of character, unafraid

to make unpopular decisions, honesty etc. the initial point of emphasis is empathy and humility, kindness and ego-restraint.

Why are these the middos most emphasized in Moshe Rabbeinu and in arguably all future Jewish leaders? On a simple level the answer is obvious. A leader who is not empathetic and who is led by his own ego-driven needs eventually uses his power to serve his own ends and for his own self-aggrandizement. But it is really more than that. Effective leadership is when there is complete identification between a leader and his people. An entity be it a family or a country is an organism in which the leader plays a primary role but is at the same time completely integrated into that whole. There is a love and an identification felt by the leader for his people which is in turn reciprocated by the people's feelings for the leader. That can only happen with empathy, with respect for the entire populace and with a genuine spirit of humility. Most importantly, the leaders who cultivate that spirit and that identification truly elevate the national character.

Clearly Moshe Rabbeinu understood and cultivated this unique, empathetic, and respectful relationship between the leader and the עם. The Ramban (Bamidbar 16:1) points out that Korach's rebellion could have only taken place after the sin of the spies once the national mood had been dampened, because prior to that the nation loved Moshe in the way that a child loves a mother and could not have fathomed rebelling against him. Furthermore, the Ramban (Bamidbar 1:1) notes that one of the purposes of doing a census was so that Moshe Rabbeinu could personally interact with every member of Am Yisroel.

At some point seemingly the feeling of complete identification between Moshe and the nation became threatened. The Rambam (in Hilchos Dei'os and in Shemoneh Perakim) claims that Moshe's sin at mei merivah was that he angrily rebuked the people - שמעו - listen to me you rebellious ones. When it became clear that even Moshe had reached his limit and that his ability to empathetically elevate the nation had perhaps run its course then HKB'H decided that a change in leadership was necessary.

A particularly profound line in Berachos 28a always struck me as underscoring this dynamic between a leader and his/her subjects. The gemarah records how the Nasi Rabban Gamliel had entered into a public

dispute with R' Yehoshua and how Rabban Gamliel had embarrassed his talmudic adversary. When Rabban Gamliel, who came from wealthy nobility, entered into Rebbe Yehoshua's somewhat dilapidated home to ask him for forgiveness, Rabban Gamliel made a comment that indicated that he wasn't really aware of the type of life choices that someone of Rebbe Yehoshua's economic status was forced to make. Rebbe Yehoshua responds sharply that

**אוי לו לדור שאַתָּה פֿרַנְסוּ, שאַי אַתָּה יודע בְּצַעֲרֵךְ שֶׁל תְּלִמְיָדִי
חֲכָמִים, בְּמָה הֵם מְהַפְרִינִסִים וּבְמָה הֵם נֹזְזִים.**

Essentially saying that woe onto this generation that you have been entrusted to lead for you have no true understanding of the struggles of the people.

Rav Kook on that gemarah expresses the following beautiful formulation

**הנהגת הדור הראויה צריכה להיות שהמנהיג ישתדל לחדור
למצבו של כל יחיד לפי כחו. ובמה שישתדל לתקן גם כן כל
המצבים הפרטיים יתרומם מצב הכלל כולו.**

A leader may have many qualities but first and foremost does he love, empathize with, deeply understand, and fully respect the totality of the people who he serves? If not, then שאַתָּה פֿרַנְסוּ.

As the gemarah forcefully notes:

**תנו רבנן שלשה הקב"ה בוכה עליהן בכל יום על שאפשר
לעסוק בתורה ואינו עוסק ועל שאי אפשר לעסוק בתורה
ועוסק ועל פרנס המתגאה על הצבור**

HKB'H cries daily when he sees a parnes (a leader) lording over the community (Chagigah 5b)

Even leaving aside the countless models in Tanach and from Chazal, we as Americans and as Jews have been blessed to witness many leaders who reflect what I believe to be the Torah's vision of leadership. Abraham Lincoln might be the greatest example of such a person but there have been many others. Men and women of decency and idealism who were completely connected to the nation and to the people who they served and who, because of that identification, were able to elevate the entire national consciousness. David Ben Gurion and Menachem Begun were flawed human beings but at the same time they were genuinely great men who brought out the best, most noble and most selfless

spirit in their countrymen. None of these people, G-d forbid, can be compared to Moshe Rabbeinu but in their ability to identify with, be identified with, and passionately elevate the people they found similarities with the greatest of our leaders.

It is just my humble opinion but to unapologetically, unabashedly, and loudly support candidates who fly in the face of the Torah's eternal values of empathy, humility, nobility, and integrity seems like an inadvertent sidelining and disgrace of the Torah. The unintended message would seem to be that the domain of the Torah exists only in some black and white area of halakha as opposed to being a Toras Chaim that informs every piece of our lives. Very simply, if we believe in decency, derech eretz, empathy, respect, humility, kavod habrios etc. than taking public positions that fly in the face of those most essential of values seems to me to be a desecration of the HKB'H's Torah that promotes those values.

The hope is that leadership, be it in communities, shuls, schools and in the government continues to attract and inspire the best and the brightest. While great men and women such as Moshe Rabbeinu, Dvora HaNeviah, Dovid HaMelech and Yoshiyahu HaMelech all approached leadership with a certain healthy ambivalence, eventually they heard the call to service and brought both their great strength and their great decency to bear in the service of Am Yisroel.

Let us hope that that is a model that we continue to see and support for the betterment of our people and of humankind.

טיב הקהילה

בס"ד
'יו"לע"יקהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנוהרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Shemos

5781

No.

549.447

טיב המערכת

Bnei Yisrael who came to Egypt – בני ישראל הבאים מצרימה

On the Seder night, when all *Bnei Yisrael* are sitting and relating the miracles that at the exile from Egypt, one family also sat and they too tried to enhance the mitzvos of the night and mainly to be among those who 'all who increase the telling of the leaving of Egypt is praiseworthy'. But when they came to the words in the Haggadah 'B'chol dor v'dor chayiv adam liros es atzmo ke'ilu hu yatza mimiztrayim' – 'In every generation it is one's duty to regard himself as though he personally had gone out of Egypt'. The family had a problem. How can we regard ourselves as if we had gone out of Egypt when we are sitting here around the tale likes royal family members?!

The Tzaddikim have already revealed to us, and at the forefront Rabeinu, the Arizal, that these days of the *parshiyos* from Shemos to Mishpatim are great and propitious times, particularly to arouse us to do Teshuva. The Torah reading stimulates the times, and during these weeks when we read about the slavery in Egypt and afterwards about the redemption and the exodus from Egypt, it is during this time it is possible to be victorious over the personal Pharaoh of each and every one of us, and to go out of Egypt, a place of the fifty gates of impurity. But we must know this: A person cannot leave a place if he does not know that he is there. Therefore, these days were given to us as a gift in order to appreciate our situation and to correct the flaws of the soul that we have impaired, and by doing this, we can add sanctity to sanctity.

It is written in the holy *seforim* that these *parshiyos* of the holy days of *Shovavim* (an acronym for the *parshiyos* Shemos, Va'eira, Bo, Beshalach, Yisro, and Mishpatim) everyone should examine himself in the *parshiyos* of the Torah. When we read about Pharaoh and his decrees, the individual must realize that this is renewed by him every year – the new Pharaoh within him – אשר 'לא ידע את יוסף' (1:8) – 'who did not know Yosef' (1:8) and every year his decrees renew. It is incumbent on us to find ways to be victorious against it when we remember that the encrustation of Pharaoh is not removed without first being smitten. One with understanding will overcome his *yetzer* with the first smite, and he will not need ten *makkos* every time... Just as we learn about the decrees of Pharaoh, so too we learn about the strength of Moshe and Aharon, by following in their ways and learning from their deeds we can be victorious against our Pharaoh and leave Egypt in truth.

- Introduction to Tiv HaTorah – Shemos

טיב ההשגחה

Who doles out life to all the living – חותך חיים לכל חי

I spent a long time looking for work until I found a job. This job was tailored for me, at a candy store in my neighborhood. True, I do not have a job every day, but Baruch Hashem I work most of the week which is enough to sustain me.

There is an Arab there by the name of Achmed, who does not like me so much that I am in the store as he feels threatened by me and that there is a competition as to who is more experienced. Due to his secretive competition, he tries to get the attention of the boss to show he is more experienced which is fine by me. What bothers me are the challenges he presents when he talks bad about me to the boss and he cannot prove anything as it is all a lie and a ruse, and I cannot defend myself because he does this behind my back and I am not aware.

When I saw that the boss was tending to believe him (especially since he has been there many years), I asked the Creator to step in to help me.

The next day we had a large event that we had prepared for to meet the high expectations and standards of the customer. That day, the man raised a knife to cut a petit four, and he accidentally cut his palm with the sharp knife, a very deep cut. He quickly ran to the clinic for treatment, and I was left alone to prepare and arrange the large order.

The story is not over. After a week of not coming to work because of the cut and the stitches, he called the boss to tell him he was not feeling well, and I worked extra hours in a pleasant environment. Two days later we found out he had corona which gave me another ten days of quiet and the boss was able to see how I worked and not how the other worker was bad-mouthing me without my knowing. Now that the boss saw that he had a reliable, dedicated worker, he gave me more responsibility and a raise. He also gave me more hours which made it easier for me to support my family.

It is important to point out that this worker had never cut himself all the years he was working, he never took vacation so as not to lose his seniority. But a short Tefillah from the depth of the heart caused the Creator to arrange the cut and corona and enough time for the boss to see what was really happening.

With thanks to the Creator of the World for all His kindnesses.

ש.ק.

מתוך ענותם של ישראל אתה מוצא את
מעלתם
From the suffering of Israel you learn
their excellence



ותרד בת פרעה לרחץ על היאר ונערתייה הלכת על יד היאר ותרא את
התבה בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה: (ב:ה)

Pharaoh's daughter went down to bathe by the river and her
maidens walked along the river. She saw the basket among the
reeds and she sent her maidservant and she took it. (2:5)

The Baal HaTurim writes: Pharaoh's daughter went down – the
final letters of these three words spell the word דתה, her faith.
This teaches that Pharaoh's daughter went to the river to convert
to the faith of the Israelites.

This is also explained in the Gemara (Sotah 12b): 'Pharaoh's
daughter went down to wash herself by the river. R' Yochanan
said in the name of R' Shimon ben Yochai, "This teaches that she
went down to the river in order to wash herself from her father's
idols (she went to convert), as it says Yeshaya 4:4 'אם רחץ ה' את
'צאת בנות ציון' – 'When my L-rd will have cleansed the filth of the
daughters of Zion'.'

Anyone who hears this incident wonders, and the question
screams out for itself, what did Basya see to do this? We are
talking about the beloved house of the king of Egypt which, aside
for the pointed hatred of Israel in the royal palace, the king's
house lacked nothing. If so, then why did she see fit to join the
Nation of Israel who at that time were deemed very low? The
Egyptians treated them with total abandon, they were simply
worthless. They worked them like donkeys without paying them.
They embittered their lives with hard labor, and they threw their
children into the sea. That is when the desire to be a part of the
Chosen Nation was aroused within her?!

I received the answer to this from a man who amazed me with
his direction. This man was a Holocaust survivor *lo aleinu*, and it
was only after this that he became closer to Judaism and he
accepted upon himself to be diligent in Torah and mitzvos.

When I was told about his past I was filled with amazement. It is
widely known that the terrible Holocaust caused two
destructions. The first one was a physical destruction, as they
killed a sizeable portion of the Jewish nation. Additionally, it
caused a destruction of the Jewish religion as a majority of the
survivors discarded the yoke of Torah from upon them *Rachmana
litzlan*. But this man who originally removed the yoke, just at that
time merited to be in the lap of Judaism, is this not something?!

Once, the right time came and I entered into a conversation with
him and among other things, I expressed my amazement, what
brought him to where he was?

The man agreed to settle my wonder and he began his words
with a parable [*masha!*]: When a boy talks in shul in the middle of
davening, and his chatter disturbs the congregation from the
davening. Perhaps the congregants scolded him, but generally
even if he did not listen to their scolding, they were not trying to
be mean to him. Except for one man who brought the boy closer
to him and slapped him across the face that made his head ring.
This man was no other than the boy's father, after the father had
admonished the boy to stop his chatter, and he could not stop
the boy from misbehaving until he hit him.

Of course, the father did not intend to cause the boy pain *chalilah*,
and the difference between him and the other men who were
scolding him was his desire to look out for the benefit of the child. In
general, the scolders were looking out for their benefit more than
the benefit of the boy. They wanted their Tefillah to rise properly
and the prattle of the boy was stopping this. But the father was only
looking out for the benefit of the boy, and he could not condone the
way his son was behaving.

"I saw something similar when I was in the jaws of the wicked ones
in the valley of death. It was there that I realized that these wicked
ones only wanted to do evil to the Jews. They not only wanted to kill
the observant Jews who were close to Hashem, but they also wanted
to kill the Jews who discarded the yoke of Torah and mitzvos from
upon them *Rachmana litzlan*, and even those who had already
assimilated among the nations *Rachmana litzlan*, and did not even
know that they were Jewish, the Nazis *yemach shemam* ordered that
they be killed.

"Since this was so, I set my eyes and my heart on the bitter reality
and I realized that this was unexplainable and beyond
comprehension. Had they just wanted to kill the G-d-fearing ones
then it was understandable that they hated the religion. But once
they wanted to kill the assimilated ones, then it was a sign from
Heaven that they were not the tormentors, this was only a proof that
there is a judge and there is justice, and our merciful Father was
keeping that which was in His Torah (Devorim 8:5) 'כי כאשר ייסר איש
'את בנו ה' אלוקיך מייסרך' – 'just as a father will chastise his son, so
Hashem, your G-d, chastises you', and who will realize this and not
withdraw from his perverted ways?!"

In light of his words we can also explain the actions of Basya. True,
she saw with her own eyes the extent of the degradation that was
being meted out to the Jewish nation. She was also wise enough to
know the basis for the hatred of Israel, but there was one thing that
she did not have the answer to, what was the reason for all this?
What did the *Bnei Yisrael* do to them that implanted so much hatred
within them? When she did not find an answer for her bafflement,
she understood that this hatred was irrational and beyond
comprehension and it proved that it was the hand of Superior
hashgacha that was causing all this. It must be that it was for their
benefit, for HaKadosh Baruch Hu Who chose their ancestors would
not want to cause their descendants pain if it were not to benefit
them through it. When the benefit would be revealed it would prove
there is an exceptional excellence not found by the other nations.
Then, their Creator will exalt them and raise them up to higher and
higher levels. Therefore, she too wanted to join the nation of Israel.

Perhaps it was in this merit Hashem placed the saving of Moshe in
her hand as he was the savior of Israel. This aspect of her was also
found in Moshe, for just as Moshe was destined to place his eyes and
heart on the pain of Israel (meaning he felt their pain) [as brought in
Rashi to 2:11] 'וירא בסבלותם' – 'and he saw their burdens – he
focused his eyes and heart to be distressed over them.] She too gave
her heart and eyes to the distresses of Israel.

For this reason, she earned an honorable place in the Eternal World
above, and she was able to enter twice a day into the hall of Moshe
Rabeinu since her trait was like his trait.

Nevertheless we see from all this the proper way to look at all the
grief that Israel is suffering in their exile is that this is a proof that
(Mishlei 3:12) 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח' – 'for Hashem admonishes
the one He loves' and we must long for the end of the *posuk* 'וכאב
'את בן ירצה' – 'and like a father He mollifies the child' speedily in our
days Amein.



“Hashem said to him, ‘What is that in your hand?’ and he said, ‘A staff’”

Moshe’s Staff Was the Staff Yaakov Avinu Used to Inculcate Emunah in His Flock

In this week’s parsha, we would like to focus on the esoteric conversation HKB”H had with Moshe after delegating him to take Yisrael out of Mitzrayim (Shemos 4, 1):

“ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה’ ויאמר אליו ה’ מזה זה בידך ויאמר מטה. ויאמר השליכהו ארצה וישליכהו ארצה ויהי לנחש ויגס משה מפניו. ויאמר ה’ אל משה שלח ירך ואחוז בזנבו, וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו, למען יאמינו כי נראה אליך ה’ אלקי אבותם אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב.”

Moshe responded and said, “But they will not believe me, and they will not heed my voice, for they will say, ‘Hashem did not appear to you.’” Hashem said to him, “What is that in your hand?” and he said, “A staff.” He said, “Cast it to the ground,” and he cast it to the ground and it became a snake. Moshe fled from it. Hashem said to Moshe, “Stretch out your hand and grasp its tail.” He stretched out his hand and grasped it tightly, and it became a staff in his palm. “So that they shall believe that Hashem, the G-d of their forefathers, appeared to you, the G-d of Avraham, the G-d of Yitzchak and the G-d of Yaakov.”

This exchange is astonishing. After all, Moshe Rabeinu was the loyal shepherd, who always stood up for Yisrael. In fact, after the “cheit ha’eigel,” he demonstrated his willingness to sacrifice his life on their behalf by saying to HKB”H (ibid. 32, 32): “ועתה אם תשא” —and now, if You would but bear their sin; but if not, erase me now from Your book that You have written. So, why did he doubt Yisrael here and suspect that they would not believe him? Additionally, why did HKB”H instruct Moshe to cast his staff to the ground, transform it into a snake and have Moshe pick it up by its tail, before transforming it back into a staff? What did this feat portend?

The Galus in Mitzrayim Was Aimed at Cleansing Yisrael of the Contamination of the Nachash

We will embark on our journey by introducing the explanation of the holy Alshich. He goes to great lengths to prove that the galus in Mitzrayim was designed by HKB”H to cleanse Yisrael of the corruption and stench of the primeval serpent that infected all of creation due to the “cheit Eitz HaDa’as.” This was a prerequisite for Yisrael to be able to receive the Torah. Through their suffering and backbreaking labor in Mitzrayim, they were cleansed of the contamination of the nachash, and HKB”H was then prepared to give Yisrael the Torah.

To substantiate this claim, the Alshich cites the passuk (Devarim 4, 20): “ואתכם לקח ה’ ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו: —but Hashem has taken you and withdrawn you from the iron crucible, from Mitzrayim, to be a nation of heritage for Him, as this very day. Rashi explains that an “iron crucible” (“כור הברזל”) is a vessel with which they refine gold. In other words, just like the impurities adherent to the gold need to be removed by means of melting in an iron crucible, so, too, it was necessary to purify and refine the neshamos of Yisrael from their adherent impurities, by means of the suffering and hard labor in Mitzrayim. This was the preparation necessary for them to receive the Torah: “To be a nation of heritage for Him, as this very day.”

It appears obvious that the assertion of the holy Alshich is founded on the teachings of our great master, the Arizal (Sha’ar HaPesukim, Shemos; Sha’ar HaKavanos, Pesach, 1). He teaches us that all of Yisrael that endured the hardships of galus Mitzrayim were originally part of Adam HaRishon when he

sinned with the Eitz HaDa'as. To achieve their tikun, they were required to undergo several gilgulim to rid themselves of that contamination. First, they reincarnated into the generation of the mabul; however, since that generation was yet tainted by the evil of the nachash, they behaved corruptly.

Subsequently, they reincarnated into the generation of the dispersion. There, too, they behaved corruptly and failed to remedy their flaw. This is apparent from the passuk (Bereishis 11, 5): "וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני אדם"—**Hashem descended to see the city and the tower which the sons of man (Adam) had built.** This passuk emphasizes the fact that they were descendants of Adam (HaRishon), alluding to the fact that they were incorporated within him. Then, they reincarnated a third time, into the inhabitants of Sedom. Clearly, they failed once again to make proper amends, as it is written (ibid. 13, 13): "ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד"—**the people of Sedom were exceedingly wicked and sinful to Hashem.**

After failing miserably three times to achieve their tikun, they reincarnated a fourth time into Bnei Yisrael in Mitzrayim. Due to their suffering and harsh servitude, they were finally cleansed and worthy of receiving the Torah. Corresponding to the generation that was wiped out by the mabul, Pharaoh decreed (Shemos 1, 22): "כל הבן היולד היאורה תשליכוהו"—**every male child that will be born, you shall throw him into the river.** Regarding the sins they committed during the generation of the dispersion, it states (Bereishis 11, 3): "ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה, ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחומר"—**each man said to his fellow, "Come, let us make bricks and burn them in fire." And the brick served them as stone, and the bitumen served them as plaster.** They attempted to ascend to the heavens, deny Hashem's sovereignty and wage war against Him. Consequently, in Mitzrayim, they were punished as follows (Shemos 1, 10): "הבה נתחכמה לו... וימררו"—**come, let us act wisely toward them... They embittered their lives with hard work, with mortar and with bricks.** Corresponding to the building of the city and the tower in that previous reincarnation, they were punished accordingly in Mitzrayim (ibid. 11): "ויבן ערי מסכנות לפרעה את פיתום ואת רעמסס"—**they built storage cities for Pharaoh, Pitom and Raamses.**

Thus, we learn that when the "nachash hakadmoni" infected Adam and Chava with its vileness and perversion, it infected, in effect, all of the neshamos that were incorporated within their beings. Clearly, this coincides magnificently with the explanation

of the Alshich hakadosh—that the purpose of the galus in Mitzrayim was to rid the holy nation that had reincarnated into Mitzrayim of the contamination of the nachash.

At this point, it is worthwhile introducing an incredible insight from the Shela hakadosh (Shemos). He explains why Yisrael were enslaved specifically by Pharaoh in Mitzrayim. He asserts that Pharaoh, the King of Mitzrayim was the embodiment of the primeval serpent—the "nachash hakadmoni"; as such, he caused all of Yisrael to sin with the Eitz HaDa'as. The source for this notion appears in the Zohar Chadash (118, column 2). Therefore, HKB"H arranged for the neshamos that were involved in the "cheit Eitz HaDa'as" due to the influence of the nachash to suffer the hardships of slavery under Pharaoh, the embodiment of the "nachash hakadmoni." Thus, the suffering would cleanse them of the corrupt, perverse influence of the nachash. Thus, we see the wonders of the Creator, the One and Only, at work. Ironically, He arranged for the "nachash hakadmoni," who had infected Yisrael with its vileness, to be the one to cleanse them in preparation for receiving the Torah.

Moshe a Gilgul of Adam HaRishon Rectified the Neshamos that Sinned with the Eitz HaDa'as

To achieve a better understanding of the matter, let us introduce another fundamental principle. In Likutei Torah (Ki Sisa), the Arizal teaches: "דע שמושה היה בחינת אדם הראשון, וכמו שאדם—**know that Moshe resembled Adam HaRishon; just as Adam HaRishon encompassed all of the neshamos in the world, so, too, Moshe was equivalent to all of Yisrael.** In Sefer HaLikutim (Shemos), the Arizal reiterates this comparison.

The Arizal (ibid.) adds that Moshe Rabeinu embodied the good aspects of Adam HaRishon, after he performed complete teshuvah. This is alluded to by the passuk in this week's parsha (ibid. 2, 2): "ותרא אותו כי טוב הוא"—**she saw that he was good.** In other words, Yocheved, Moshe's mother, perceived that he embodied all the good of Adam HaRishon—the part that did not participate or contribute to the "cheit Eitz HaDa'as." The Gemara (Eiruvin 18b) describes the teshuvah of Adam HaRishon as follows: "אדם הראשון חסיד גדול היה, כיון שראה שנקנסה מיתה על ידו, ישב בתענית מאה ושלשים שנה"—**Adam HaRishon was exceedingly pious; when he saw that creation had been penalized with death on his account, he fasted for one hundred and thirty years.** Correspondingly, Moshe Rabeinu was born 130 years after the beginning of the galus in Mitzrayim. This is evident

from the fact that Bnei Yisrael were in Mitzrayim for 210 years, and Moshe was eighty years old at the time of the exodus.

This explains very nicely what the Arizal teaches us in Sha'ar HaPesukim (Shemos) regarding the passuk (ibid. 1, 8): **“ויקם מלך—חדש—a new king arose.** He explains why HKB”H specifically chose Moshe Rabeinu to take Yisrael out of Mitzrayim. As we have explained, all the neshamos that were tarnished by the “cheit Eitz HaDa’as” returned as gilgulim in Mitzrayim to be cleansed through the torment of the hard labor and servitude. Those neshamos represented branches of Moshe Rabeinu. Hence, HKB”H imposed upon him the task of rectifying them and taking them out of Mitzrayim.

Let us clarify. Moshe Rabeinu was a gilgul of Adam HaRishon, who harmed all of the neshamos contained within him by sinning with the Eitz HaDa’as. Thus, all of the neshamos that reincarnated into Mitzrayim to accomplish their tikun for the “cheit Eitz HaDa’as” were offshoots of the neshamah of Moshe Rabeinu. Therefore, HKB”H chose Moshe—the embodiment of the good aspects of Adam HaRishon—to remedy those tainted neshamos and take them out of Mitzrayim.

We can now appreciate why Moshe feared that Yisrael would not believe him. As explained, the neshamos of Yisrael in Mitzrayim had been corrupted by the heresy of the “nachash hakadmoni” in the Garden of Eden (Bereishis 3, 5): **“כי יודע אלקים—for G-d knows that on the day you eat of it your eyes will be opened and you will be like G-d, knowing good and bad.** Subsequently, they reincarnated into the generations of the mabul and the dispersion. Both of those generations were evil and corrupt and denied the sovereignty of Hashem. Thus, the lack of emunah in Hashem was deeply rooted in them. Furthermore, HKB”H decreed at the Bris bein HaBesarim—the Covenant of the Parts—that they would be enslaved for 400 years; and they had not yet fulfilled that decree. All in all, Moshe Rabeinu had significant cause for doubt.

The Incredible Odyssey of Moshe’s Staff

Following this enlightening path, we will proceed to explain HKB”H’s profound response concerning Moshe’s staff. We find that that staff had a fascinating history. Its odyssey began in the hands of Yaakov Avinu. It was subsequently passed down from generation to generation; ultimately will end up in the hands of the Melech HaMashiach, who will use it to vanquish idolaters

and heretics. Here is a pertinent excerpt from the Midrash Yalkut Shimoni (Tehillim 869) related to the passuk (Tehillim 110, 2):

“מטה עוזך ישלח ה' מציון. איזה מטה, זה מטה של יעקב, שנאמר כי במקלי עברתי את הירדן הזה, והוא המטה שהיה ביד יהודה ומטך אשר בידך, והוא המטה שהיה ביד משה ומטה האלקים בידי, והוא המטה שהיה ביד אהרן וישלך אהרן את מטחו, והוא המטה שהיה ביד דוד, שנאמר ויקח מקלו בידו, והוא המטה שהיה ביד כל מלך ומלך עד שחרב בית המקדש ונגנז, ועתיד להימסר ביד מלך המשיח, ובו עתיד לרדות את עובדי אלילים, לכך נאמר מטה עוזך ישלח ה' מציון.”

“The staff of your strength will be dispatched by Hashem from Tziyon.” This refers to the staff of Yaakov; it is the very same staff held by Yehudah, mentioned in the passuk (Bereishis 38, 18): **“And your staff that is in your hand.”** It was also the staff held by Moshe (Shemos 17, 9): **“With the staff of G-d in my hand.”** It was also the staff used by Aharon (ibid. 7, 10): **“And Aharon threw down his staff.”** It was also the staff David held in his hand (Shmuel I 17, 40): **“He took his staff in his hand.”** Furthermore, it was the staff held by every single king until the destruction of the Beis HaMikdash; then it was stored away for safekeeping. For, it is destined to be delivered into the hands of the Melech HaMashiach; with it, he will punish and subjugate the idolaters. Therefore, it says: **“The staff of your strength will be dispatched by Hashem from Tziyon.”**

Next, let us introduce the sacred words of the Tzemach Hashem LaTzvi (Vayeitzei). He explains how Yaakov managed to acquire his flocks of sheep while he was residing with Lavan (Bereishis 30, 37): **“ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמוז... ויצג את המקלות: אשר ביצל ברהטים בשקתות המים אשר תבאן הצאן לשתות לנוכח הצאן—Yaakov then took for himself a moist rod of poplar and hazel and chestnut . . . and he stuck the rods which he had peeled in the channels in the watering troughs.** This peculiar act was meant to be a symbolic gesture to free the neshamos of Yisrael that were held captive among Lavan’s flocks. He employed the **“מק”ל—the staff—which is an acronym for (Berachah of Modim) “מ'עולם ק'וינו ל'ך”—we have always placed our hope in You.**

Neshamos of Yisrael Were Concealed among Lavan’s Flocks

As a loyal servant in the presence of his master, I would like to expand on his sacred words. Yaakov says to Lavan (ibid. 30, 30): **“כי—מעט אשר היה לך לפני ויפרוץ לרוב ויברך ה' אותך לרגלי—for the little you had before I came has multiplied substantially as Hashem has blessed you with my coming.** The Midrash (B.R. 73, 6) teaches us how small Lavan’s flock was prior to Yaakov’s arrival: **“שבעים נפש.”**

נאמר כאן מעט ונאמר להלן מעט (דברים כו-ה) [ויגר שם] במתי מעט, מה להלן שבעים—seventy—(דברים י-כב) בשבעים נפש [ירדו אבותיך מצרימה], אף כאן שבעים” souls; the text employs the term “מעט” here and it also employs the term “מעט” later on (Devarim 26, 5) . . . just as it means seventy there . . . so, too, here it means seventy.

Afterwards, the Midrash (ibid. 73, 11) teaches us the degree of Yaakov’s success (Bereishis 30, 43): “**The man became exceedingly prosperous (‘במאד מאד’)—how many sheep did he have? Six hundred thousand flocks of sheep.** According to the Yifeh To’ar, we learn this from a “gezeirah shavah.” Here, the passuk says “מאד מאד”, and with regards to Bnei Yisrael in Mitzrayim, it says (Shemos 1, 7): “ויעצמו במאד מאד”. So, just as Bnei Yisrael numbered six hundred thousand there; so, too, the number of sheep here was six hundred thousand. At first glance, we can only wonder: What is the connection between the seventy souls that went down to Mitzrayim and increased to six hundred thousand and the number of Lavan’s sheep that initially numbered seventy and increased to six hundred thousand flocks under Yaakov’s supervision?

Let us refer to the Nezer HaKodesh on the Midrash (ibid. 6), authored by the divine kabbalist Rabbi Yechiel Michel of Galona, ztz”l. He explains why Yaakov became a shepherd for Lavan based on the writings of earlier sages. It was because the neshamos of Yisrael that were tainted as a result of the “cheit Eitz HaDa’as” reincarnated into the sheep that he cared for. Therefore, Yaakov, the splendid beauty of Adam HaRishon, came and took care of them to heal them. Ultimately, they reincarnated into the neshamos of Yisrael in Mitzrayim. Based on this premise, the Nezer HaKodesh says:

“ולפיכך התחכם יעקב בכמה מיני תחבולות שונות, בהצגות המקלות בדמיון עקודים נקודים וברודים, כדי להמשיך אצלו כח הצאן, שאותו צדיק לא עשה כן עבור חמדת ממון חס ושלום, אלא כל מגמתו וחפצו בזה היה רק להמשיך הצאן תחת רשותו הקדושה, ומאז עלו אחר כך למדרגת אדם, הם שלומי אמוני בית ישראל הנקראים אדם ממש משורש אדם קדמאה, ועליהם נאמר (יחזקאל לד-לא) ואתן צאני צאן מועיתי אדם אתם, כלומר שעלו ממדרגת הצאן למדרגת האדם.”

Yaakov devised many tricks and strategies to heal those neshamos, such as the intricate procedure with the rods in the sheep’s troughs. Thus, the sheep came into his possession. He was truly a tzaddik; he did not perform these acts for monetary gain, chas v’shalom; on the contrary, his sole aim was to return those sheep to the realm of kedushah. Ultimately, they were elevated to the status of “adam”—members of the nation of Yisrael.

This then is the point of the Midrash concerning the number of Lavan’s sheep. When Yisrael descended into galus in Mitzrayim, they numbered a mere seventy souls—Yaakov and his household. Subsequently, their numbers increased—to six hundred thousand. The same was true of Lavan’s sheep that included neshamos of Yisrael that had reincarnated; initially, they only numbered seventy, but they eventually increased to six hundred thousand. This is the gist of his explanation.

It appears that this is the source for what the Chakal Yitzchak writes in parshas Vayeitzei. He presents a wonderful chiddush regarding Lavan’s sheep: **It is taught in our sacred sefarim that the holy neshamos of the generation of the mabul, the dispersion and the populace of Sedom reincarnated into Lavan’s sheep. Our esteemed forefather performed a tikun on their behalf. Through the process of gilgul, he elevated them to the status of “adam,” and they reincarnated into the generations that lived during the galus in Mitzrayim . . . Therefore, Yaakov Avinu and the shevatim were shepherds— to rectify those neshamos.**

In keeping with our current discussion, it appears that his words are a fantastic synthesis of the ideas of the Nezer HaKodesh and the Arizal presented above. To summarize, the neshamos of Yisrael that were tainted by the “cheit Eitz HaDa’as” reincarnated initially into the generation of the mabul, subsequently into the generation of the dispersion and the populace of Sedom, and ultimately into the generations in Mitzrayim, where they achieved their tikun. Additionally, we learned that prior to landing in Mitzrayim, those three corrupt groups also reincarnated into the sheep of Lavan.

Now, with the insight of the Tzemach Hashem LaTzvi, we can begin to comprehend the mysterious, symbolic gesture Yaakov Avinu performed with the rods he placed in the sheep’s troughs. Among those flocks of sheep, were great neshamos that were tainted and longed to achieve tikun. Thus, their emunah in Hashem was fortified, in the sense of “מק”ל, an acronym for מיעולם—**we have always placed our hope in You.** They believed firmly that HKB”H would take them out of the darkness and into the light by allowing them to reincarnate into the generations of Yisrael in Mitzrayim. There, they would achieve their complete tikun and then merit receiving the Torah at Har Sinai.

“With my staff I crossed this Yarden”

It is with great pleasure, that we will now explain the matter of the rods that Yaakov place in front of the sheep to fortify their

emunah in Hashem. Let us consider: When did Yaakov first acquire his staff? We can glean the answer from Yaakov's plea to HKB"H prior to confronting Eisav (Bereishis 32, 11): "קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות" **I have been diminished (made small; humbled) by all the kindnesses and by all the truth that You have done for Your servant; for with my staff I crossed this Yarden, and now I have become two camps.** Rashi comments: **"For with my staff": I did not have anything with me—not silver, not gold, and not livestock—just my staff alone.**

To comprehend Rashi's comment, we will refer to the passuk describing Yaakov's first encounter with Rachel (ibid. 29, 11): "וישא את קולו ויבך" **—he raised his voice and wept.** There Rashi explains: **He cried because he came empty-handed. He said, "Eliezer, my paternal grandfather's servant, had in his hands nose-rings, bracelets and delicacies; but I am empty-handed."** Because Eliphaz, son of Eisav, pursued him at the command of his father, to kill him. He overtook him, but since Eliphaz grew up on Yitzchak's lap, he wavered. **Eliphaz said to Yaakov, "What should I do about Father's command?" Yaakov said to him, "Take my possessions, since a poor man is considered like a dead person."** It was concerning this trying ordeal that Yaakov remarked: **"For with my staff, I crossed this Yarden"**—he remained bereft of all his material possessions; all that he had left was the staff.

Let us elaborate. It is not difficult to imagine how easy it would have been for Yaakov to fall to the depths of despair and to lament his bitter fate. Was it really necessary for him to endanger his life for the sake of those Berachos by disguising himself as Eisav to deceive Yitzchak? His remark to Rivka expresses his fear and concern (ibid. 27, 12): "אולי ימישני אבי והייתי בעיניו כמותעתע והבאתי עלי" **—perhaps my father will feel me and I shall be viewed by him as an impostor; thus, I will bring upon myself a curse and not a berachah.** Notwithstanding, Yaakov did not despair; instead, he reinforced his emunah in Hashem. The Midrash (B.R. 68, 2) describes this sequence of events apropos to the passuk (ibid. 28, 10): "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" **—and Yaakov departed from Be'er Sheva and went to Charan:**

"אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מזה כתיב ביה, ויקח העבד עשרה גמלים וגו', ואני לא נזם אחד ולא צמיד אחד... חזר ואמר, מזה אנא מובד סברי מן בריי, חס ושלום לית אנא מובד סברי מן בריי, אלא עזרי מעם ה'".

When Eliezer went to bring back Rivka, what is written (Bereishis 24, 10)? "Then the servant took ten camels, etc." I,

on the other hand, have not a single nose-ring nor a single bracelet . . . Then he reconsidered: Am I going to lose faith in my Creator? Chas v'shalom, I will surely not lose faith in my Creator. Rather (Tehillim 121, 2): "My help is from Hashem!"

Thus, the rods that Yaakov placed in plain view of those holy, yet unfortunate sheep in Lavan's possession, were an expression of Yaakov Avinu's incredibly strong emunah. Eliphaz had robbed him of all his material possessions; yet, he did not despair. He inculcated this emunah in the neshamos that had reincarnated into Lavan's sheep; he did not want them to despair at being confined in the bodies of livestock. He wanted them to be resolute in their emunah that HKB"H would release them from that confinement, return them to the state of human beings and offer them the privilege of receiving the Torah. This was the power of the "מק"ל; it expressed a Jew's eternal hope: **"we have always placed our hope in You."**

With this in mind, I had a fascinating thought. We learned in the Midrash above that Yaakov's staff was the same staff which Moshe used to perform miraculous feats in Mitzrayim. But why was it called a "מק"ל" in Yaakov's hands and a "מטה" in Moshe's hands? I would like to suggest that since Yaakov's emunah in Hashem was unwavering, it was called a "מק"ל"—an acronym for **מ.עולם ק'וינו לך**. In Moshe's hands, however, it served an entirely different purpose. He had to sway the hearts of Yisrael, who had sunk to the forty-ninth level of tumah in Mitzrayim. Perforce, he had to inculcate in them a resolute emunah in Hashem. Hence, it was called a "מטה", which is related to the infinitive to sway (**"להטות"**); for, it was now the implement used to sway the hearts of Yisrael to believe in Hashem and Moshe, His servant.

Explaining the Esoteric Dialogue between HKB"H and Moshe Rabeinu

We can now begin to comprehend to some small degree the curious exchange that took place between Moshe and HKB"H: **Moshe responded and said, "But they will not believe me, and they will not heed my voice, for they will say, 'Hashem did not appear to you.'"** As explained above, heresy and the lack of emunah in Hashem was already deeply rooted in the neshamos of Yisrael in Mitzrayim, since they had reincarnated from the generations of the mabul and the dispersion. Hence, Moshe had good reason to suspect that they wouldn't believe him, chas v'shalom.

To allay his fears, HKB”H responded with a compelling argument: **Hashem said to him, “What is that in your hand?”** HKB”H alluded to Moshe that the staff he held in his hand had previously belonged to Yaakov Avinu. He had performed a symbolic gesture with it to inculcate emunah in the neshamos of Yisrael that were among Lavan’s sheep. As we have learned, the Hebrew word for staff **מק”ל** is an acronym for **מעולם קיינו לך**—a declaration of faith and emunah. Hence, Yaakov Avinu had already paved the way for the neshamos of Yisrael that had reincarnated into Mitzrayim to have emunah in Hashem.

To emphasize the tremendous power of Moshe’s staff and its ability to sway the hearts of Yisrael to believe wholeheartedly in Hashem: **He (HKB”H) said, “Cast it to the ground,” and he (Moshe) cast it to the ground and it became a snake.** Thus, HKB”H informed Moshe that if he failed to utilize the power of the staff to instill in Yisrael a firm emunah in Hashem, the “nachash hakadmoni” would awaken. It was the nachash that had undermined the emunah in Hashem of the neshamos that were part of Adam and Chava at the time of the cheit; it was because of the nachash that they were compelled to reincarnate. **Moshe fled from it**—as a gilgul of Adam HaRishon, he recalled that he had already fallen prey to the nachash; that caused him to shudder.

Hashem said to Moshe, “Stretch out your hand and grasp its tail.” According to the Toldos Aharon, authored by the great Rabbi Aharon of Zhitomir, zy”a, HKB”H was telling Moshe to overcome the nachash—the embodiment of the yetzer hara—by considering its ultimate end—**its tail**. As we learn in the Gemara (Succah 52a), HKB”H will ultimately slaughter the yetzer hara and terminate its existence. So, **he stretched out his hand and grasped it tightly, and it became a staff in his palm.** As a result

of the miraculous feats that he would perform with the staff, HKB”H assured him: **They shall believe that Hashem, the G-d of their forefathers, appeared to you, the G-d of Avraham, the G-d of Yitzchak and the G-d of Yaakov.**

With this understanding, we can provide a very nice explanation of the conclusion of the Midrash. It states that the staff Moshe used to perform the plagues in Mitzrayim **is destined to be delivered into the hands of the Melech HaMashiach; with it, he will subjugate the idolaters. Therefore, it says: “The staff of your strength will be dispatched by Hashem from Tziyon.”** Now, it is written (Michah 7, 15): **“כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות”**—**as in the days you left the land of Mitzrayim, I will show it wonders.** According to the Tikunei Zohar (Tikun 18), this teaches us that just as Moshe Rabeinu oversaw and directed the geulah from Mitzrayim, he will do the same for the future geulah. This is alluded to by the passuk (Koheles 1, 9): **“מיה ש’היה הוא שיהיה”**—**that which was, it will be.** The first letters of this phrase spell **Moshe**. It is as if the passuk is stating by dint of allusion that “that which was” — i.e. Moshe — “he will be” once again.

This clarifies the message of the Midrash very nicely. Moshe Rabeinu used his staff to bring the plagues on the Egyptians. Thus, he swayed the hearts of Yisrael to believe in Hashem. In similar fashion, the Melech HaMashiach—who is none other than Moshe Rabeinu himself—is destined to use the same staff to sway the hearts of Yisrael in the future to believe in Hashem by vanquishing the idol-worshippers, who did not believe in Hashem and who oppressed Yisrael during the various galuyos. This is the message of the passuk: **“The staff of your strength will be dispatched by Hashem from Tziyon.”** It should happen swiftly, in our times! Amen.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb for the Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות of their wonderful parents, children and grandchildren

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

In this Parsha thought I want to offer a powerful life skill which, when applied properly, will be transformational. I often tell people that when you find yourself in a situation that has no apparent solution, just put one step forward, then the next, and keep repeating. You do whatever the "next move" would be, even if it seems to have no possibility of improving the situation.

Moshe Rabbeinu escapes from Paroh and runs to Midyan. He has no apparent move. So, what does he do? He does the next step. He runs to the well because that's what you do when you don't know what to do. The Midrash (1:32) says, Kolat Derech Ovos, Moshe Rabbeinu followed the path of the Avos. Just as Eliezer and Yaakov did, Moshe Rabbeinu understood that the well is the next step when you have no next move.

Very often, when we try to get out of a tough situation, we overthink and choose the highest profile move we can think of. Instead, there are "next steps" created by our Chachamim and

they should be used whenever our situation has no apparent solution.

For example, a child is completely out of control or an employee is certain that he will be fired in the next few days. I suggest to the parent that they should begin being nice, doing favors, and giving space even if it is way too late for that. That is because it is putting one foot forward and then the next. At the workplace, the person should focus on doing what his job requires and maybe a little more. It is his only move and it may make a difference. I have seen this solve countless unsolvable situations.

As a side note, often the best solutions are the ones that require very few moving parts. They are simple, obvious, aren't any fun, and often overlooked. In addition, they are right in front of us so that we don't have to think. We can just ask what our Chachamim did, like Moshe Rabbeinu, or simply choose what is the obvious next step.

With Whom Do I Share My Views?

By Rabbi Shmuel Gluck

There is a repeated message in the Sefer Chochma U'mussar that always resonated with me even though I never had a clear understanding of his intentions. I want to share it despite my uncertainty as to how the message will be received or what I hope to convey. This article intends to help me clarify it for myself as much as for readers.

The Sefer Chochma U'mussar writes that he won't share any insights that he has gleaned from the Torah with just anyone. For him to share advice, the potential recipient must fulfill two conditions.

The first condition is that the other person will appreciate what is being said to him. Appreciating requires more than listening and even more than simply understanding. Appreciating means the person "gets" the essence of the message, to the extent that the responsibility created by the message will be willingly embraced and applied, because it makes so much sense to him.

The second condition is that the recipient should not be from those who love great messages but have a disconnect between hearing it and internalizing it. That requires him to apply those lessons in real life. He would not teach anyone who would not be willing to apply the lessons to their own lives.

I wondered why he wouldn't just share knowledge and let people do with it what they want. Even if only one out of ten people gains from it, the message bore fruit.

I would like to share what is a very "Frum" (am I apologizing?) message that requires thought to appreciate and to apply it to our lives. This is a Torah-based message. It should also be considered as a guideline when being Mechanech our children and advising our friends. Here are four reasons why sharing wisdom with others should be done selectively.

1) This first one requires an introduction. There's a significant difference between people telling others how to act and telling

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS SHEMOS 5781

them how to think. Telling people how to act, such as telling a young child to make a Bracha, is relatively simple. When you are asking them to do something, you are not asking them to agree or to understand. You are just asking them to follow instructions. Unless the person's personality, or their relationship with you, makes it possible that they may become angry at you, there's little that can go wrong. He either does it or he doesn't do it.

On the other hand, telling people how to think is fraught with many dangers. If a person is unable to explain something accurately, in an appealing manner, to someone who is receptive and able to truly grasp the message, the recipient will have "heard" a distorted message.

For example, telling someone that Hashem is our Father has a specific goal, that the person will appreciate Hashem as he appreciates his father. Nevertheless, the listener may have a personal bias and therefore conclude that Hashem may be our Father but that He is a cruel one. If the person is angry at his father or with Hashem, the conversation will quickly deteriorate. It would have been better if the person didn't say anything to him because it not only didn't help, instead it was counterproductive.

2) When people teach their children how to live their lives, they are expected to do so at age appropriate levels. For example, the age of Chinuch for each Mitzvah is decided on a case-by-case basis. Brachos are taught from a very young age, fasting on Yom Kippur much later and Tefillin immediately before Bar Mitzvah. Similarly, the amount of exposure offered to adults should be based on their receptivity levels. Done incorrectly, children will only hear a distorted message and so will unreceptive adults.

The damage is done because once someone is introduced to a Mitzvah which the person is incapable of appreciating, it results in a "frozen in time" perspective of that Mitzvah for years to come, often for their entire life. Teaching a lesson for which the opposite will be learned is easily understood to be damaging.

3) Even more dangerous is when people feel that they grasp a concept when they actually do not. It's possible that their interpretation will be the exact opposite of the intended message. Wisdom misinterpreted can be dangerous. Once again, it may be better not to say anything.

4) This final reason is a sensitive one and some people may

not appreciate it even though they apply it in other areas of their lives. Wisdom is a tool. Tools need to be kept clean and away from careless hands. Wisdom is the same. It shouldn't be handled by anyone who won't appreciate what he is holding. Wisdom is also an asset, a precious and rare one, and it should not be shared with just anyone.

I want to share an incident that took place during our recent dinner campaign. Someone donated an expensive bottle of whiskey, a 30-year old Macallan, to Areivim, which we sold, Boruch Hashem. What I am about to describe would also apply to an expensive car, antique silver, etc.

When speaking of it to others, they listened with a reverence that surprised me. When I shared my surprise, I was told that I don't understand how special this bottle is. It's similar to a friend who gets offended when someone drinks a good wine from a plastic cup. Visually, to the connoisseur, it feels wrong, as if they were violated.

How do you view a Sefer whose message has been life-altering to you? Do you treat it with reverence? Would you share a life-altering Torah thought with someone who won't appreciate it?

I think the reason this message resonated with me is that it reminded me how, in real life, Torah is precious to some people. It may not be alive but it still deserves the reverence of one who is. No one would give a \$500 bottle of wine to someone unless they would appreciate that it's a \$500 bottle that

they are drinking. Equally, don't share a Torah thought with someone who thinks you are telling him a trivial story.

In addition, don't give a \$500 bottle of wine to someone who will take it, thank you, and not think of opening it at a significant simcha. It's a waste of a gift. Don't share Torah with someone who will acknowledge its value and then throw it in the back of his closet. It is not worth sharing something even if he will show his prize off to others.

My message is that each person has assets, some that they hold dear, others which they don't appreciate. Our willingness to irresponsibly share it with others is indicative of what we think of those assets, which then determines how much those same assets will serve us in life. Don't squander an opportunity.

"...don't share a Torah thought with someone who thinks you are telling him a trivial story."

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

A Study of Shabbos #13 - Chochmah and Binah - Pesach and Korbanos By David Gurwitz

We are in the midst of reading the first six *parshiyos* of *Sefer Shemos*, known as *Shovavim* for the acronym formed by the first letters of each *parsha* name. As I go through these *parshiyos*, I am reminded that one of the similarities between *Pesach* and *Shabbos* is the concept of being saved.

The final sentence in *Tehillim kappitel 107*, which we say as we begin *davening* before *Shabbos*, states, "*Mi chochom veyishmar eileh veyisbonenu chasdei Hashem - Whoever is wise, let him note these things and they will understand the kindnesses of Hashem.*" Let us examine this heightened sense of awareness of gratitude and the interplay between *chochmah* and *binah*.

Shabbos is a time to distinguish and wipe away the prior week, entering the world of "*mei'ein Olam Haba.*" Rav Boruch of Mezhibuzh pointed out that the word *mei'ein* also means wellspring. This teaches that *Shabbos* is the wellspring that flows to *Olam Haba*, since *Shabbos* gives a person the *kedushah* to earn his share in *Olam Haba*.

Chazal tell us that after *Shabbos*, the *malachim* review the *chiddushim* that each additional *neshamah* produced during *Shabbos*. Committing to take on a new action or learning *seder*, or refraining from an action for the following week - *im toshiv raglecha*, is also a *chiddush*, a newness. That is our spiritual *derech* for after *Shabbos* to aim for during *Shabbos*. This is one way to come close to Hashem.

Parshas Tzav, my *bar mitzvah parsha*, contains a detailed treatment of both *korbanos* and *Shabbos*. We have mentioned before that the "coming close" aspect of a *korban* - its literal meaning - is, in fact, directly and powerfully related to *Shabbos*, as seen in the word *tikrav*, meaning *you shall come close*.

Tikrav is comprised of the letters *tof* (400), *kuf* (100), *reish* (200) and *bais* (2). These letters add up in value to 702, which, as we all know by now, is the value of *Shabbos*. *You shall come close* is another way of saying *Shabbos*.

With this in mind, perhaps we can stop and think about the significance of this *gematria* and use Hashem's weekly gift of *Shabbos* as a way to truly draw close to Him.

The *Me'or Einayim* explains that the *Baal Shem Tov* added the reading of *Tehillim 107* at this time, as we leave the six days of danger for the protection and salvation of *Shabbos*.

One of the sons of the *Me'or Einayim* was Rav Avrohom Twersky, the Triske Rov. He provides a fascinating insight regarding *Shabbos* and its related power of *teshuvah*. The 39 *melachos* that we are forbidden to perform on *Shabbos* can be looked at as three groups of thirteen. Thirteen is the value of the word *echad*, one. The letter *alef* has a value of one, so, when it is spelled out - *alef* (1), *lamid* (30), *pey* (80) - it has a value of 111. Three - representing the three *echad* aspects of *alef* - times 111 equals 333, which is the value of the word *sheleg*, snow. We can make ourselves free from sin and white as now if we follow the mandate to not perform the 39 *melachos* on *Shabbos*.

It is interesting that the value of the words *mi chochom veyishmar eileh*, with the *kollel*, equal the value of *teshuvah*, with the *kollel*.

Rav Shamshon Raphael Hirsch *zt"l* comments on the end of *kappitel* 107, which, interestingly, is also the *kappitel* related to *Parshas Tzav*, because, besides focusing on the individual *chassodim* of Hashem, it contains various *pesukim* addressing *korbanos*.

Rav Hirsch focuses on the relation between the words *chochom*, wise person, and *veyisbonenu*, meaning to grasp - *mi chochom veyishmar*:

"Veyishmar, as in ve'aviv shomar es hadovor, means 'to take note' and 'note for further consideration.' Hisbonein is 'to bring (a fact) to one's own understanding,' to 'grasp,' as in 'eidosecha esbonein' (Tehillim 119:95), and 'vehisbonein nifla'os Keil' (Iyov 37:14). The Tehillim is saying that 'let him who is chochom, he who has gleaned from Hashem's teachings, the correct understanding of Hashem and of mankind's role, take notice of such events as are described in this Tehillim. In this manner, one will attain the proper view of the merciful acts of Hashem.

"Men will no longer evaluate such events in accordance with what they seem to be at a cursory glance, but in accordance with their true significance for the instruction, testing and refinement of mankind. They will then view both joy and affliction as demonstrations of Hashem's loving-kindness, and they will honor and appreciate both accordingly.

"It may also be that chasdei Hashem is the subject, and even as bonein (yevoneneihu, Devorim 32:10) means 'to cause another to understand' or 'to instruct another,' so yisbonenu would mean 'make themselves be understood by others.' They cause others to gain better insight into themselves.

"Mi chochom veyishmar eileh veyisbonenu chasdei Hashem - Whoever is wise, let him note these things and they will understand the kindnesses of Hashem."

To be continued...

David



ותיראן המילדות את האלקים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים

And the midwives feared G-d; they did not do as the King of Egypt told them. (1:17)

The Torah lauds the midwives, Shifrah and Puah, for defying Pharaoh's diabolical decree, maintaining that their inner strength and courage were the product of their profound yiraas Elokim, fear of G-d. Two weak, defenceless women stood up to the most powerful despotic ruler in the world and refused to murder the Jewish infants. True, they gave excuses, but anyone with a modicum of intelligence knew that what they claimed could not have been true all the time. Their yiraas Shomayim, fear of Heaven, knowing full-well that Hashem is above everyone - and no excuses or mitigating, extenuating circumstances can rationalise transgression - guided them. It is either permissible or it is prohibited. There is no grey area. Elokim is Hashem's Name connoting Strict Justice - which means exactly what it reads: strict, unembellished, unvarnished justice.

What, indeed, is the essence of yiraas Shomayim that grants a person the strength to overcome all obstacles and stand up to all challenges? Horav Yisrael Belsky, zl, quotes the pesukim in Yeshayah (51:12,13), Mi at va'tiri mei'enosh yamus u'miben adam chatzir yinasein. Va'tishkach Hashem oseich noteh shomayim v'yoseid eretz, "Who are you that you fear from mortals and from men who will be made as grass? You have forgotten Hashem, your Maker, Who spread out the heavens and set the foundation of the earth. The Navi says clearly that a person can only be afraid of another human being if he has chas v'shalom, Heaven forbid, forgotten Hashem Yisborach. To the contrary, the only way a person can stand fearless before any human being, regardless of his position/station in life, his power and ruthlessness, is if he possesses a strong, uncompromised sense of yiraas Shomayim. One who fears Hashem - fears no man. One whose fear of Hashem is deficient - has no limits to whom and what he fears.

To define yiraas Shomayim, I would suggest that a person who truly fears Hashem feels His immediacy at all times. Some people are observant and very committed, but do they feel Hashem's Presence in their lives at all times? When the Gerrer Rebbe, the Imrei Emes, arrived in Vienna in 1923 to attend the Knessiah Gedolah, he remained outside the hall, refusing to enter. His gabbaim, attendants, explained to the event organisers that the Rebbe had issues with the mechitzah, separation between men and women. Although the women were seated in the balcony which surrounded the entire room, there were no curtains. Thus, anyone who looked up saw the women. This, as far as the Rebbe was concerned, was a breach of Jewish law. He would not enter the room until the breach had been corrected.

When a group of rabbanim heard about the Rebbe's "stringency," they disagreed; they felt the mechitzah was fine and did not require repair. The consensus of opinion ruled that they would ask the Chafetz Chaim, zl, who also happened to be attending the conference. They would all abide by his ruling. The sage replied, "According to halachah, Jewish law, the mechitzah is kosher and does not require any alteration. However, since some Jews have requested an 'upgrade', we should acquiesce to their demands."

He continued with this reasoning (as quoted by Horav Elimelech Biderman, Shlita), "When Hashem is with us, we have nothing to fear. David Hamelech states in Tehillim 23, 'Even when I go in the valley of death, I have no fear... because You are with me.' However, when Hashem's Presence is not with us, we are in grave danger. When there is a lack of tznius (moral modesty, chastity), Hashem removes His Presence from within our midst. It is, thus, to our benefit to be machmir, stringent, in matters of kedushah, holiness, and tznius. It will catalyse a higher level of protection and siyata diShmaya, Divine assistance." These gedolim felt Hashem's Presence in their midst and realised the consequences that relaxing a stringency might catalyse.

The Chafetz Chaim was wont to say, Der velt zogt az mir zol zein frum, un frum un klug. (G-d-fearing, G-d-fearing and wise). Ich zog, az mir zol zein klug, un klug, un frum, "The world says that one should be G-d-fearing and wise, I say that he should be wise and G-d-fearing." (In other words, wisdom should precede his observance, because a person should have sufficient common sense and acumen to determine when it is appropriate to be stringent, upon whose shoulders one is imposing his stringency, and at what expense. Every issue must be carefully weighed and decided appropriately in such a manner that no one is offended. Obviously, this applies only with regard to a stringency. When it involves normative halachah, we have no room for compromise. There are no grey areas.)

בטרם תבוא אליהן המילדת וילדו

Before the midwife comes to them, they have given birth. (1:19)

The midwives explained to Pharaoh that the Jewish women were unique in that they gave birth even prior to the arrival of the midwife. Thus, the midwives were powerless to prevent the male infants from entering the world. Certainly, Pharaoh did not want them to commit a wanton act of murder. Horav Ovadia Yosef, zl, related the following incredible incident. One Erev Pesach, a young father who lived on a Moshav south of Yerushalayim came to him with a six-year old boy.

"Kavod Horav, will the Chacham bless my son? After all, he was born because of 'you,'" the young father explained. (There are quotes on "you" for a reason, to be explained in the course of the story.)

"In 1998 (four years after Rabbanit Margalit Yosef had returned her soul to its holy source), I was asked to conduct the Pesach Seder at an absorption centre. Many of the new olim, émigrés, were experiencing Judaism for the first time. The Seder would be, for many of them, their segue into traditional Judaism. I agreed to lead the Seder and make use of this opportunity to reach out to the attendees to bring them closer to the religion of their forebears. Shortly before the chag, festival, was to begin, my wife felt that her pregnancy was coming to its conclusion and she must go to the hospital. Imagine, arriving at the hospital to be informed that due to the upcoming festival, all the midwives had left for chofesh, vacation, to spend time with their respective families. There was, however, one midwife on staff who was present to cover any emergencies. If my wife could 'wait' a little, while the midwife attended to another patient, she would soon be in to help her.

"When my wife saw that it would be some time before she would be attended to, she asked me to leave and attend the *Seder* for the *olim*: 'B'ezras Hashem, with the help of the Almighty, in the merit of the *mitzvah* that you will perform, I will get through this without mishap, and it will be a *mazel tov* for us.' With tears in my eyes, I left my wife to lead the *Seder*. It pained me greatly to leave her alone in the hospital, but how could I ignore the three hundred *olim* who were waiting to hear the *d'var Hashem*?

"Understandably, following the *Seder*, I returned to my wife to learn of the *mazel tov*, birth of our son, who stands with me here today. My wife told me that she had an intriguing experience while I was gone. She lay there alone in the room, happy that I was performing a *mitzvah*, but nervous and afraid, when suddenly a woman stood before her, dressed all in white, similar to that worn by the nurses. She said to her, 'Listen to me. My name is Margalit. I am the wife of *Horav Ovadia Yosef*. I come to you from Heaven to assist and be with you. Do not be afraid; do not worry. I will be with you the entire time.' Within a few moments, my wife gave birth and the (*neshamah* of) *Rabbanit* disappeared." (The reader now knows why there were quotes on "you.") When the story was related to *Horav Chaim Kanievesky, Shlita*, he said that he believed the story. In the merit of the *mitzvah* and in the merit of the woman's *mesiras nefesh*, dedication to the point of self-sacrifice, Hashem did something *l'maaleh min ha'teva*, supernaturally, to help the woman. She deserved it.

ותרד בת פרעה לרחץ על היאר

Pharaoh's daughter went down to bathe by the river. (2:5)

The *Baal HaTurim* writes that the last letters of *va'teired bas* Pharaoh – *daled, saf, hay*, spell *dassah*, her religion. This teaches us that *Bisyah*, daughter of Pharaoh, was not taking a random trip down to the river. She went there to immerse herself as her concluding step toward converting to Judaism. This comment is already stated in the *Talmud (Sotah 12b)*, "She went down to the river to wash herself off from her father's idols." *Horav Gamliel Rabinowitz, Shlita*, asks an intriguing question. Of all times to join the Jewish People, this was not the most propitious. No people were more reviled in Egypt than the Jews. They were treated as parasites and enslaved. Their lives were meaningless to the Egyptians, who persecuted and murdered them, first at random, and later in a systematic process to destroy them physically and emotionally. Why would *Bisyah* decide now, of all times, to join this downtrodden, rejected nation?

Rav Gamliel explains that it all depends on one's perspective. How one views an incident determines how he will experience it. In his commentary to *Va'yaar b'sivlosam*, "And (he) observed their burdens" (2:11), *Rashi* comments: "Moshe *Rabbeinu* went out to see the suffering of his brethren and grieve with them." He identified with the Jewish People. Although he was raised in Pharaoh's palace, an environment that bespoke anti-Semitism, he retained his pedigree and remained committed to the heritage of his parents, *Amram* and *Yocheved*. By identifying with the pain experienced by the Jews, Moshe became one with them. Likewise, *Bisyah* ruminated over the fact that the Jews were the target of such vicious animus. Why the Jews? It must be that their values, way of life, and religious conviction posed a threat to the pagan, hedonistic culture that characterised Egypt. The average Egyptian viewed the downtrodden Jews as dismal failures, pathetic examples of human deficiency. Why would they want to have anything to do with them? Not so *Bisyah*, whose perspective was like Moshe's – empathetic, profound, intelligent. The Egyptians must have had a reason to single out *Klal Yisrael* as the subject of such treachery. Rather than simply being punished, they were being refined, much like gold in a crucible. Egypt was the crucible for purifying

and refining the Jewish nation, and from there it will emerge to distinction – both spiritual and material. She wanted to be a part of this nation. She sought to share in their greatness.

Rav Gamliel relates that he spoke to a Jew who is fully observant, who claimed that the suffering he witnessed during the Holocaust inspired his current level of observance. Prior to the war, he was a free-thinking, assimilated Jew, who maintained no belief in Hashem, His Torah or *mitzvos*. This transition was actually an anomaly, since it was increasingly more common for one's questions *vis-à-vis* the Holocaust to catalyse a rejection of the faith, rather than motivate return and embrace. The man explained with an analogy that allowed him to see the light: "A young child who was brought to *shul* was disturbing the congregation. Unable to read and bored, he reacted to being cooped up with a bunch of "old" men who were *davening*. The members of the congregation did not like being disturbed, so they responded in the usual manner, by "shushing" and motioning to him to be quiet. At times, their patience wore thin, but, one thing was certain, no one would lift a finger to the child – except for his father. When the father saw that all the signals and warnings failed to quiet his son, he lifted his hand and administered corporal punishment. Certainly, this was not out of a lack of love, but rather, out of a sense of responsibility, because he loved his child and wanted to see him develop into a fine, upstanding, fully-observant *ben Torah*. The slap was an expression of love and care – not animus – or lack of control. Likewise, the discipline to which we are privy is a demonstration of our Father in Heaven's love for His children. Evidently, we are not all able to see or sense this phenomenon. When you think about it, do all children recognise and acknowledge that their parent's discipline is an expression of love? It demands maturity and even a little empathy, whereby the child imagines that he/she was the parent who was compelled to address their child's present behaviour, and to "modulate/tweak" its course so that the future they all hope for would be realised.

Rav Gamliel sums it up: For every event experienced both by the communal *Klal Yisrael* or the individual Jew, if he/they apply their heart and eyes to it (in other words, they think rationally, with common sense, empathy and an open mind), it will have a positive effect in catalysing a better Jew and a better nation. One who expands his mind and thinks will soon see how much Hashem loves him/us. Troubles should not turn us away from Hashem; on the contrary, they should bring us closer, because it shows that He cares.

ויאנחנו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים... וישמע... ויזכר אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב

And Bnei Yisrael groaned from the labour, and they cried out, and their outcry rose up to G-d... and G-d heard... and G-d remembered His covenant with Avraham, Yitzchak and Yaakov. (2:23,24)

The Jews had been suffering for years from the back-breaking labour forced upon them by the Egyptians. They must have cried, groaned and moaned before. Now, the covenant with the Patriarchs came into play. This was not a new covenant. It had been around for quite some time. Why now? What change transpired that now, after all this time, Hashem listened, remembered and responded to these pleas? *Horav Yisrael Belsky, zl*, recounts from a *Shabbos Shuvah drashah*, lecture, rendered by *Horav Yonasan Shteif, zl*, that responds to this question.

Golus comes in two forms: physical and spiritual. Physical bondage is physically painful, causes deep anxiety and depresses a person, as he sees life and hope diminishing every day. Spiritual exile requires a deeper sense of self and one's spiritual needs in order to feel the spiritual angst that overwhelms a person as he feels his relationship with Hashem waning with each passing day. To put this into perspective, I

suggest that we each ask ourselves how we felt locked in our homes as the Covid virus raged. *No shuls, no bais hamedrash, with shiurim* on the phone. The first time that we were allowed back into *shul* to *daven* with a *minyán* was exhilarating. Imagine, living like this in an oppressive country, where Jewish religious observance is punishable by death or life in Siberia – which is the same. This is spiritual bondage. In order for it to be considered exile, however, one must feel that he is missing something, that he is being deprived of life itself. If he feels no loss, then it is not much of an exile.

It is natural to complain when one is in pain. When one is suffering, anxiety and depression are to be expected. Thus, when *Klal Yisrael* first began to cry out, it was tears inspired by pain – the pain of physical deprivation. The labour was overwhelming, backbreaking work that produced absolutely nothing. Physical pain, anxiety and demoralising labour will destroy a person. So they reacted with tears. Hashem heard them, but waited patiently, because the *golus*, exile, would eventually come to an end. The Jewish People would outlast and outlive the Egyptians. Their suffering would come to an end. Hashem had promised this to the *Avos*, Patriarchs. It was like engraved in stone. So what had changed?

During the many (210) years of miserable suffering, the cries had subtly changed. The people began to realise and finally acknowledge that physical pain was not the worst that one could experience, as long as he was not alone. When one comes to the horrible realisation that, with time and increasing pain, his relationship with Hashem, his sanctity, was slowly diminishing, and, if things were to continue in this manner he would have nothing – neither body nor soul; he had reached the end of the line. The inexorable toll that the hard labour was taking on their emotions and ability to think and connect with Hashem was destroying their Jewishness, without which they were nothing. Now, they had serious reasons for crying. The physical pain was destroying them spiritually.

This is what they cried about – now. The last vestiges of their closeness to Hashem was quickly dissipating. If Hashem would not listen to them, they were finished. It was crunch time. This is why Hashem remembered His covenant with the *Avos*, which is the root of our eternal connection with Hashem. The Almighty saw that we were in danger of losing that connection; the twines of the “rope” that connected us to Him were tearing, one by one. Without the *kedushah*, sanctity, of being *Bnei Avraham, Yitzchak, v’Yaakov* – what makes us distinct? It is what exemplifies us and discerns us. In the merit of this heightened awareness which was (sadly) inspired by their suffering, Hashem hastened the redemption and liberated them from the Egyptian bondage.

Perhaps the greatest exile is when one does not know that he is in exile and begins treating his dismal circumstances as the “new” way of life. I was just learning with someone who had once been observant. “Life,” “situations,” “environment” all took their toll on his spiritual development. Soon after completing his *yeshivah* high school education, his religious trajectory changed directions, and today he is far from his original destination. Obviously, his children and grandchildren were never introduced to, or indoctrinated in, his “original” way of life and are today very distant from Torah and *mitzvos*. I asked my friend if he has, over the years, talked to his grandchildren about his parents, who were Holocaust survivors, and whether he has touched on the Holocaust and the spiritual heroism manifest by our brothers and sisters. His response troubled me: “I am not permitted to mention anything negative to my grandchildren. In fact, when they conduct a *Pesach ‘Seder*,” I have to gloss quickly over *Makas Bechoros*, killing of the firstborn Egyptians, because it implies negativity and sadness.” This is my understanding of spiritual exile, when one does not even understand what is happening, when Hashem speaks to us and no one is listening – because it might project negativity.

What keeps us going? Only our connection to Hashem allows us to maintain our fortitude in the face of the most horrific challenges. A well-known story concerning the saintly *Horav Meir, zl, m’Premishlan*, was often related by the holy *Kaliver Rebbe, zl*. *Rav Meir* used to immerse himself in a *mikvah* situated on top of a snow covered mountain. Despite his advanced age, *Rav Meir* clambered up the mountain without help. The man who accompanied the *Rebbe* was much younger than he, yet he slipped and fell with almost every step. He asked the *Rebbe*, “How is it that Your Honour walks up so steadily, while I am constantly stumbling?” The *Rebbe* replied, “He who is bound to the One Above will not fall below.”

We each have our own unique “cord” for connecting with Hashem. Our nation has survived throughout the millennia because we never let go. The holy *Berdichever Rebbe, zl, Horav Levi Yitzchak*, would declare in his *Erev Yom Kippur drashah*, “*Ribono Shel Olam!* To build a building, iron, stone and water are needed. If You need iron to build the Third *Bais Hamikdash*, we are iron, since we have continued our commitment throughout time, despite a sea of troubles. If You need stones, how many Jewish hearts have slowly turned to stone because of all their troubles and suffering? If You need water, you have plenty of it in the endless tears of *Klal Yisrael*.”

We each have our own way of holding on.

Va’ani Tefillah

שִׁים שְׁלוֹם
Sim shalom
Establish peace

Shalom, peace; *shleimus*, wholeness, perfection: Two words that are actually one. True peace is *shleimus*, perfection. It is an absolute similar to truth; it is either perfect or it is not peaceful. Flawed peace is not peace; it is nothing. As *Horav Avigdor Miller, zl*, says, “Peace is a wondrous contrivance, for peace requires countless thousands of factors which must participate and which must function perfectly; and if *one* factor would be lacking or would malfunction, there would be no peace.” Thus, we conclude *Shemoneh Esrai* with the blessing of *shalom*. Furthermore, when we have peace, it does not just happen. Hashem contrived peace as a creation that represents ultimate inclusiveness and kindness. *Rav Miller* observes that when blessing follows adversity, everyone notices and thanks Hashem. What about when nothing transpires, there is no enemy, and people “just happen” to live in harmony with tranquillity reigning throughout? People often make the mistake of thinking that peace does not need a Supreme Motivator and that tranquillity is not a positive gift, but merely a lack of misfortune. As believing Jews, we know that nothing “just happens.” Peace is no different. Without Hashem’s intervention, peace, like everything else, would be nothing more than an elusive dream.

To sponsor a *mazaltov*, *simcha* or *yartzeit*, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.
For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

They Kept Their Names



1:1 ואלה שמות בני ישראל "אשר הבאים מצרימה. את יעקב איש וביתו באו"

"And these are the names of the children of Yisroel who were coming to Mitzrayim; with Yaakov, each man and his household came." The Posuk is going to recount the names of Klal Yisroel who went down to Mitzrayim. Why did the Torah say "שמות?" The word, "שמות" – "names" seems to be extra here, for the Posuk should have said, "ואלה בני ישראל..." – the way the Posuk is written, it sounds like the "שמות" came down to Mitzrayim, as opposed to people.

We know that the word, "ואלה" means to add on to something already stated. What is the Torah adding on to here? Additionally, the word, "שמות" – "names" seems to be extra here, for the Posuk should have said, "ואלה בני ישראל..." – the way the Posuk is written, it sounds like the "שמות" came down to Mitzrayim, instead of people. Chazal tell us that the purpose in Klal Yisroel having to go through servitude in Mitzrayim was to purify and prepare them to be Mekabel the Torah. The Zohar Hakodosh in Parshas Yisro says that the Torah is all Names of Hakodosh Boruch Hu. The Torah is telling us here that the "שמות" – the names – which refers to Hakodosh Boruch Hu, went down to Mitzrayim with Klal Yisroel. "ואלה" - The Torah is telling us that the Golus Mitzrayim was because of the Torah, which is all the Names of Hakodosh Boruch Hu. (דברי ישראל)

The Posuk says, "את יעקב" for they all came to the knowledge of and Kavanah of Yaakov, meaning that they knew that the Shechina was going down to Mitzrayim with Yaakov. Since Hakodosh Boruch Hu gave Yaakov a Havtacha, Bereishis 46:4 "אנכי ארד עמך" – "מצרימה ואנכי אעלך גם עלה" – and therefore, "את יעקב...באו" – with Yaakov, the Shechina came. (מהר"י שטייף)

It says in the Zohar Hakodosh Shemos 2:4 that when the Posuk says, "איש" it refers to Hakodosh Boruch Hu, as it says later 15:3 "ד. איש מלחמה". This was the Havtacha that Hakodosh Boruch Hu gave to Yaakov Avinu that He would go into exile with Yaakov. Not only that, but the Posuk tells us, "איש וביתו באו" – that the Shechina came with the entire "פמליא" – "של מעלה" – the entourage of the Malachei

Hashareis. They all accompanied Yaakov Avinu into Golus. (מהר"י שטייף)

The first letters of these words spell, "שביה" – "captivity." These indicated that even while Klal Yisroel were in captivity in Mitzrayim, they nevertheless maintained the "names of B'nei Yisroel" for they did not change their names. As it says in Pirkei D'rebbe Eliezer that in the Zechus of Klal Yisroel not changing their names, keeping their language, and their clothing, (some say that they had a Zechus in that they did not speak Loshon Hara) they were Zoche to the Geulah of Mitzrayim. The Posuk begins with the word, "ואלה" – which has a 'ו' in the beginning of the word, connecting to what was stated before. The previous Posuk tells us that Yosef Hatzaddik died. The Torah is telling us that Yosef commanded Klal Yisroel not to change their names. Although Paroah changed his name to **פננת פננת**, he nevertheless told them not to change their names. (בעל הטורים)

The Ba'al Haturim says that the first letters of these words spell, "שביה" – "captivity." One of the Zechuyos that Klal Yisroel had to be redeemed from exile is that they did not change their names. Why was this a Zechus for them, when one would think that any nation would seek to retain their names, their customs, and their language, as that is what they believe to be for them a beauty and an honor? Certainly, when a nation resides on their own land, language, names, and customs, are what they hold very dear. However, Klal Yisroel were not on their own land. They were in a land not theirs, and would be for many years until they would be Zoche to receive the holy Land of Eretz Yisroel. For a nation like Klal Yisroel, who were not settled in their own land, but knew they would be wandering for many years in lands not theirs, they may have thought that it was a good idea to mingle and adapt to the customs of the lands that they would be in so that they might find favor in the eyes of their host countries. Klal Yisroel did not do so, and they remained faithful to their heritage, by keeping their names, language, and customs. Just as they were going into "שביה" with their names, so too they would leave with those same names

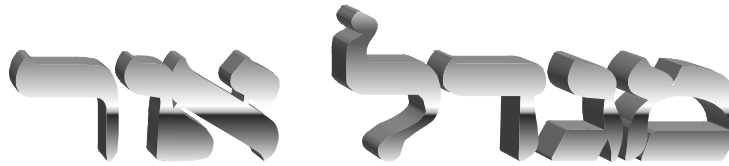
intact, and the point is that although they were in "שביה" – "captivity" they still kept their names, and that was a great Zechus for them. (חתן סופר)

Now we can understand why the Torah uses the word, "שמות" here. Klal Yisroel were about to experience a very difficult time in their existence. The servitude in Mitzrayim was intense, and Klal Yisroel were a beaten down nation. Where would they have the strength to endure the pain, and continue on? Why would they want to live? The Torah is telling us the answer to these questions – "שמות." The Torah is comprised of the "Names of Hashem." Hakodosh Boruch Hu went down to Mitzrayim with Klal Yisroel. Through the pain and suffering Klal Yisroel experienced, they needed to know that Hakodosh Boruch Hu is always with them. The extreme pain and suffering was the medicine needed, the purification process, in order for Klal Yisroel to receive the most precious gift in this world, the Torah Hakdosha. Klal Yisroel kept their names, they kept to their roots, and knew that Hakodosh Boruch Hu was with them. While this was true for the Golus in Mitzrayim, it was also true for many other exiles and afflictions that occurred to Klal Yisroel.

There were many who went through the greatest atrocities at the hands of the Nazis, Yemach Shemom V'zichrom. How could it be that there were any Yidin who survived those horrors, and continued their lives as Frum Jews?! The answer is that they "kept their names." They knew that Hashem was with them. They may have not understood the reason for the pain they experienced, but they knew that their loving Father, the Ruler of the world, was there with them, ensuring that they only received that which was needed. We must strengthen our Emunah in Hakodosh Boruch Hu, and know that He is always there with us. One should never know from Tza'ar, though one must work on his Emunah at all times, so that he knows in the most harrowing times in life, that Hashem is with him. May we be Zoche to strengthen our Emunah in Hakodosh Boruch Hu and never let go of it.

This issue sponsored לע"נ
ר' צבי אריה בן ר' יהודה זצ"ל
Mr. Tzvi Aryeh Kantor z"l
By his grandson,
Yehudah Zev Grabie and family
*He lovingly grabbed moments of
Torah at every opportunity.*
יארצייט כ"ח טבת

©2021 – J. Gewirtz



A publication dedicated to Harbotzas Torah

Dedicated I'llui nishmas
R' Abba Zalka Gewirtz z"l
לע"נ הר"ר אבא זלקא בן ר' יונה י"י
יארצייט כ"ח טבת
Your words, deeds, and deep emotion
still resonate with your family and urge
us on to great things.

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

- 4:27 - הדלקת נרות שבת
- 4:45 - שקיעה
- 8:58 - זק"ש מ"א
- 9:41 - זק"ש גר"א
- 10:29 - סוף זמן תפילה
- 4:46 - שקיעה
- 5:32* - צאת הכוכבים
- 6:07 - צאת 72

Wednesdays 5:35:03 PM מולד שבט

Rosh Chodesh is Thursday

Times courtesy of MyZmanim.com and
EzrasTorah.org

Now You Know!

When Hashem appeared to Moshe at the burning bush, Moshe asked His name. "When they ask me Who sent me, what shall I say?"

Hashem responded, "I will be what I will be... So shall you tell the Children of Israel, "I will be" sent me."

Rashi quotes the Gemara in Brachos (9b) which says that Hashem told Moshe, "I will be" with them in this sorrow, "and I will be" with them when they suffer other persecutions.

Moshe asked, "Why should I tell them that they will have other sorrows? Isn't it enough to suffer when they happen?" Agreeing, Hashem modified His name and told Moshe only to tell them that "I will be" sent him.

We must take significant note of this.

Though it would be a greater praise to call Hashem the One who would be with us is all sorrows, Hashem was willing to forgo that honor so as not to cause anyone pain.

We should consider this well and ensure that when we look for our reputation to be burnished, that it doesn't cause pain to anyone else. Hashem testified that it isn't worth it.

Thought of the week:

Don't write your name on sand, waves will wash it away. Don't write your name in the sky, wind may blow it away. Write your name in the hearts of people you come in contact with. That's where it will stay.

"ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה." (שמות א:טו)

***"The King of Egypt said to the Hebrew midwives, one of whom was named Shifra and the second whose name was Puah."* (Shmos 1:15)**

When Pharaoh's stargazers told him a Jewish savior would be born, he was frightened and tried to alter the future by directing his own fate. He therefore told the midwives to kill the Hebrew boys. When that ultimately didn't work, he issued the famous decree to throw the boys in the Nile.

The Torah here tells us that he spoke to the midwives, one of whom was named Shifra and the second who was named Puah. There's a difference of opinion in the Gemara in Sota whether these were Yocheved and Miriam or Yocheved and Elisheva, wife of Aharon.

The question is why the Torah found it necessary to interrupt the story to tell us their names. Why not simply tell us what Pharaoh said to them? And if it was key for us to know who they were, why not say, "And Pharaoh called to the midwives, Shifra and Puah"? For a Parsha and a Sefer of Chumash known as "Shmos," the mention of the "names" is obviously given great significance.

The Midrash in Koheles says on this Posuk, "Says R' Shimon bar Yochai, a good name is more beloved than the Ark of the Covenant because that traveled ahead of the Jews a distance of three days, but a good name travels to the ends of the earth." It continues to praise the concept of a good name, and then offers a number of different reasons that Yocheved and Miriam earned the names Shifra and Puah, all relating to their care and defense of the Jewish children.

The Midrash ends off by saying that a person has three names: one that his parents call him, one that others call him, and one by which he is known in the history books. We can suggest that the name one's parents give represents their hopes and aspirations for the child. The name he is known by to others is how they perceive him from their interactions with him. Ultimately, though, what goes down in the record books is the name he earns through his actions.

When Pharaoh called the midwives, the Torah told us those last names, the ones they earned through their determination to protect their charges; through the care and concern they had which were meaningful for all time. It was important at that point to interject those names so we could identify what gave them the strength to defy his orders.

When one has principles guiding his life, that defines him and molds his character. When one is dedicated to others, he will be selfless because that's who he has become. His name, the one which will go down in history, will not be what anyone else calls him, but rather the name he chooses for himself, by the way he lives his life.

The Chofetz Chaim was called to testify in a secular court. As an introduction, the lawyer wanted to impress upon the judge what a sterling reputation the Chofetz Chaim had.

"Your honor," he said, "They say that one day a guest stole some silver cutlery from this man. The thief ran from the house and the Chofetz Chaim ran after him shouting, "Hefker! Hefker! – These things are ownerless!" He did this so the man would not be considered a thief in the eyes of Jewish law."

The judge sneered at the lawyer and said, "Come on, do you really believe this story?"

The lawyer replied, "Your honor, I don't know whether it's true or not, but I know one thing: They don't say such stories about you or me."

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.



\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED



SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

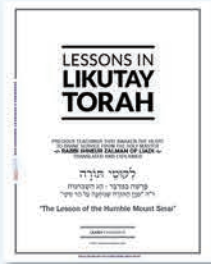
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.



Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim



Sichat Hashavua
(Hebrew)



Likutay Torah
(English)



Oneg Shabbos
(English)



Hitkashrut
(Hebrew)



Ohr Chaim
(Hebrew)



Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)



RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah



ENGLISH DIVREI TORAH



TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at



דברי תורה עברית



MONTHLY



RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה · שבילי פנחס · דברי חינוך והתעוררות · חוס של חסד · המברך · דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM



info@ramapost.com | www.Ramapost.com

P: 845.369.9600 | F: 845.369.9601

382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

עוזבים את הרצון, ואז הם מפסידים, כי זה לא נקרא שהוא רוצה באמת. אבל אדם שמה שלא יהיה, גם אם יעבור עליו ירידות, וכשלונות, ומה שיעברו עליו בעולם הוא זה, הוא לא יעזוב את הרצון, הוא יתקדם ויזכה ויהיה צדיק ודבוק בה' אמן.

תזכה ותעלה מעלה מעלה ותגיע לכל המעלות ולכל דבר טוב! אתה תראה את זה עין בעין! כל דבר טוב שתבקש, אם תתמיד לבקש ולרצות, אתה תקבל אותו! עין בעין אתה תראה! רק אל תתייאש! אל תפסיק לרצות ולבקש! אתה תראה עין בעין! אתה תראה!

ואדם שרואה שהוא עדיין לא בשמחה, כדאי שיבקש הרבה על הנקודה הזו, יום ויהרבה, לא לוותר לעצמו. כי השמחה זה הבסיס שאדם צריך שיהיה לו.

כי אדם שאין לו שמחה לא שייד שירצה משהו, שאדם הוא לא שמח הוא בכלל לא חי, כי חיים זה שמחה. לכן דבר ראשון שצריכים לבקש עליו זו השמחה.

גם אני בעצמי, כשהייתי צעיר והייתה מתגברת עליי איזו עצבות, חצי שעה שלמה הייתי מבקש מהקב"ה: "תן לי שמחה! תן לי אמונה שלמה! תן לי שמחה! תרחם עליי הקב"ה! תן לי להיות בשמחה תמיד!", הייתי חוזר על זה וחוזר על זה ולא עוזב את זה.

וכל הזמן אני אומר לאנשים: "תבקש! ה' יתן לך!".

יש שיחה מהבעל שם טוב, שמי שאוחז בעבודה של הרצון, באמת זה גבוה מעל גבוה ואין יותר גבוה מהעבודה של הרצון. שאדם יהיה חזק ברצונות.

ראיתי את זה בעיניים שלי, אנשים שהיו כעסנים או אנשים שהיו מכורים לכל מיני דברים, כשהם החליטו שהם רוצים כן לצאת, וקבעו לעצמם זמן בכל יום לרצות את זה, ולבקש מה' שיתן להם ויעזור להם, בכל יום חצי שעה, או לכל הפחות רבע שעה – הם יצאו מזה! וקנו דברים וזכו לדברים גדולים.

וצריכים להחזיק בשני הנקודות האלו, קודם כל לשמוח במה שעובר עלינו ולהגיד תודה על הכל, אבל יש לך אפשרות גם להתקדם, איך? על ידי שתעשה עבודת הרצון. אדם קובע לעצמו זמן לעשות עבודת הרצון, לבקש על אותו דבר בכל יום עד שהוא יקנה אותו.

כי הרבה אנשים רוצים, אבל יש כאלו שכשהם רואים שהם לא מקבלים ישר הם

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הצדיק הקדוש אדונו מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זיע"א.

וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו היקרים ארז בן דליה ע"ה ובעוז בן רומיה ע"ה. וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה. וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתרומות ברחמינות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן ראובן וב"ב.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה.

וכן לעילוי נשמת ימנה בת אסתר ע"ה

לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת יהודית אדית.

לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה.

להזמנת הספרים, חוברות ודיסקים של מורנו הרב שלום

ארוש שליט"א:

0522240696

לשמיעת שידור זה בשידור חוזר

ושיעורים נוספים

בקו האמונה [שלוחה 4]:

026444250

להרשמה לקבלת ציננוק בכל פעם שמתקיים שידור חי יש להקיש על המקש 9 בכניסה לקו

המקולקלת, הוא עוד נכנס לשיבה! והיא ראתה עין בעין את הכח של התודה!

כי ברגע שאדם מקבל את הייסורים באהבה, זה כלל, וזה כתוב בגמרא הקדושה, הגמרא אומרת 'סמא דייסורי – קיבולה', הסם של הייסורים, לקבל אותם באהבה.

דבר חשוב נוסף, שאדם צריך להיות חזק בו, זה הרצון. שאדם תמיד יראה שיהיו לו רצונות וכיסופים וגעגועים, לה' יתברך, ולתורה הקדושה, ולקיים מצוות ה', כי הרצון הוא גבוה מעל הכל!

כותב ר' נתן בליקוטי הלכות: "כי הרצון הוא למעלה מן הכל!" רצון זה מעל הכל! "...ושם, בבחינת רצון, אין שום אחיזת הסטרא אחרא כלל". כי כשאדם יש לו רצון, הוא עולה מעל כל המניעות, ומעל כל הסטרא אחרא. כי אין שום אחיזה לשום סטרא אחרא לאדם שיש לו רצון.

וזה למעשה כל העניין של התפילה, כי מה זו תפילה? רצונות! יש חוק, בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו! יוליכו אותו משמיים והוא יזכה.

כ דבר שאתה צריך, אתה רוצה להיות זריז, לקום בבוקר מוקדם, או שתהיה לך אמונה שלמה, יש לאדם איזו התמכרות או איזו תאוה, הרצון יוציא אותך מהכל! רק תתמיד לרצות כל יום בהתבודדות ותפילות חזקות, ואל תעזוב את הרצון! אל תפסיק לבקש! כל יום! כמה שתזכה לבקש! אתה תזכה לכל הטוב, ברוחניות ובגשמיות!

גם את התפילות הכתובות, שאדם יראה להגיד את המילים עם רצונות וכיסופים. לדוגמא: "חוננו מאיתך חכמה בינה ודעת", "השיבנו אבינו לתורתך", וכו', הכל להגיד עם רצונות, עם כיסופים! לרצות! לכסוף!

וגם בתפילות האישיות, שאדם יש לו איזו נקודה שהוא חלש בה, או איזה שהוא דבר שהוא נכשל בו, אז יש לך את העבודה של הרצון! תעבוד! תרצה! יום יום! ואם תרצה יום יום אתה תראה עין בעין שיוליכו אותך! אמנם אתה תעבור בדרך ירידות וכשלונות ובזיונות שיבזו אותך משמיים, כי זו הדרך, אבל אתה תראה שבסוף אתה

יעשה טיט, בריקודים! ה' רוצה שאני אבנה? אז אני אבנה!

לחיות באמונה שהכל זה ה'! אין עוד מלבדו! והכל לטובה! זה מה שאתה רוצה ה'! זה רצונך? אז אני יעשה! כי אני רוצה מה שאתה רוצה! ואני אומר לך תודה על הכל! ולא הייתה גלות! גם עכשיו, הגאולה האחרונה, כל הגלות שאנחנו נמצאים בה. עוד פעם אני מזכיר מה שכתוב ר' נתן, שאם עם ישראל היו מאמינים, שכל מה שהקב"ה עושה לטובה הוא עושה, והיו נותנים שבח והודיה, תמיד לה' יתברך, בין בטוב בין ברע, **בוודאי** היו מתבטלים כל הצרות וכל הגלויות לגמרי וכבר הייתה גאולה שלמה!

הגאולה השלמה ברחמים ובלי ייסורים, זה רק תלוי בנקודה הזו.

לכן יוסף הצדיק, מחזק אותם באמונה, ואומר להם: "וְאִתְּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטָבָה לְמַעַן עֲשֶׂה כִּי־זֶה הָיָה לְהַחֲיִית עִם רַב"

הכל מצוין והכל טוב. רק מה חסר? שבני ישראל לא למדו מיוסף את האמונה, זה מה שחסר.

וזו הסיבה העיקרית של הגלות הקשה. רבי נחמן מברסלב כותב בפירוש – 'דע כי עיקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה!' רק זה! רק בשביל חסרון אמונה! כי אם שיש לו אמונה, אין לו שום גלות! הוא חי את השם! מה שהוא צריך לעבור הוא יעבור, ועל הכל הוא יגיד תודה, ורק ישיר לה'! **והוא תמיד יראה איך שהכל מתהפך לו לטובה! כי זו המציאות, שאדם חי באמונה הכל מתהפך לו לטובה!**

ה' חנן אותי לכתוב חוברת, שקוראים לה 'חוק התודה', וחשוב שכל אחד ילמד אותה, כל אחד! כל מי שלומד אותה בא לספר לי ניסים ונפלאות.

עכשיו שבוע שעבר, סיפרה לי אישה שהבן שלה ירד מהדרך. כמובן שהיא בכתה, הדליקה נרות, ושום דבר לא עזר לו, הוא רק הלך והתדרדר. פתאום היא קבלה את העניין של התודה, את הספר של התודה, והתחילה לעשות את החוק של התודה.

היא התקשרה לספר לנו שהבן שלה נכנס לשיבה! לא רק שהוא עזב את כל הדרך

כי הגלות זה רק כשאדם לא חי באמונה, זו הגלות!

כי כשאדם יודע: "ה' רוצה שאני יעבור עכשיו את ההרגשות האלו, ה' רוצה שאני אהיה במקום הזה עכשיו, זו עבודת ה' שלי עכשיו, שאני צריך להיות במקום הזה, ולעשות את התפקיד הזה, ומכאן להדבק בה". אדם יודע שה' נמצא איתו! שה' שם אותו כאן, בשביל לקרב אותו מכאן!

אדם יודע שה' נמצא איתו במצריים, בשביל לקרב אותו! אז הוא חי באמונה ואומר תודה על הכל, והוא בכלל לא מרגיש את עול הגלות.

אבל לצערנו הרב האחים לא כל כך התעניינו במה שעבר על יוסף, ולא זכו לקבל ממנו את השכל של האמונה השלמה.

כי אפילו, מילא זה שה' רדפו אותו ורצו להרוג אותו, בצעירותם, זה אפשר להבין, כי אז היו להם איזה שהוא חשבון שמגיע לו עונש מיתה, בסדר.

אבל עכשיו, אחרי הכל, אתם רואים שהוא כן נהיה מלך, ואתם רואים שהחלומות כן התקיימו, אתם רואים שהוא נשאר צדיק אפילו שהוא היה לבד בתוך המקום הנורא הזה, והוא נשאר צדיק ושמר על עצמו. ואתם רואים איך שהוא מקרב אותכם ומה שהוא לעושה איתכם. אז עכשיו אתם צריכים גם ללמוד ממנו, גם בוודאי לבקש ממנו סליחה כמו שצריך.

וכל זה אני מקדים, בשביל שנוכל להבין מה שכתוב בפרשת 'ויחי'.

מה כתוב בפרשה? התורה מספרת לנו, שאחרי שלקחו את יעקב אבינו, לטמון אותו במערת המכפלה, והייתה הלוויה גדולה מאוד, כמו שראוי שתהיה לגדול העולם, יעקב אבינו.

כשגמרו לקבור אותו, חזרו יוסף הצדיק וכל אחיו למצריים.

התורה מספרת לנו: "וַיֵּרְאוּ אֶחָי יוֹסֵף כִּי יָת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יְשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ" – וזה נתן לי להבין את הנקודה הזו, שאחי יוסף לא זכו לראות את הגדולה של יוסף, לקבל ממנו וללמוד ממנו.

מילא כשהוא היה נער, חשבתם עליו מה שחשבתם, בסדר. אבל עכשיו אחרי שראיתם את כל הגדולה שלו, ואת כל הטוב שהוא עשה איתכם, ואת כל החסד שהוא עשה איתכם! ממש! מכלכל אותכם ודואג לכם, אז מה? ככה אתם חושבים עליו? שעכשיו אחרי שמת אבא הוא יבוא ויפגע בכם? מה חשבתם, שכל זמן שאבא היה חי, בשביל הכבוד של אבא הוא לא עשה לכם כלום, ועכשיו הוא יבוא ויפגע בכם!?

זה מוכיח שהאחים בכלל הכירו את יוסף, ולא זכו להתקרב אליו.

והאחים מבקשים מיוסף: "וַיֵּצֵאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צָוָה לָפָנֵינוּ מוֹתוֹ לֵאמֹר:

יִזְכְּרְךָ כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָא פְּשֶׁע אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו: " – רק עכשיו אתם באים אליו? למה כל השנים לא באתם אליו, לבקש ממנו סליחה, לשאול אותו מה היה איתו, מה עבר עליו, למה אתם לא מתבוננים! יוסף הצדיק לא בא לבקר את אבא שלו יעקב כל השנים האלו, בשביל שיעקב אבינו לא ישאל אותו מה היה, בשביל שהוא לא יצטרך לספר עליכם לשון הרע. אתם לא רואים את כל זה, לא מתבוננים.

ולכן יוסף הצדיק בכה, כי הוא ידע שזו הסיבה לגלות מצריים. כי אם האחים היו זוכים ולומדים מיוסף הצדיק אמונה, הם היו אמנם צריכים לישוב במצריים, אבל לא הייתה גלות כזו נוראה, והם לא היו צריכים לעבוד בפרך.

אם היו הולכים באמונה! כי מי שאומר תודה על כל דבר, מתבטלים כל הצרות על ידי התודה.

אם האחים היו לומדים מיוסף הצדיק, ולומדים להגיד תודה ממנו, בכל מצב, וגם אם היו אומרים להם לבנות, הם היו בונים ושרים, היו יודעים: זה רצון ה' שנבנה! אז נבנה!" בונים ושרים: "תודה לך ה' שאני צריך לעשות טיט!" היו שרים! כי זו האמונה! האמונה לראות רק את ה'! אה, ה' רוצה שעכשיו אני יעשה טיט! אז אני

דיבורים מתוך שיעורו השבועי של הרב

הרב שלום ארוש שליט"א

בשלוש

יתכנו טעויות בשל מרוצת הכתיבה

נא לא לקרוא בשעת חתופי לילה וקריאת התורה / העלון מוקדם לזכותו של מורנו הרב שלום בן ימנה שיזיה ויאריך ימים בבריאות איתנה עד מאה ועשרים שנה

למדנו בשבת האחרונה, פרשת 'ויגש', התורה מספרת לנו שה' יתברך אומר ליעקב אבינו: "אָנֹכִי אֶרְדֵּ אֶרֶץ מִצְרָיִם וְאָנֹכִי אֵעֱלֶךָ גַם עִלְיָה וְיִסֹּף יְשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ:", זה הפסוק. היאור החיים' הקדוש, מתייחס לפסוק הזה, ומפרש אותו באופן שהוא חיזוק לכל אחד ואחד.

כי 'מצריימה', זה לא רק מצריים כפשוטו, ארץ מצריים. אלא שהכוונה היא גם על המיצרים שכל אחד עובר בחיים, כל הנסיונות שאדם עובר בחיים, זה מצריימה. אז הקב"ה אומר לכל אחד ואחד – נכון שבחיים יש עליות, ויש ירידות, יש ניסיונות, ויש קשיים. אומר לך הקב"ה: "אנכי", אני בעצמי, "יארד עמך מצרימה!" אני יורד איתך! תדע לך שה' יתברך נמצא איתך תמיד! ותזכור את זה!

אדם צריך לזכור את זה בזמן הנסיון, בזמן הקושי, כשיש לאדם איזה חסרון מסוים, איזה שהם ייסורים מסוימים, וכדומה – תזכור שה' נמצא איתך! ואז כשאדם זוכר את זה, ויודע את זה, אז באמת בא ההמשך של הפסוק: "ואנכי אעלך גם עלה!" והיינו שפירושו שבאמת יהיה לו קל, לראות אח"כ את הישועה ואת העליה. "ויוסף ישית ידו על עיניך", שאדם צריך להיות תמיד מקושר לצדיקים, שהם מאירים לנו את העיניים, ומלמדים אותנו להסתכל על הכל באמונה. כשעם ישראל ירדו למצריים, יוסף הצדיק אומר להם כבר מההתחלה שהם יראו להתיישב דווקא בארץ גושן, וככה הם גם מרגישים את עול הגלות.

מבקשים אח"כ מפרעה, ופרעה מסכים לכך וגם מצווה שהם ישבו בארץ גושן. ומה למדתי מזה? למדתי מזה, שבאמת מי שחי עם האמונה והתורה הקדושה, אז הוא לא נמצא ולא מתערבב עם העולם הזה. המציאות שהייתה אח"כ שהמצרים קבלו עשר מכות ועבר עליהם מה שעבר, ועם ישראל תמיד ישבו להם בנחת ושלוה בארץ גושן.

וגם עכשיו הדברים הם כך, כי התורה היא נצחית. והיינו שגם עכשיו, כשאדם הוא חי באמונה, ובעבודת ה', כל מה שעובר בעולם זה לא נוגע לו בכלל, הוא יושב בארץ גושן! וזו נקודה שצריכים לדעת, שאדם יהיה חזק, לחיות באמונה, ולשים את כל כולו בתורה ובעבודת ה', ואז הוא לא יהיה שייך לעולם הזה ויהיה דבוק בה', ולא יצטרך לסבול את כל מה שהעולם הזה סובלים.

באמת חשבתי לעצמי, אם האחים הקדושים, היו שואלים את יוסף הצדיק: "מה עבר עליך?", כי הרי הוא קרב אותם, וכלכל אותם, ועשה הכל בשבילם, אם הם רק היו שואלים אותו פעם 'מה עבר עליך', והוא היה מספר להם שהוא היה בבית סוהר 12 שנה, והיה עבד.

והם היו אומרים: 'ואי! זה נורא! בטח היית עצוב ושבור כל הזמן!'. והוא היה אומר להם 'לא! ה' חיזק אותי והייתי רק בשמחה! כמעט כל הזמן! התחזקתי להאמין תמיד שהכל מה', והכל לטובה, ואמרתי תודה תמיד, ושרתי תמיד לה'!".

וככה האחים הקדושים היו לומדים מיוסף הצדיק את האמונה, ואז לא היו צריכים לסבול את כל הגלות שהייתה אח"כ במצריים. אמנם היה עובר עליהם מה שצריך לעבור, אבל הם לא היו מרגישים את עול הגלות.

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

פנינים חסידות ברסלב

אמר רבי נפתלי זכרון-לברכה: "גזרת ת"ח, שגרצ'אז רבבות מישראל, פזיזו, באה פנונש על זה שחלקי על רבנו האר"י זכרון-לברכה. והרציחות, שהיו על ידי גאונטע פער אמאן בשנת תקכ"ח, באו פנונש על זה שחלקי על הפעל-שם-טוב. וגזרת הענקראטין, היינו: הגזרה לקחת את בני-ישראל לצבא, שפאצא לפעל בשנת תקפ"ז פמאצא פתיי מהר"ן סימן א', באה פנונש על זה שחלקי על רבנו אששם שפדיו עומדים וחולקים על רבנו, לא תבטל גזרה זו ויפטרנו ללכת לצבא, עד ביאת הגואל בקהרה בקיינו. (שיש"ק ג-קעח)

אמר אנ"ש: בזה שאמר והזכיר רבנו פפה וכפה פעמים במעלת וחיבת מדת השמחה, עד שאמר "מאזה גדולה להיות בשמחה תמיד" הרי שפדיו זה הוא כחובה קדושה וקחיב כל אחד מאנשי להיות בשמחה תמיד, ואין זו פנעצה טובה גרידא, כי בדת השמחה תלים עומדים כל עצותיו של רבנו, כי כשלא יהיה בשמחה לא יוכל בשום אופן לעבדו! ותברך כראוי, וברבי השמחה יוכל לקיים כל עצותיו הקדושים, ולהפך פמאטו חס ושלום. (שם ד-ט)

הנ"ל נבין דבר אחד: שבעצם שיש שנה חיו עם ישראל לגאולתם רק מפני שעדיין לא הבינו שצריכים לצעוק ולהתפלל!!

מוסר הפרשה חידושים לפרשת שבוע



כח התפילה

מובא במדרש (רבה שמות פרשה א פסקה טו) "ותחין את הילדים" יש מהם שראים לצאת חגרים, או סומים, או בעלי סומין, או לחתוך בו אבר שיצא יפה, ומה היו עושות עומדות בתפילה ואומרות לפני הקב"ה אתה יודע שלא קיימנו דבריו של פרעה, דברין אנו מבקשות לקיים: רבון העולם יצא הולד לשלום שלא ימצאו ישראל ידיהם להשיח עליו ולומר הרי יצאו בעלי סומים שבקשו להרוג אותם, מיד היה הקב"ה שומע קולן ויצאין שלמים, אמר ר' לוי הרי אמרת את הקלה אמור את החמורה יש מהן שראוין למות בשעת יציאתן, או אמן לסכן בס ולמות אחר יציאתן, והיו עומדות בתפילה ואומרות להקב"ה רבונו של עולם תלה להם עכשיו ותן להם נפשתיים שלא יאמרו ישראל הן הרגו אותן, והקב"ה עושה תפלתן לפיכך "ותחין את הילדים" עכ"ל לשון המדרש.

לומדים מכאן מוסר השכל עצום, רואים מכאן עד כמה כח התפילה - אפילו עוברים שהיו בעלי סומין, חרשים או סומין יצאו בריאים ושלמים. ולא זו בלבד, אלא אפילו נשמות שלא היו ראויים לחיות, ואמהות שנקבע בשמים שלא תשארה בחיים אחרי לידתן, ע"י תפילת המיילדת ינתן להם חיים, כמו שאמר המדרש "הקב"ה עושה תפילתן". מכאן נלמד כי ע"י התפילה אפשר להפוך את הטבע.

וכמו שמובא בתורה (שמות פרק כג) "יהי בקיים הרבים ההם יקטל סלף מצרים ויאנחו בני ישראל מן

העבדה ויזעקו ותעל שונעתם אל האלהים מן העבדה", בפסוק זה מדייק הרמב"ן: "ויהי בימים הרבים ההם לא יאמר 'בימים ההם' ו'ביום ההוא' רק על הזמן העומד אשר יזכיר המאורע בו, אבל לאחר העת יאמר 'ויהי אחרי כן' והראוי בכאן שיאמר ויהי אחרי ימים רבים וימת מלך מצרים על כן אמרו רבותינו (שמו"ר א מא) כי לפי שהיו ימים של צער קורא אותם רבים. ולפי דעתו, ממשיך הרמב"ן כי טעם הכתוב הזה ירמוז על הימים שהיה משה בורח מפני פרעה, כי באמת בנעוריו ברח, שהכתוב אמר ויגדל משה ויצא אל אחיו, שהיה זה מיד כאשר גדל ועמד על דעתו, והגידו לו כי הוא יהודי, ונכסף לראות סבלות אחיו ועמלם ולחצם, וביום ההוא שיצא הכה את המצרי, וביום השני הלשינו עליו וברח הנה היה כבן שנים עשרה שנה, כאשר הזכירו רבותינו (שמו"ר א ה), ועל כל פנים לא הגיע לעשרים, ובעמדו לפני פרעה היה בן שנים, אם כן עמד כמו ששים שנה בורח מפני פרעה:

ובפסוק כה' כותב הרמב"ן: "והאריך הכתוב להזכיר טענות רבות בגאולתם, וישמע אלהים את נאקתם", "ויזכור אלהים את בריתו", "ורא אלהים", "יודע אלהים", "כי ידעתי את מכאוביו" (להלן ג. ז) כי אע"פ שנשלם הזמן שנגזר עליהם לא היו ראויים להגאול, כמו שמפורש על ידי יחזקאל (יחזקאל כ ח), אלא מפני הצעקה קבל תפלתם ברחמי:

דייק מדברי הרמב"ן המגיד הירושלמי רבי שלום שוורון זצ"ל ואמר: אם אנו מצרפים את שני קטעי הרמב"ן

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"



הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה" קו ההלכה הספרדי: 3030*

משום איסור מלאכה?

מין הרב עובדיה (שם) פוסק שהדבר פשוט שחנניות מכלת שמוכרים כל מיני מאכל ומשקה, נחשבים לצרכי שבת, ומותר להם למכור עד סמוך לכניסת השבת, ומכל מקום עליהם להקפיד שהעובדים לא יחללו שבת מחמת כן, אלא יסגרו את החנות כשעתיים או שלש קודם השבת, בזמן שהעובדים יספיקו לשוב לביתם ולהתארגן קודם השבת, ולהגיע לבית הכנסת בזמן.

אלו מלאכות מותר לעשות ביום שישי גם לאחר שעה תשיעית?

- דווקא מי שעושה מלאכה להשתכר אסור, אבל אם אינו מקבל שכר על כך, מותר כל היום, ולכן מותר לתקן בגדי או בגדי חבירו לצורך השבת כל היום.
- מותר לאדם לכתוב ספרים דרך לימודו כל היום. (בית יוסף).
- מותר לכתוב אגרת שלומים בערב שבת. (דרכי משה).
- כן מותר לאדם לחשב חשבונותיו והוצאותיו כשם שמותר בחול המועד. (כף החיים).
- מותר להסתפר בערב שבת אף אחר זמן המנחה, אף שהספר נטול שכר, מכיון שניכר לעין כל שעושה כן לכבוד שבת. (בית יוסף).

האם מותר לצאת לנופש ביום שישי ועשיית מלאכה אחר הצהריים בעיר אחרת?

האם מותר לצאת מחוץ לעיר ביום שישי כדי לשבות בדרך חס ושלום.

מאיזו שעה ביום שישי אסור לעשות מלאכה?

אסור לעשות מלאכה בערב שבת מתשע שעות וחצי שביום (בקיץ - בסביבות שעה 16:00 ובחורף בסביבות שעה 14:00), כדי שיהיה פנוי לעסוק בצרכי שבת, וכל העושה מלאכה בזמן הנ"ל אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם. על פי הגמרא בפסחים (דף נ) וכן פסק בשלחן ערוך (סימן רנ"א).



האם מותר לעשות עסקים ביום שישי סמוך לשבת, או שנחשב לעשיית מלאכה?

מעיקר הדין המיקל יש לו על מה שישמך, אמנם כתב מרן הרב עובדיה (חזון עובדיה שבת א' עמוד מד בהערות) שכל זה הוא באופן שיש לו אחרים או בני ביתו שעוסקים בביתו ומכילים לו צרכי שבת.

האם מותר לחנויות מכולת וסופרים להישאר פתוחים עד סמוך לכניסת שבת או שיש בזה

אסור לנסוע בערב שבת לעיר אחרת שרחוקה שנים עשר קילומטר (שלשה פרסאות), אלא אם כן לקח צרכי שבת עימו, או שבאותה עיר הכינו לו צרכי שבת. גמרא סוכה (דף מ"ד) ואם מוזמן להתארח ומבשלים בשבילו אין איסור זה.

אם לא הכין צרכי שבת, אבל בעיר שהולך לשבות בה, ישנן חנויות המוכרות אוכל מוכן לשבת, האם עדיין יש איסור לצאת מחוץ לעיר או לא?

בבית יוסף (סימן רמ"ט) מובאר שאם שלח שליח להודיע ביאתו, מותר לצאת מעירו בערב שבת ללא חשש, והוסיף בספר כף החיים (סיף קט"ח) שהוא הדין אם באותו מקום מוכרים אוכל מבושל כל היום, יש להתיר.

ומכל מקום אף כאשר הכינו לו צרכי שבת צריך לצאת מוקדם שיעזר זמן שגיע למחוז חפצו מספר שעות קודם כניסת השבת, מחשש עיכוב או תקלה



סיפור לשולחן שבת

מאמר ראש הישיבה -המשך-

ה'קצות' האחרון באמריקה



החושן בכל הגדולה" --- אמריקה

"רבותי", פתח המוכר את פיו בקול רוטט, "הרגע הזה הוא רגע היסטורי!"... "רבי", נסער רבי מרדכי גיפטר כשיצאו החוצה, "למה שתקתי? ... "אנו נעשה את שלנו", סיכם רבי אליהו מאיר, "ומן השמים ירחמו". סיפור מופלא של סיעתא דישמיא על אדמת ארה"ב בזמן שמחה רוחנית...

עיניו של המוכר דמעו. גרונו נשנק. הרב בלך שילם את מחיר הספר, ויצא מן החנות ללא אומר ודברים.

"רבי", נסער רבי מרדכי גיפטר כשיצאו החוצה, "למה שתקתי? למה לא הסברתי לו שעוד יקומו ישיבות באמריקה, שעוד יפלפלו פה תלמידי חכמים בדברי ה'קצות' במערכות סבוכות?"

"מה יכול אני לומר?" לימד רבי אליהו מאיר את תלמידו רבי יצחק של תלמיד חכם ההוגה בתורת המוסר על המציאות, "אם נסתכל סביבנו", החווה בידו על גורדי השחקים שליטפו את קו הרקיע בניו יורק, "נבין לבד שבדרך הטבע הוא צודק! לא יכולה לקום פה ישיבה של ממש על אדמת ניו יורק, וגם כולל של עשרה לומדים לא בטוח שיחזיק מעמד לאורך זמן. אם אין גדיים - אין תישים".

לאחר הפוגה קלה המשך הרב בלך בטוויית חוט מחשבתו באוזני תלמידו: "אולם כאשר מגיעים לייסד מקום תורה - אין לנו עסק בחשבונות. איננו בודקים היתכנות מול מציאות. אנו עושים את רצון השם לייסד מקום בו ישבו וילמדו תורה, בלי לערוך שיקולים ריאליים כלשהם.

"אנו נעשה את שלנו", סיכם רבי אליהו מאיר, "ומן השמים ירחמו".

שנים אחדות חלפו, ומבצר התורה של ישיבת טלז בעיר קליבלנד - התנוסס לתפארה. רבבות בחורים ואברכים עברו בין כתליו, טופחו ביד אמן בין ערוגותיו וצמחו לתלמידי חכמים מופלגים המאירים את שמי היהדות בגאון. ספר 'קצות החושן' לא רק נמכר באמריקה. גם לומדים אותו שם...

ובונה עוד ועוד כלים בכל בקשה שלך. כשברור לך שאבא רוצה לתת לך מתנה, אתה תוכל לנסוע שעות וגם ימים ושנים ולא תפסיק לעולם.

"תפילה" מייאשת

אבל אם אתה לא חזק באמונה שה' אוהב אותך, ואתה למעשה חושד בה' שהוא שונא אותך או שסתם מתעלל בך ומונע ממך דברים כי הוא לא באמת רוצה לתת לך.

אז חוץ מזה שזו לא אמונה בה', אלא אמונה באל דמיוני שאתה יצרת בדמיוןך, חוץ מזה שאתה לא מתפלל לה' אלא לאותו אל ממוצא - חוץ מכל זה יש כאן עוד שתי בעיות יסודיות:

בעיה ראשונה, התפילות שלך הן לא תפילות אלא טרונות וטענות על ה' למה הוא לא רוצה לתת לך את מה שאתה רוצה.

אתה במלחמה ובויכוח עם ה' זה רק מפריד ומנתק אותך מה'.

אבל תפילה אמיתית היא חיבור עם ה', הרצון שלך ושל ה' הוא אחד, הוא רוצה לתת לך ורוצה שתתפלל ממש מתאוה לתפילתיך, ואתה רוצה לעשות לו נחת ולהרבות בתפילה כדי להתחבר אליו וכדי לעשות לו תענוג בזה שהוא יוכל לתת לך כמו שהוא רוצה. זה משהו אחר לגמרי.

בעיה שנייה, כל תפילה ותפילה שלך רק מייאשת אותך ורק מחזקת לך את ה"הבנה" שלך שה' בעצם שונא אותך, כי הנה, התפללת תפילה נוספת ועדיין לא נושעת. כל תפילה רק מתסכלת אותך יותר.

זה ברור שבמוקדם או במאוחר תעזוב את כל דרך התפילה, תתייאש, ומי יודע לאיזה מסקנות מעוותות ודרכים רעות אתה תהיה מסוגל להגיע.

"תודה" משקרת

ואתו דבר בעיני התודה. למדנו שעל ידי התודה נושעים. למה? כי תודה היא אמונה מוחלטת שבורא עולם אוהב אותך וגם עדי ה' הוא לא נתן לך משהו זה ברור לך ואתה מאמין באמונה שלימה שזה מתוך הכוונה העמוקה ביותר לטובתך.

אבל אם אדם אומר תודה בשביל להיושע רק בגלל שהוא שמע שתודה היא סגולה - התודה שלו כולה שקר, כי הוא לא מתכוון לאף מילה. אז איך התודה תושיע אותו?

יוצא שבלי אמונה שלימה שה' אוהב אותך ורוצה לתת לך, האמונה היא לא אמונה, וגם התפילה והתודה אין להם שום כוח כפי שכבר למדנו בעבר שכל הכוח של התפילה והתודה הוא האמונה שבתפילה והאמונה שבתודה.

לכן בני ישראל היקרים, הגיע הזמן להפנים שהאמונה העמוקה והמוחלטת בכך שה' אוהב כל אחד ואחת מכם אהבת עולם בכל רגע ובכל מה שקורה אתכם בחיים - היא הבסיס והיסוד לאמונה לתפילה לשמחת חיים ולהצלחה אמיתית בחיים!

בברכת שבת שלום ומבורך



בלב הכרך הסואן של מנהטן פסעו שני יהודים של צורה. הגאון רבי אליהו מאיר בלך (יום פטירתו כ"ח בטבת) ותלמידו הגאון רבי מרדכי גיפטר. שניהם הגיעו לאמריקה רצוצים ושבורים לאחר החורבן הנורא שפקד את יהדות אירופה בשואה, כעת החליט רבי אליהו מאיר בלך לחדש את ישיבת טלז, כפי שהייתה בעיר טלז שבליטא.

בדרכם הגיעו השניים אל חנות ספרים בבעלות יהודית. המוכר, איש יודע ספר, שמח למראה שני תלמידי החכמים שניכר עליהם שהגיעו הנה מגולת ליטא, והחל לשפוך בפניהם את לבו: "לצערו הרב, רוב עולם התורה נכחד ועלה בעשן הכבשים. השרידים שהגיעו לאמריקה לא יצליחו להקים פה מחדש את עולם התורה ותוך כמה שנים הכל יימרו". לפתע התנער המוכר, נזכר שהוא אמור לשרת את לקוחותיו. "במה אוכל לעזור לכם?"

"רצוננו לרכוש ספר 'קצות החושן', השיב רבי אליהו מאיר. "קצות, קצות, קצות, ניסה המוכר לרענן את זיכרונו. לאחר מכן ניגש לסולם גדול וכבד שעמד בירכתי החנות, גרר אותו אל מדף מסוים וטיפס לגובה. משם שלף כרך עתיק ומאובק של 'קצות החושן' וירד.

טרם שהגיש להם המוכר את הספר, אימץ אותו אל לוח לבו, פתח אותו, הציץ בו מעט, לאחר מכן שוב חבקו ידיו את הכריכה המיושנת והבלה. ניכר היה על המוכר שהוא שרוי בסערת רגשות.

"רבותי", פתח המוכר את פיו בקול רוטט, "הרגע הזה הוא רגע היסטורי!"

למראה עיניהם התוהות של שני הקונים בעלי הדרת הפנים, הזדרז המוכר להבהיר: "זהו ה'קצות' היחיד בכל רחבי ארצות הברית. אתם הולכים לקנות כעת את הכרך האחרון של הספר הזה. אין ולא יימכר יותר 'קצות

השומר מ"ז בבית הכנסת
יזכה שלא יחסר לחמו
שומרים על כבוד וקדושת בית כנסת חוזרים במינחה טובה.



הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696



שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

המוות וחיים ביד הלשון...

צריכים לומר! כמה מילים של עידוד! של חיזוק! ואחרי כל המילים הטובות ביותר, מילה אחת שלא במקום - מיד הכול הולך לאיבוד. כל מה שהאדם בונה במילים הטובות, הכול נופל במילה אחת לא טובה.

נמצא, שכל השלום בית תלוי בדיבור. הרס הבית או בניין הבית - הכול על ידי הלשון. מריבות או שלום - ביד הלשון. היו אומר: מוות וחיים ביד הלשון... חינוך ילדים - כל כולו תלוי בדיבור. אם מדברים עם הילדים בנועם, ומסבירים להם את הדרך הנכונה, ומדריכים אותם ומחזקים אותם ומעודדים אותם - זה חינוך. ואם מאיימים עליהם, צועקים עליהם, מבזים אותם, מקללים אותם וכו', אזי מחלישים אותם, והורסים להם את החיים כפשוטו, וזה קילקול החינוך.

הצלחת הילדים או הרס הילדים - הכול ביד הלשון של האדם! רק אבא שיוודעים לעודד ולחזק את הרצונות הטובים של הילד, לדבר אתו דיבורים שיבטו אותו ואת האמונה בעצמו והביטחון העצמי, וממש נותנים לו המון אהבה, אלו הורים שיוודעים לחנך. אפשר בקלות להרוס ילד, להרוס לו את החיים, לבזות אותו, להגיד לו שהוא לא שווה, שהוא לא כמו הילד הזה, שהוא רשע וכו', עד שבכלגול הזה, כבר צריכים ניסים שילד זה יצליח - והכול בלשון! הצלחת הילדים או הרס הילדים - ביד הלשון...

הוא נגאל מהייסורים, והוא נפטר צדיק על ידי הייסורים שהזדכך בהם, ושכל המצוות שעושים עתה לעילוי נשמתו מועילות מאוד מאוד, ובטח הוא בגן עדן ומתפלל על בני משפחתו, והם יראו ישועות וכו'. אך אם אדם בא ויושב כמו אבן, ולא מתחמם בדיבורי אמונה את האבלים, מה עשה בזה? גם ככה האבל ר"ל נמצא בצער ובעצבות, והוא מכניס בו עוד יותר עצבות בשתיקתו.

שלום בית - מאחר שכל תיקון האדם הוא תיקון הדיבור, רואים את זה בעיקר בשלום הבית. כי ידוע, שבשלום הבית מרמזים לאדם את כל הדברים שהוא צריך לתקן.

לכן בשלום בית רואים יותר מכל דבר אחר, איך הכול ביד הלשון. מילה אחת שלא במקום, מספיקה להרוס את שלום הבית. צריך כבר להביא בנאים לבנות מחדש את הבית. ושתי מילים צריכים כבר מהנדס... כל שלום הבית תלוי בפה. כמה מילים של אהבה



בשבוע שעבר למדנו כי אין דבר שיכול כל כך לרוסם אדם, כמו הדיבור של אחרים אליו. לכן המצוות ש"בין אדם לחברו", רובן ככולן תלויות בדיבור:

ביקור חולים - עיקרו לעודד את החולה ולחזק אותו בדיבורי אמונה: יהיו ניסים! אין טבע בעולם! כבר ראינו חולים שנתרפאו בלי שום טבע. אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים. תתפלל. אני גם אתפלל עליך וגרמה ניסים יחד! ואחרי שעודד אותו וחיזק אותו באמונה, ונתן לו תוקה לישועה ולחיים, אז גם יתפלל עליו - וזה נקרא ביקור חולים. אך אם הוא מבקר חולה ואינו מדבר עמו ואינו מתפלל עליו, אפשר לומר שלא עשה כלום, ואולי אף הזיק לחולה והפיל עליו ייאוש בשתיקתו.

ניחום אבלים - עיקרו דברי ניחומים, לומר לאבל, שבוודאי היו לנפטר מעשים טובים שיעמדו לזכותו, ושהתכפרו לו כל עוונותיו בסבל שבסבל, ושסוף סוף

הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א המכונה בעל התניא כד טבת



לאורם נלך הילולא דצדיקיא

קו האמונה
02-6444250

בטוח ושוחרר מבית הכלא. יום זה הוא יום חג לחסידות חב"ד ונקרא 'חג הגאולה'.

רבינו הק"ר רבי נחמן מברסלב זיע"א העריך מאוד את בעל התניא ושיבח אותו בשבחיו רבים, שני הצדיקים נפגשו פעמים, בפעם הראשונה היה זה כאשר רבי נחמן מברסלב חזר מתימעתו לארץ הקודש ונסע מיד אל 'בעל התניא', זאת מאחר שבעת ביקורו בארץ ישראל הבטיח לתלמידי המגיד ממעזריטש שידבר עם בעל התניא את חילוקי הדעות בענייני כספי הצדקה לארץ ישראל, ואכן פעל להשכנת השלום והאחדות.

הרה"ק רבי שניאור זלמן עלד לאביו ר' ברוך ולאמו רבקה ב"ח באלול התק"ה, בליאתי שבמחוז יטבסק בבלארוס, שהייתה בתקופה זו תחת שלטון פולין.

כשעולד רבי שניאור זלמן, ערך הבעל שם טוב הקדוש רבו של אביו, סעודה גדולה ואמר, שנשמה חדשה ירדה לעולם, שתאיר את העולם בתורת הנגלה והחסידות, ומשך נקרא 'שני אור'.

בשנת התק"י, כשמלאו לו חמש שנים קיבלוהו חברו בחברה קדישא של ליאזני, לבקשת העל שם טוב והצדיק הרב לייב שרה"ש מתלמידי הבעל שם טוב. בפנקס החברה קדישא של ליאזני נמצא כתוב: 'היום יום ט"ו כסלו תק"י נתקבל הילד שניאור זלמן בן מורנו הרב ר' ברוך להחברה קדישא', בגיל שלוש עשרה החל לשמש בפועל בחברה קדישא ותארו אותו כ'רב תנא ופליג'.

בשנת תקכ"ד נסע לראשונה ללמוד בבית-מדרשו של המגיד ממעזריטש זיע"א שהיה ממלא מקומו של הבעל שם טוב לאחר פטירתו. המגיד ממעזריטש תיאר לו את גודל מעלת נשמתו בהיותה נשמה חדשה ואמר, כי תפקידו בעולם, לגלות ולכרא את תורת הבעל שם טוב באופן של הבנה והשגה בדרך של חכמה ביה ודעת.

בשנת התקל"ב נפטר המגיד ממעזריטש, רצו כל תלמידי המגיד שזכו לכינוי 'החבריא קדישא' לזכות ולהתעסק בטהרתו. לצורך כך הטילו גורל, מי יזכה לאחוז בגופו הקדוש בשעת הטבילה והטהרה על פי המסורת בחסידות חב"ד רבי שניאור זלמן זכה ועלה בגורל כשבידו הפתקה 'ראשו כתם פד' ומשך זכה לטבול את ראשו.

בעל התניא הפיץ את תורת החסידות לכל רוסיה וסביבתה, ואסף כספים לחזק את המתיישבים החסידים בארץ ישראל. בשנת התקנ"ט מתנגדי החסידות הלשינו עליו שהוא שולח כספים כבדי לחזק את השלטון התורכי שהיו אויביו של הרוסים, בעל התניא נאסר, 53 ימים היה בעל התניא במאסר, והוא נידון לתלייה. לאחר מאמצים הצליחו להוכיח את חפותו, וביום י"ט כסלו יציל ממוות

כאשר ישב בעל התניא במאסר, נתגלו אליו הבעל שם טוב הקדוש והמגיד ממעזריטש, בעל התניא שאל אותם האם להפסיק לגלות ולפרסם את תורת החסידות בעולם. וענו לו, שמשך ביתר שאת וביטור עז, לגלות את תורת החסידות. לאחר מכן שוחרר מבית המאסר, וחיבר את ספר התניא, והיה מסתובב בעיריות עם צדיקי אותו הדור, לקבל מהם חיזוק, וכך הגיע גם לביקור אצל רבי נחמן מברסלב. כשבא לפגוש בפעם השנייה את רבי נחמן מברסלב, יצא רבי נחמן לקראתו בלויי רבים מחסידיו אל מחוץ לעיר, ואמר לאנשיו: 'תנו כבוד לשר האלף', וקיבלוהו בכבוד גדול.



בעל התניא נכנס לביתו של רבי נחמן מברסלב, ובאותו מעמד פנה רבי נחמן למשה חניקעס שהיה הגביר שבאנשיו, ואמר לו: 'תן צדקה לתלמיד חכם אמיתי', והלה הניח על השולחן מטבע זהב לבעל התניא, פנה אליו רבי נחמן בתמיחה: 'זה מה שנתנום לתלמיד חכם אמיתי!', והניח עוד מטבע זהב. כשהבחין שרבי נחמן מברסלב עדיין תמהה, הוסיף ונתן מטבע נוסף, עד שנתן עשרה מטבעות זהב שאותם נתן רבי נחמן בידו של בעל התניא.

שנים לאחר פגישתם, השתדכו בעל התניא ורבי נחמן מברסלב בקשרי משפחה, נכדו של הבעל התניא ר' אהרן מקרימנטשוו, נשא בדיוג שני את הרבנית חיה ע"ה, בתו הקטנה של רבי נחמן מברסלב זיע"א. זכותו וזכות תורתו הקדושה תגן על כלל ישראל אמן.

אני אוהב כל יהודי

אהבת חנים מתחילה בבית!

דווקא בזמן של סגר,
זו ההזדמנות שלנו
להרבות שלום בתוך הבית

רכישת סטיקרים ומוצרים נוספים:
050-9931931
*נא להתקשר בין השעות 9:00-15:00

שו"ת אקטואלי

השאלות שלכם, התשובות של הרב

האם כדאי לגור באומן ולהתקרב לרבינו? והאם אפשר לקנות ספרים של הרב מכספי מעשר? כיצד מסלקים רוחות רעות? וכמה עצות כיצד להירגע...

שאלה: האם אפשר לקנות את ספרי הרב שליט"א מכספי מעשר?

תשובה:

בעניין לקנות ספרים מכספי מעשר יש לחלק אם הכוונה לקנות ספרים מכספי מעשר לצורך הפצתם או לנדבם לבתי כנסיות ובתי מדרשות הוא היתר גמור ללא שום פקפוק שאין לך מצוה גדולה הימנה. אמנם הכוונה לקנות ספרים לשימוש עצמי ישנו היתר שהובא בט"ז יורה דעה (סימן רמט סק"א) והש"ך (סק"ג) וכתב הט"ז בזה"ל: נראה לי דכשקונה בעדו ספר צריך לכתוב עליו שזהו מן המעשר למען ידעו בניו דבר זה ולא יחזיקוהו להם, ועיין אודות זה בערוך השולחן שם, ועוד בהרבה אחרונים שכינסו שמצויים ספרים לרוב יש להימנע מהיתר זה, וגם לדעת המתירים לקנות ספרים מכספי מעשר יש להיזהר שלא יוציא את כל מעשרותיו על קניית ספרים וכדו', אלא ישיר גם לעניים.

שאלה: האם כבוד הרב ממליץ לעבור לגור באומן כדי להיות קרוב יותר לרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב?

תשובה:

בשום פנים ואופן לא! יש לנו שיחה מפורשת מרבי אברהם בר נחמן, שהוא היה תלמיד מובהק של רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב, (אע"פ שלא היה בדורו של רבינו הקדוש אבל הוא היה מסמתיקי השמועה מדברי רבינו הקדוש) שכשנסעתי לאומן לא לנסוע ליותר משבועיים. כי אדם שישאר באומן יותר מידי זמן יש לו סיכוי גדול שיתרחק לגמרי מרבינו הקדוש.

רבי נתן מברסלב כתב לכן שלו רבי יצחק, טוב שתבוא אליי פעם בארבע או חמש שבועות עם מניעות וכיסופים ותפילות מאשר שתהיה אצלי בכל יום.

לכן טוב שתבוא פעם בכמה זמן עם כיסופים ורצון ותפילות, ותקבל מלא חופניים ישועות, מאשר שתגור שם ותתרחק מרבינו הקדוש לגמרי.

משה רבינו נקבר מול בית פעור כדי להניע את טומאת פעור, באותו משקל רבינו הקדוש נקבר באומן שנמצא מול בית פעור, ולכן כלל לא מומלץ להשתקע באומן, אלא לבוא לשם לצורך תפילה עם רצונות וכיסופים, להתפלל שאדם לא יפסיד את המתנות של רבינו הקדוש.

אנחנו מתפללים הרבה להגיע לאומן, וזה ברור שבכל פעם שמגיעים לרבינו עם תפילות מקבלים מרבינו ישועות גדולות! כי באים עם כיסופים וגעגועים ותפילות, שהם כלים לקבל את השפע. לכן תבוא, פעם בכמה זמן, לכמה ימים. תבוא, תפעל ישועות ותחזור הבייתה.

שאלה: אני סובלת מאוד, אמנם אני עושה את חוק התודה, ומקבלת באמונה מה שעובר עליי, בכל אופן אני מרגישה שכל מה שאני סובלת זה בשביל רוח רעה שנמצאת בבית. מה אפשר לעשות על מנת לסלק רוחות

תשובה: קודם כל אני שמח מאוד לשמוע שאת זוכה לחיות באמונה, וזה ודאי ממתיק מעליך הרבה מאוד. יש לבדוק שהבית שלכם הוא כולו נקי, שאין בו ספרים לא טובים או תמונות לא טובות. כי רוח רעה יכולה להימצא רק במקום שיש לה אחיזה. לכן בית שהוא נקי אין לרוח רעה אחיזה שמה.

הרבה אנשים לא שמים לב, כמה פעמים כשאמרו לי שיש למישהו מבני הבית איזה פחד, אמרתי להם שיחפשו שאין להם איזו תמונה לא טובה או ספר לא טוב, באמת הלכו וחיפשו, ומצאו בכל פעם משהו לא נקי, שברגע שהוציאו אותו מיד נהייתה להם הרווחה גדולה. לדוגמה פעם אחת מצאנו בבית של איזה יהודי שסבל מפחד מסוס, תמונה של ירושלים שמופיעה שם גם כנסיה עם צלב מעליה. כמובן שמיד כשהוציאו את התמונה אותו יהודי התרפא לגמרי.

לכן, מן הראוי שתעשו בדיקה טובה בבית, שאין חלילה תמונה לא טובה (כמו צלב, ע"ז) או אולי הסורגים של הבית יש להם צורה של עבודה זרה, אולי איזה ספר בעייתי וכו'... סיפר לי איזה יהודי, שפעם בעבר הוא היה אצל צדיק המזוהה הרב משה בן טוב צ"ל. אשתו הייתה חולה מאוד, והרב אמר לו שיש ספר לא טוב בבית. אותו יהודי התפלל מאוד, הרי הספרייה שלו היא ספרייה קדושה, על איזה ספר מדבר כבוד הרב. הרב התעקש ואמר לו: 'זה מה שאני רואה במזוזה'.

אותו יהודי הלך, חיפש ומצא ספר הלכות שכתב אותו איזה פרופסור חילוני. מיד לקח את הספר, והוציא אותו מהבית, אחרי זמן קצר מאוד אשתו התרפאה לגמרי.

לכן דבר ראשון צריכים לראות שהבית יהיה נקי.

דבר שני, טוב שתקראי את פרשת הקטורת מקלף בארבעת הפינות של הבית, וזה גם מוציא רוחות רעות.

ויהי רצון שה' ינקה ויטהר את הבית ביתכם ותזכו לכל הישועות בחסד וברחמים אמן כן יהי רצון.

בחורה שואלת: ב"ה אני זוכה לעשות בכל יום שעה התבודדות, וגם את החוק של התודה. אני סובלת מאוד מלחץ, ומבקשת מכבוד הרב עצה איך להרגע.

תשובה: ב"ה, זה שאת עושה התבודדות, עם סבלנות הכל יסתדר לך. כי נכון שכשעושים התבודדות ועושים תודה זה לא תמיד משפיע מיד. הלחץ הוא תוצאה של חוסר אמונה. את צריכה אפילו חמש דקות ביום לבקש מה' שייית לך אמונה שהכל טוב: "תרחם עליי הקב"ה, תן לי אמונה שאני בדיים טובות, ושהכל יסתדר תמיד על הצד הטוב ביותר..." וכו', תתפללי על הנקודות שמפריעות ומלחיצות אותך, ותבקשי להאמין באמת, שמה שיהיה תמיד יהיה רק הכי טוב, שה' אוהב אותך תמיד ויעשה אך ורק טוב, בעולם הזה ובעולם הבא. אני מברך שתזכי לאמונה שלמה ולשלמות הנפש אמיתית. אמן כן יהי רצון.



שידור חי

על ידי הרב שלום ארוש שליט"א
בכל יום שלישי, בשעה 20:00

שאלות ותשובות

ניתן לשלוח שאלות במייל
me5812210@gmail.com
או כמסרון לנייד:
052-6672221



מצמיה ישועה

סיפורי ישועות על זרעי צדקות



יש לך ספור ישועה
לספר לנו?
תשלח לנו ותפורסם
al5308000@gmail.com
02-5812252

אמונה תמימה

הבבא סאלי, לא נמצא האדם שעוד לא התפעל מגדלותו, ואם נמצא כזה היינו מהססים על שפיותו. הזמן נקף, והבחור הנעלה עודו מחכה לישועה שלא הגיע.

לא צריך להיות חכם גדול כדי לראות את גדלותו, ואפילו להריח. בלב שבור וכואב חזר שוב אל הבבא סאלי, ואמר בקול בוכים:

כל מי שזכה לראותו מספר על בקבוק הארק המכוסה שהספיק לסעודה של 200 איש ויותר. "כבוד הרב, כולם חוץ ממני? למה? ענה לו הצדיק- "פעם שעברה שברכתי אותך לא האמנת בתמימות בברכתי,

אבל הפעם, אני מברך אותך, ואם תפספס שוב את ההזדמנות, לא תהיה לי דרך לעזור לך"

ברך הבבא סאלי את הבחור, והוא, ענה אמן והאמין בתמימות בכל לבבו, שברכת הצדיק תתקיים.

ואכן, באותו חודש התארס הבחור.

לכן, אנו צריכים לקחת מסר מהסיפור הזה- שכשנזמנים צדקה, או מתברכים מרב, צדיק ככל שיהיה, אם לא תעשה את זה בתמימות, ותזרוק את השכל האנושי והמוגבל, לא תעזור לך הברכה.

כדי שברכה תתקיים אתה צריך לתת את החלק שלך בסיפור- האמונה התמימה.

נושעת על ידי
נתינת צדקה?
ספר לנו,
סיפורי יפורסם
ותזכה בפרס

אחד הסיפורים המיוחדים על הבבא סאלי דווקא בגלל המסר שלו, הנוגע אלינו...

בישיבה בירושלים היו כעשרה בחורים יראי שמיים שטרם זכו להינשא. לכן לקחו הסעה, במיוחד מירושלים לנתיבות, שם היה הבבא סאלי עושה ניסים ונפלאות ובכן,

נכנסו הבחורים אל חדרו, אחד אחרי השני, והבבא סאלי בירך את כולם יחד, וכל אחד לחוד שיזכו להקים בית נאמן על אדני התורה, כולם ענו אמן

והנה, כחודש לאחר ברכתו של הצדיק החלו הבחורים להתארס בזה אחר זה.

כולם, חוץ מאחד.

חיזוקון
לומדים הלכה

כיבוד הורים

בכל הזדמנות שיש
לבן לייקר ולגדל
את אביו ואמו,
ישתדל לעשות כן,
ותבוא עליו ברכה.
(בהלכה ובאגדה)

לקבלת מטרים מחוזקים 052-6672221

**ולמה
נקרא שמו
באבא סאלי?
(הסבא המתפלל)**

שהיה מלומד בניסים
והיה מתפלל עבור כל אחד
מישראל הזקוק לישועה וברכה
ותפילותיו היו נענות

התקשר
02-5308000

גם אתה זקוק לנס? זה הזמן!
הרב ארוש ידליק לזכותך נר לכבוד הצדיק
ביום הילולה ויעתיר בעדך

ילדון הידודון

עניינים של שלשה, פעמים
בפרשה?

תשובה פרשת ויגש: בפרשתנו כתוב שרועי צאן הם תועבת מצרים (מ'ז"ל). בפרשה שעברה כתוב שהמצרים לא יוכלו לאכול עם העברים לחם כי תועבה היא למצרים (מ'ג"ב). ותרם אונקלוס שם לא יוכלו המצרים לאכול עם העברים לחם כי את הצאן שהמצרים עובדים לו העברים אוכלים.

הזוכה: חיים שלום כהן, אלעד.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

- חיזוקית -

ראש חודש שבט

מזל החודש דלי-
אותיות ילד. בחודש זה
יש לנו את הכוח להעניק
לילדינו את המשך
התורה וקיום המצוות



לקבלת מסרים מחזקים - 052-6672221

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה
al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

הסוד שלי

הייתי ממש סקרן, כי לא ביקשתי שום דבר, לא מסבתא וסבא ולא מאמא ואבא.

הלכתי לבית של סבא וסבתא שלי, סבא שלי פתח את הדלת כשהוא שמח בבואי בידו הייתה חבילה גדולה, עטופה בעטיפה יפה, וסגורה ולא יכולתי לראות מה יש בפנים.

התיישבתי ליד סבא שלי ולאחר שדרשנו זה בשלומו של זה פתחתי יחד את המתנה.

פתחתי וראיתי שזה לא אחר מאשר ל-ג-ו! כן כן, זה היה קופסת לגו כלבבי ממש.

קפצתי משמחה! לא הבנתי איך סבא ידע שזאת בדיוק המתנה שקיוויתי שתהיה לי!! אמרתי לו תודה רבה, אבל קודם ידעתי שהכל מהשם, השם שמר על הסוד שלי טוב טוב, ודאג שאקבל אותו גם בלי להגיד כלום לאף אחד, רק לאבא שבשמים.

אמרתי תודה וסודי התממש.

שלום, קוראים לי אור נפתלי אני 10 ואני גר ברעננה

אני מאוד אוהב לשחק בלגו, תמיד שכשאני הולך לחברים אנחנו משחקים בלגו, ואני ממש נהנה.

תמיד רציתי שגם לי יהיה לגו, למרות שיש לי הרבה צעצועים. אבל לא אמרתי להורים שלי כי לא רציתי להטריח אותם וגם חשבתי שזה לא מספיק חשוב.

אף אחד לא ידע את זה חוץ ממני, ומהקב"ה, זה היה הסוד שלנו, הייתי מדבר איתו, מספר לו שאני רוצה לגו וגם הודתי לו שאין לי לגו כי זה כנראה לטובתי.

לא שכחתי לומר לו תודה גם על כל הצעצועים האחרים שיש לי, הטעם של הדיבור עם השם היה נהדר, כזה שאני לא יכול להסביר.

יום אחד סבא שלי מתקשר לי ואומר לי להגיע אליו הביתה, כי יש לו משהו מיוחד להביא לי.



פתרונות יש לשלוח למייל
al5308000@gmail.com
או לפקס: 02-5812252
יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

מדור ילדים שעשועון מגוון

כתב חרטומים



2 13 5



11 1 6 8 17 22 9 17



22 10 14 9 7 26



4 4 1 18 3 6 1 6 17 9 21



6 20 9 22 10 30 1



4 6 7 9 5 10 3 10 5

10 11 3 1 10 17 11 10 11 3 11 6 11 5 10 3 4 11 10 2 1 3 1 11 9 6

10 5 4 10 3 18 22 9 11 7 18 6 20 1 10 14 10 7 20 8 10

זוכה פרשת ויגש: דב קאופמן

לפנכם תמונות הקשורות לפרשת השבוע, עלכם לפענח כל תמונה, ולהשתמש בקודים שמתחת לאותיות על מנת לפתור את הפסוק המתקבל למטה. (הפסוק מפרשת שמות, וכתוב בכתיב חסר)



חינוך באהבה הרב יצחק אבוהצירא



הרב אבוהצירא - יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

ישנה תחושה שהסגר הראשון היה מדאורייתא, והסגר השני הוא מדרבנן, והסגר השלישי אינו אלא מנהג שלא כולם נהגו בו

**העלון מוקדש
לרפואת שירה בת סיון
ולזווה, הצלחה ובריאות
למרים בת פירה**
להקדשת העלון: 02-5308000

פעם ילד בן 15 שלמד פעם בת"ת חשוב בירושלים, שלא עליו הוריד את הכיפה ויצא לתרבות... שוחחתי איתו הרבה זמן ועיקר המסר שלו היה כך, (אני כותב את המילים שלו) "אני כבר לא דתי, כי אני שונא את ההורים שלי, כל הזמן הם חשבו שאני העבד שלהם. היום אני מוכיח להם מי יותר חזק. הם יכולים לבכות הרבה על הבושה שאני עושה להם, אז מה, גם אני בכיתי הרבה כשהם הרביצו לי בלי סיבה. אני נשבע לך הייתי ילד טוב והם כל הזמן התאכזרו אלי" לא היה לי מה לענות לו - הוא צדק.

רק חום ואהבה

עכשיו לאחר שקצת הבנו איך צריך להתנהג ולחנך ילד שזה- רק על ידי הבנה חום ואהבה, כמה מאיתנו ההורים צריכים לבקש סליחה מהילדים על התנהגות לא מתאימה כלפיהם. כמה פעמים הפרענו לילדים באמצע משחק ולא השכלנו להבין שגם להם יש רצונות ועיסוקים, כמה מאיתנו השפילו את ילדיהם והתייחסו אליהם כ"עובדים זרים", ומי מבין ההורים שילדיהם פרק קצת עול חינוך, יכול לומר "דינו לא שפכו את הדם הזה???" לכן נשתדל מהיום לחנך את ילדינו ע"י הרבה עידוד ומחמאות וזה יקרה בע"ה רק אם נבין שהילד- ילד, וגם לו יש רצונות. וכאשר הוא מבטל את רצונו מפני רצונו- מגיע לו עידוד ואפילו פרס. נראה ונשמיע לו כמה אהבה אחרת אוהבים אותו כאשר הוא עוזר לנו ושושע בקולנו. נרבה בהבנה, עידוד ומחמאות ונראה איך הבית שלנו בע"ה פורח.

תועלת משרד ההסברה

בעוד שישנם הורים מחנכים אשר מנסים להסביר את האיסורים והחוקים ואת ההיגיון העומד מאחוריהם לילדיהם, יש שאינם עושים זאת כלל והוראותיהם נוחתות על ראש הילדים ללא הסבר ולעיתים אף באופן אל"ם ורודני. אמנם, לא לכל פעולה והחלטה של הורה יש להצמיד הסבר, אולם אם ישנה מערכת הסברה הגיונית של ההורה כלפי הילד, הרי שהילד גדל בסביבת התפתחות תקינה שתרגיל אותו לחשוב, להעריך מצבים, ולשפוט מקרים בהגיון, ולא בשליפות מהמותן תוך שימוש בלתי מבוקר באמוציות ורגשות עונתיות. וכשתרגל הילד לכך, בגיל בוגר ובשלב מתקדמים יותר של החיים, יפינים ויבין את חוקי היסוד של ההתנהגות ושל נהלי החיים מתוך ראייה עצמית בוגרת ומתוך הבנה שכן צריך לנהוג. הילד יבין היטב, כי יש היגיון מאחורי החלטות ויש שקולים שונים ומגוונים המנחים את ההורים שלו בפרט ואת המבוגרים בכלל, בכל החלטה ובכל מעשה. בנוסף לכך, "משרד ההסברה" מיומן, ירגיל את הילד לחשוב ולהבין, ולפעמים גם להגיב ולהסביר מדוע החלטה מסוימת קשה בשבילו וכך תתנהל תקשורת טובה ובריאה בינו ובין ההורים.



סמכות הורית ומשמעת פרק יב'

הורים יקרים, אנו ממשיכים בהדרכה וטיפול בחוסר משמעת כתוצאה מקונפליקט, התנגשות עם רצונות, קשיים על רקע של "חוסר יכולת להתמודד" בגלל סיבה, מקום, זמן וכדו' ולחוסר משמעת של ילד מסוג זה, אפשר לגשת ולעבוד רק ע"י חיזוקים חיוביים, פרגונים ו"משרד ההסברה".

חינוך או אילוף

בד"כ רוב הבתים שעובדים על משמעת, ולא בדרך של "חינוך מסודר לשמירה על חוקים וגבולות", הילד בד"כ נתון כל הזמן למערכת חינוך לא הכי נעימה. אם נשמע היטב את האווירה של הבית נשים לב: שבבית שלנו כמעט כל דבר אסור וכל הזמן צועקים, עליו להבין שכאשר אנחנו מחנכים את ילדינו לשמירת חוקים וגבולות "בחוסר סדר", הילד מקבל את כל ה"תרבות" שאליה אנו מנסים לחנכו- תרבות שהיא מלאה בסייגים ובאיסורים שונים. אנחנו משתמשים הרבה במילים: לא, אסור, תפסיק, נו, אולי די, כמה פעמים, אתה לא מבין וכו' וכו' הסייגים והאיסורים בבית, בוודאי מטררתם טובה ובד"כ היא "לאפס" ולעצב את אישיותו של הילד שיבין שהוא לא יכול לעשות ככל העולה על רוחו והתנהגותו "המרדנית" לא תעבור בשתיקה, אך הצורה שבה הוא מקבל אותה, לא תמיד תקינה.

תפיסת הילד מול תפיסת המבוגר

אני כמבוגר, מקבל את הסייגים כמוכנים מאליהם וכחלק מ"תורת הקיום", משום שאני מבין את הסכנה שבחוסר ציות לכללים ולסייגים. יכולת הבקרה העצמית וכושר השפיטה שלי, רואה את התוצאות ההרסניות היכולות לבוא כתוצאה מחוסר סדר ומשמעת עצמית ומחוסר ציות לחוקים ולכללים ולכן אני מקבל את המושג "חוקים וגבולות" בהבנה והסכמה. אולם הילד הצעיר בשונה מהמבוגר, אינו רואה ומבין על מה ולמה נאסרו עליו דברים רבים כל כך, הוא מקבל רושם מוטעה שהעולם מלא באיסורים או שהמבוגרים נהנים מלהיות רודנים ושליטים דיקטטוריים שכל מטררתם היא השליטה ואכיפת החוק ומשתמשים בסמכותם כהורה, לאסור, להעניש ולצעוק.

ילד טוב מגיע פרס

לאור הנ"ל, אם נגיע מתוך "תפיסת עולם" כזו- שכאשר הילד שלנו נמצא באמצע משחק לגו או רכיבה על אופניים ואנחנו קוראים לו שסיים עכשיו את המשחק כדי להוריד את האשפה לפח, הוא אמור לסרב שהרי הוא באמצע המשחק (בדיוק כפי שאנו נעשה). ונניח והוא עוזב הכול ובא להוריד את האשפה- הרי מן הדיון הישיר והצדק שמגיע לו על זה חיזוק, עידוד, מחמאה או אפילו פרס. ואם כן, מדוע אם הוא מתגבר ובא, אנחנו מביעים "שכך הוא אמור לנהוג?" ומתעלמים ממנו.

לא היה לי מה לענות לו

יתרה מכך, מאיפה נובעת הזכות לצעוק על ילד או ח"ו להשפיל אותו וכל שכן להרים עליו יד, כאשר הוא באמצע משחק ולא בא לבצע את הפקודה השרירותית שלנו? פעמים וזה נובע מכוונות יתר שלנו כהורים שחושבים יותר מידי על עצמם ופחות על רצונות הילדים. פגשתי

ליקוטי מוהר"ן
המסר של הרב שלום אוש:

רבי נאמן אמר שהספר שלו נקרא אי הנושא ובידו אינו צדק ישראל יבין תפארת הספר 100 יבין נשואו

כל מי שיקנה 10 ספרים ויפיץ אותם יזכה שיהיה לו ולמשפחתו שמירה והצלחה"

להזמנות: 052-2240696

העלון מוקדש לרפואת שירה בת סיון ולזווה, הצלחה ובריאות למרים בת פירה

חדש! הקדשת עלון "חוט של חסד" לזכות יקירכם!

לרפו"ש, לזיווג הגון, לזש"ק, לע"נ, לשלום בית ולכל חילי דמיטב.

לפרטים: 02-5308000



ר"ת	יציאה	כניסה	
18:09	17:31	16:16	ירושלים
18:06	17:33	16:32	תל אביב
18:06	17:30	16:23	חיפה
18:10	17:34	16:35	באר שבע

חוט של חסד

בס"ד בר"ה

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

פרשת שמות • כ"ה טבת תשפ"א • גיליון 704

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

לכך היא שהוא עמד במשך שעות והתפלל. אז איפה
כאן חוסר האמונה?

נקדים על פי דבריו של רבי נחמן שלימד זכות על
אלה החולקים עליו ואמר: הם לא חולקים עלי, כי
הם בכלל לא מכירים אותי. כשהם מדברים עלי, הם
מציינים לעצמם דמות דמיונית מלאה רוע ועליה הם
חולקים. גם אני מסכים שעל דמות רעה כזאת צריכים
לחלוק, אבל זה לא אני. אם היו יודעים מי אני באמת
לא היו חולקים עלי.

כך הוא בעניין האמונה. להאמין בה' זה אומר להאמין
במידות של ה'.

אין הכוונה לצייר לעצמך דמות דמיונית שיש לה מידות
של כעס ואכזריות ובה להאמין. זו לא אמונה בה', זו
אמונה רעה וכוזבת באל אחר.

זה ממש כמו הבן שהתחיל לחשוב מחשבות שקריות
על אבא שלו והמחשבות השקריות האלה הובילו אותו
לכעס על האבא ולתסכול מהדרך ולבסוף התייאש
לגמרי חזר לביתו צוער את אביו והפסיד הכול.

למען שמו באהבה

לכן זה חשוב מאוד לדעת שלהאמין בה' זה אומר
להאמין שה' אוהב אותך ורוצה לתת לך ולהאמין שצד
לו כשהוא עוד לא נתן לך. אם אתה מאמין בזה, אתה
מבין שהתפילות שלך הן ממש רצון ה', כי כל רצון
הוא לתת לך, והתפילות שלך הן הדרך שלך להגיע
אליו ולעזור לבורא כביכול להוציא את רצונו מהכוח
אל הפועל. אתה מאמין שמה שהכי ישמח את הבורא
זה לתת לך. אתה מתפלל כדי למנוע צער מהבורא.
זו ממש תפילה על ה' ולא על עצמך.

ואם אתה חזק באמונה הזאת לא ייכנס לך שום פקפוק
בדרך, שום מחשבה שלא רוצים לתת לך. ולכן בוודאי
לא שייך שתתייאש או שתשיבר כי אתה מרגיש שאתה
מתקדם בכל תפילה ותפילה אל היעד. אתה מתקדם

המשך בעמ' 3

מאמר ראש הישיבה



למי אתה מתפלל?

כועס על האבא שלדעתו החליט להתעלל בו בחינם.

ויותר ממה שהוא מפסיד בעצמו הוא מצער את האבא
צער משולש. דבר ראשון הוא מצטער מכך שהוא לא
יכול להיטיב לבנו, כי זה כל
רצונו. דבר שני הוא מצטער
מכך שהבן חושב עליו
כאלה מחשבות מטופשות
ומעליבות על אביו שכל כך
אוהב אותו. ודבר שלישי
הוא מצטער מכך שיגיד
ילד כל כך טיפש ואטום.

משל הזוי, נמשל מצוי

אמנם המשל הזה נשמע
קצת הזוי, כי איפה אפשר
למצוא בן כל כך טיפש.
אבל בנמשל הבן הטיפש
הוא מראה של הרבה מאוד
אנשים. אפשר לומר של
רוב האנשים לצערנו.

כל כך מצוי לשמוע
אנשים שאומרים שהם

כל כך מאוכזבים ומיאושים מזה שהם מתפללים ולא
נשעים. הם ממש נשברים מזה, וחושבים 'כמה התפללתי,
מדוע תפילתי לא נענתה...! ההרגשה הרעה הזו יכולה
להתלבש בכל מיני מחשבות: 'אני לא ראוי', 'ה' לא
אוהב אותי', 'ה' לא רוצה לתת לי', 'לא מגיע לי', 'אם
הוא רוצה לתת לי למה הוא לא נתן לי מיד, ועוד, אבל
בפועל הכול נובע מחוסר אמונה.

אבל תשאל, מדוע זה חוסר אמונה? הרי הוא כן מאמין
בכוח התפילה והוא כן מאמין שה' יכול לתת לו, והראיה

צער משולש

לצביקה היו שני בנים הוא השקיע בהם הרבה מאוד
ונתן להם הכול. יום אחד
הוא החליט לתת להם
סכום כסף גדול. הוא
מתקשר לכל אחד מהם
ואומר לו: 'בוא אלי, אני
רוצה לתת לך סתנה
מיוחדת'.

הבן הגדול והחכם נוסע
לאבא, והדרך ארוכה, אבל
זה לא מעניין אותו. כל
פסיעה מקרבת אותו אל
האבא, כל פסיעה מקרבת
אותו אל הסתנה. הוא גם
יודע כמה אבא ישמח לתת
לו את הסתנה, ויותר ממה
שהוא רוצה את הסתנה,
הוא פשוט רוצה לשמח את
האבא. לכן כל רגע בדרך
הארוכה רק מגדיל לו את
הגעגועים וההתרגשות.

אבל הבן השני והטיפש נוסע ואומר לעצמו 'אני כבר
נוסע עשר דקות ועוד לא קיבלתי את הסתנה, אולי
אחזור הביתה... אולי אבא בכלל לא רוצה לתת לי...
אם הוא רוצה לתת לי אז למה הוא לא מביא את
הסתנה עד אלי... כנראה הוא בכלל לא אוהב אותי
ולא רוצה לתת לי...'

כל רגע בדרך מורט לו את העצבים ומתסכל אותו,
הוא לבסוף הוא מתייאש וחוזר לביתו בלי הסתנה, ועוד

למרות הסגר - יש שיעורי תורה!
קו האמונה - תאזין | תרגיש בטוח
למנוח אמונה כל יום כל היום

קו האמונה
02-6444250

"וישלח ידו ויחזק בו והיה למטה בכפו", שעל ידי האותות והמופתים שיעשה עם המטה, חפץ ה' בידו יצליח להחדיר בישראל את האמונה בה, "למען יאמינו כי נראה אליך ה' אלקי אבותם אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב".

משה רבינו שיהיה מלך המשיח יטה את לב ישראל במטה זה

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה מה שמסיים המדרש, כי מטה משה שהביא בו המכות על המצרים: "עתידי להימסר ביד מלך המשיח, ובו עתיד לרדות את עובדי אלילים, לכך נאמר מטה עוזך ישלח ה' מציון", על פי מה שכתוב (מִיכָה ז-טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ומפרש בתיקוני זוהר (תיקון יח לו): הכוונה בזה, כי כשם שהגאולה ממצרים היתה על ידי משה רבינו כן תבוא הגאולה העתידה על ידו, ורמוז בכתוב (קהלת א-ט): "מ'ה ש'היה ה'וא שיהיה" ראשי תיבות משי"ה, כלומר מה שהיה בגאולה הראשונה ממצרים על ידי משה רבינו, הוא שיהיה גם כן בגאולה האחרונה על ידו.

וכן מבואר בזוהר הקדוש (פרשת בראשית כה): רמז הכתוב (בראשית מט-י): "לא יסור שבט מיהודה, דא משיח בן דוד, ומחוקק מבין רגליו, דא משיח בן יוסף, עד כי יבא שיל"ה דא משי"ה, חושבן דא כדא". פירוש שיל"ה בגימטריא משי"ה. וכתב ה"אור החיים" הקדוש (שם יא ד"ה יש) ליישב מה שמצינו בגמרא שדוד המלך יהיה משיח, כי נשמת משיח תהיה כלולה מדוד המלך ומשה רבינו.

מעשה מבואר היטב מה שמגלה לנו המדרש, כי כשם שמשה רבינו השתמש עם המטה שלו להביא המכות על המצרים, כדי להטות בכך את לבבם של ישראל לאמונת ה', כך עתיד מלך המשיח שהוא משה רבינו עצמו להשתמש במטה זה להטות את לבבם של ישראל האמין בה, על ידי שעתידי לרדות בו עובדי אלילים, שלא האמינו בה' והצרו לישראל שהיו נתונים תחתם בגלויות, ועל כך נאמר: "מטה עוזך ישלח ה' מציון", במהרה בימינו אמן.

שהיה צריך להטות את לבם של ישראל להאמין בה' על ידי האותות של המטה.

ביאור נפלא על שיח סוד בין הקב"ה למשה רבינו

מעשה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מעט מזעיר שיח סוד בין משה להקב"ה: "ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה'", כי היות שנשמות ישראל במצרים נתגלגלו מדור המבול ומדור הפלגה שכפרו בה', הרי כבר נשרש בקרבם שלא להאמין בה', אם כן הרי ראוי לחוש שלא יאמינו ח"ו בשליחות ה'.

על כך השיב לו הקב"ה התשובה ניצחת: "ויאמר אליו ה' מה זה בידך ויאמר מטה". בכך רמז הקב"ה למשה שיש בידו מקלו של יעקב אבינו, שכבר הקדים להשתמש בו לעשות פועל דמיון, להחדיר אמונה בנשמות ישראל שהיו בצאן לבן בבחינת מק"ל - מ'עולם ק'וינו ל'ך, נמצא לפי זה כי יעקב אבינו כבר סלל את הדרך לנשמות ישראל שהיו בצאן לבן ונתגלגלו במצרים שתהיה להם אמונה בה'.

והוסיף הקב"ה להראות למשה הכח הגדול של מטה משה, להטות את לבם של ישראל שיאמינו בה' אמונה שלימה: "ויאמר השליכהו ארצה וישליכהו ארצה והיה לנחש". בכך רמז הקב"ה למשה, שאם ישליך את המטה ולא יחדיר בישראל את האמונה בה', יתעורר הנחש הקדמוני שעקר את האמונה בה' מכל הנשמות שהיו כלולות באדם ובחיה בעת החטא, ועל ידי זה נתגלגלו במצרים לתקן. "וינס משה מפניו", כי נזכר שבהיותו גלגול אדם הראשון כבר נפל ברשת הנחש.

"ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחוז בזנבו", ופירש ב"תולדות אהרן" להרה"ק רבי אהרן מז'יטאמיר ז"ע, שרמז לו הקב"ה שיתגבר על הנחש הוא היצר הרע, על ידי שיתבונן "בזנבו" מה שעתידי לעלות בו, כמבואר בגמרא (סוכה נב). שעתידי הקב"ה לשוחטו ולהעבירו מן העולם,

ומגדנות, ואני אין בידי כלום. לפי שרדף אליפז בן עשו במצות אביו אחריו להורגו והשיגו, ולפי שגדל אליפז בחיקו של יצחק משך ידו, אמר לו [אליפז] מה אעשה לציווי של אבא, אמר לו יעקב טול מה שבידי והעני חשוב כמת".

על המקרה הקשה ההוא אמר יעקב: "כי במקלי עברתי את הירדן הזה", שלא נשאר בידו מכל רכושו כי אם המקל, ולפי דרכנו הכוונה בזה, כי גם אחרי שאליפז לקח ממנו את כל רכושו לא נפל ברשת היאוש, אלא התחזק באמונתו בה' בבחינת מק"ל - מ'עולם ק'וינו ל'ך, ואת המקל הזה שהוא אמונתו בה' לא הצליח אליפז לקחת ממנו, כמבואר במדרש (ב"ר סח-ב) כי באותה שעה שלקח ממנו אליפז את כל רכושו:

"מה אנא מובד סברי מן בריי [מה אני מאבד תקוותי מן בוראי], חס ושלום לית אנא מובד סברי מן בריי [אין אני מאבד תקוותי מבוראי], אלא (תהלים קכא-ב) עזרי מעם ה', אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך, הנה לא ינום ולא יישן וגו', ה' ישמרך מכל רע, מעשו ומלבן, ישמור את נפשך, ממלאך המות, ה' ישמר צאתך ובואך".

הנה כי כן אמונה איתנה זו שהיתה לו כשלקח ממנו אליפז את כל רכושו, התבטאה במקלות שהניח לפני הצאן קדשים בבית לבן, כדי להשפיע מאמונתו לנשמות שהיו מגולגלות בצאן לבן, שלא יתיאשו בהיותם נתונים בגוף של בעלי חיים, אלא יתחזקו באמונתם בבחינת מק"ל - מ'עולם ק'וינו ל'ך, שהקב"ה יוציאם משם ויביאם בגלגול בני אדם במצרים, כדי שיוכלו לתקן את כל אשר קלקלו ויקבלו את התורה.

חשבתי דרכי לבאר לפי זה מה שמבואר במדרש הנ"ל, כי המקל של יעקב הוא המטה של משה שעשה בו האותות במצרים, וצריך ביאור למה אצל יעקב הוא נקרא "מקל" ואילו אצל משה הוא נקרא "מטה". ויש לומר כי אצל יעקב אבינו שהיתה לו אמונה בה' הוא נקרא מק"ל בבחינת מ'עולם ק'וינו ל'ך, אולם אצל משה רבינו שהיה צריך להחדיר את האמונה בה' בישראל במצרים ששקעו במ"ט שערי טומאה, לכן נקרא "מטה"

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת שמות תשפ"א | ד

גלות מצרים, שיעקב ובניו ירדו תחילה למצרים בשבעים נפש ואחר כך נתרבו עד לשישים ריבוא, כן צאן לבן שנתגלגלו בהם נשמות ישראל היו בתחילה שבעים נפש ואחר כך נתרבו עד לשישים ריבוא. אלו דבריו הקדושים.

ונראה כי זהו המקור למה שכתב ה"חקל יצחק" בפרשת ויצא (ד"ה ויחר ליעקב) חידוש נפלא בענין צאן לבן: "דהנה איתא בספרים הקדושים דנשמות דזר המבול והפלגה ואנשי סדום נתגלגלו בצאן לבן, ואבינו הזקן עשה בהם תיקון שהביאם בגלגול אדם ונתגלגלו בדורות שהיו בגלות מצרים... ועל כן יעקב אבינו והשבטים היו רועי צאן כדי לתקן הנשמות".

לפי האמור נראה כי דבריו הם שילוב נפלא של ה"נזר הקדוש" עם דברי רבינו האריז"ל הנ"ל, כי נשמות ישראל שנפגמו בחטא עץ הדעת נתגלגלו תחילה בדור המבול ואחר כך נתגלגלו בדור הפלגה ובאנשי סדום, עד שנתגלגלו למצרים ונתקנו שם, ומאחר שלמדנו כי לפני שירדו למצרים נתגלגלו בצאן לבן, הרי מבואר כי נשמות דור המבול ודור הפלגה וסדום נתגלגלו בצאן לבן.

מעתה יאירו עינינו בהבין בדרכו של ה"צמח ה' לצבי", כי יעקב אבינו עשה פועל דמיון במקלות אשר הניח לפני הצאן, שהיו בהם נשמות גדולות שנתקלקלו והשתוקקו לקבל תיקון, שיתחזקו באמונתם בה' בבחינת מק"ל - מ'עולם ק'וינו ל'ך, שעתידי הקב"ה להוציאן מאפילה לאורה להתגלגל בישראל במצרים, ושם יקבלו תיקון שלם עד כדי כך שיזכו לקבל את התורה בהר סיני.

כי במקלי עברתי את הירדן הזה

הנה מה טוב ומה נעים לכאר ענין המקלות של יעקב, שהניח לפני הצאן קדשים כדי לחזקם בענין האמונה בה' בבחינת מק"ל שהוא נוטריקון מ'עולם ק'וינו ל'ך, על פי מה שנשים לב להתבונן אימתי זכה יעקב למקלו. דבר זה אנו למדים ממה שהתפלל לפני הקב"ה להצילו מידי עשו (בראשית לב-יא): "קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות". ופירש רש"י: "כי במקלי, לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מקנה אלא מקלי לבדו".

כוונת רש"י ברורה על מה שכתוב כשיעקב פגש את רחל (שם כט-יא): "וישא את קולו ויברך". ופירש רש"י: "לפי שבא בידיים ריקניות, אמר אליעזר עבד אבי אבא היו בידי נזמים וצמידים

נזר הקודש: יעקב אבינו השתדל לקחת צאן לבן שהתגלגלו בהם נשמות שחטאו בעץ הדעת ונתגלגלו במצרים

צמח ה' לצבי: יעקב אבינו הניח את המקלות לפני הצאן בבחינת מק"ל נוטריקון מ'עולם ק'וינו ל'ך

טענת משה "זהן לא יאמינו לי", בהיותם גלגולם של דור המבול ודור הפלגה שכפרו בה' ולא האמינו בו

תשובת הקב"ה "מה זה בידך", המטה אשר בידך הוא מיעקב שהחדיר בו בצאן לבן את האמונה בה'

במתי מעט, מה להלן שבעים (דברים י-כב) בשבעים נפש [ירדו אבותיך מצרימה], אף כאן שבעים".

אחר כך מפרש במדרש (שם עג-יא) מה שכתוב על הצלחתו של יעקב בבית לבן (בראשית ל-מג): "ויפרוץ האיש מאד מאד, כמה צאן היו לו, ששים ריבוא עדרי צאן", ומפרש ה"יפה תואר" שדבר זה אנו למדים בגזירה שוה, נאמר כאן "מאד מאד", ונאמר במצרים (שמות א-י): "ויעצמו במאד מאד", מה שם היו שישים ריבוא ישראל אף כאן היו שישים ריבוא צאן. ולכאורה יפלא מאד, איזה קשר יש בין מספר הנפשות שירדו למצרים בשבעים נפש ונתרבו עד לשישים ריבוא, למספר הצאן של לבן שהיו תחילה שבעים עד שנתרבו אצל יעקב לשישים ריבוא עדרי צאן.

וביאר ב"נזר הקדוש" למקובל האלקי רבי יחיאל מיכל מגלונזא זצ"ל על המדרש (ב"ר עג-ו) הענין בזה, על פי מה שכתבו חכמי האמת כי מה שנעשה יעקב רועה צאן אצל לבן, הוא משום שנתגלגלו בהם נשמות ישראל שנפגמו בחטא עץ הדעת, לכן בא יעקב שופריה דאדם הראשון והתעסק עמהם לתקנם, עד שנתגלגלו בתוך נשמות ישראל במצרים. לפי זה אומר ה"נזר הקדוש" בלשון קדשו:

"ולפיכך התחכם יעקב בכמה מיני תחבולות שונות, בהצגות המקלות בדמיון עקודים נקודים וברודים, כדי להמשיך אצלו כח הצאן, שאותו צדיק לא עשה כן עבור חמדת ממון חס ושלום, אלא כל מגמתו וחפצו בזה היה רק להמשיך הצאן תחת רשותו ורשות הקדושה, ומאז עלו אחר כך למדרגת אדם, הם שלומי אמוני בית ישראל הנקראים אדם ממש משורש אדם קדמאה, ועליהם נאמר (יחזקאל לד-לא) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, כלומר שעלו ממדרגת הצאן למדרגת האדם".

הנה כי כן זהו ביאור המדרש בענין המספר של צאן לבן, כי כמו שמצינו בירידת ישראל

"מטה עוזך ישלח ה' מצינו. איזה מטה, זה מטה של יעקב, שנאמר (בראשית לב-יא) כי במקלי עברתי את הירדן הזה, והוא המטה שהיה ביד יהודה (שם לח-יח) ומטך אשר בידך, והוא המטה שהיה ביד משה (שמות יז-ט) ומטה האלקים בידו, והוא המטה שהיה ביד אהרן (שם יז-ט) וישלך אהרן את מטהו, והוא המטה שהיה ביד דוד, שנאמר (שמואל א יז-מ) ויקח מקלו בידו, והוא המטה שהיה ביד כל מלך ומלך עד שחרב בית המקדש ונגנז, ועתידי להימסר ביד מלך המשיח, ובו עתידי לרדות את עובדי אלילים, לכך נאמר מטה עוזך ישלח ה' מצינו".

נקדים יסוד נפלא מדברות קדשו של ה"צמח ה' לצבי" (פרשת ויצא), שמבאר על פי דרכו בקודש מה שעשה יעקב בבית לבן כדי לזכות בחלקו בצאן לבן (בראשית ל-לז): "ויקח לו יעקב מקל לבנה... ויצא את המקלות אשר פיצל ברהטים בשקתות המים אשר תבאן הצאן לשתות לנוכח הצאן", כי התכוון לעשות בזה פועל דמיון להוציא נשמות ישראל מצאן לבן, על ידי מק"ל שהוא נוטריקון (ברכת מדיים): "מ'עולם ק'וינו ל'ך".

הנה הדברים בלשון קדשו: "בענין המקלות נשאלתי, אם ראה יעקב נבואה למה הציג המקלות, ואמרתי שזה פועל דמיוני... לברור נשמות קדושות שנתפרדו בין הקליפות בחטא אדם הראשון... ועשה פועל דמיוני במקל, כמו שכתוב ויקח לו מקל לבנה, מק"ל ראשי תיבות מ'עולם ק'וינו ל'ך, שהנשמות מקוים ומייחלים לעולם ליטהר מזהמתם ולהתברר מקליפתם".

נשמות ישראל היו טמונות בצאן לבן

כעבדא קמיה מאריה נרחיב לבאר דבריו הקדושים, על פי מה שאמר יעקב ללבן (שם ל-ו): "כי מעט אשר לך לפני ויפרוץ לרוב ויברך ה' אותך לרגלי", ומפרש במדרש (ב"ר עג-ו) כמה מעט היו צאן לבן לפני שבא יעקב: "שבעים נפש, נאמר כאן מעט ונאמר להלן מעט (דברים כו-ה) [ויגר שם]

מדרשו: המטה של יעקב שעליו אמר: "כי במקלי עברתי את הירדן הזה" הוא המטה שהיה ביד משה

אלשיך הקדוש: תכלית הסבל בגלות מצרים לזכך את ישראל מזוהמת הנחש שיהיו ראויים לקבל את התורה

ביאור האלשיך מתאים להפליא עם דברי האריז"ל כי נשמות ישראל שחטאו בעץ הדעת נתגלגלו למצרים

רבינו האריז"ל: משה רבינו שהיה שקול כנגד כל ישראל היה גלגול אדם הראשון שכלל את כל הנשמות

כל הנשמות שנפגמו בחטא עץ הדעת נתגלגלו למצרים, כדי להזכך שם בקושי השעבוד בחומר ובלבנים, והנשמות הללו היו בבחינת הענפים של משה רבינו, לכן הטיל עליו הקב"ה לתקנם ולהוציאם ממצרים.

לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שמשה רבינו היה גלגול אדם הראשון, שגרם בחטא עץ הדעת פגם לכל הנשמות שהיו כלולות בו, נמצא כי כל הנשמות שנתגלגלו למצרים לקבל תיקון על חטא עץ הדעת, הן ענפי הנשמות של משה רבינו שהיו כלולות בו, לכן בחר הקב"ה דוקא במשה חלק הטוב של אדם הראשון שיתקן נשמות אלו ויציאן ממצרים.

הנה כי כן הרווחנו להבין הטעם שחשש משה שלא יאמינו לו ישראל, כי היות שנשמות ישראל במצרים היו כלולות באדם הראשון כשאכל מעץ הדעת, בנימוק הכפירה של הנחש הקדמוני (בראשית ג-ה): "כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים יודעי טוב ורע", ואחר כך נתגלגלו בדור המבול ובדור הפלגה שכפרו בה' במעשיהם הרעים, הרי כבר נשרש בקרבם שלא להאמין בה', ומאחר שעדיין לא השלימו את זמן השעבוד של ארבע מאות שנה שגזר עליהם הקב"ה בברית בין הבתרים, הרי עדיין יש בהם הפגם הקדום שלא יאמינו בה'.

המסע הנפלא של משה שלמה שלמה של יעקב

בדרך זו במסילה נעלה לבאר תשובתו העמוקה של הקב"ה, בענין המטה אשר בידו של משה שנהפך לנחש ושוב נהפך למטה, על פי מה שמצינו מסע נפלא בענין המטה של משה, שהחל במטה שהיה בידו של יעקב אבינו, וכך נתגלגל המטה מדור לדור, עד שיגיע לידי של מלך המשיח שיכה ויכניע בו את עובדי אלילים, הנה הדברים במדרש ילקוט שמעוני (תהלים רמו תתסט) על הפסוק (תהלים קי-ב):

נמצא לפי זה כי כוונה תחילה סיבב הקב"ה מסבב כל הסיבות, כי אותן הנשמות שחטאו בעץ הדעת יתגלגלו דוקא למצרים, כדי שיזדככו שם מזוהמת הנחש בעיניו ובעבודתו שגזר עליהם פרעה מלך מצרים שהוא גלגול הנחש הקדמוני, והרי זה מנפלאות הבורא יחידו של עולם שהנחש הקדמוני שהכניס זוהמה בישראל, הוא עצמו יזקק אותם מזוהמתו כדי להכין אותם לקראת קבלת התורה.

משה גלגול אדם הראשון תיקן את הנשמות שחטאו בעץ הדעת

נקדים עוד יסוד גדול שפותח לנו שערי אורה להבנת כמה עניינים, מה שמבואר ב"לקוטי תורה" לרבינו האריז"ל (פרשת כי תשא ד"ה ועתה הורד את עדיך): "דע שמשה היה בחינת אדם הראשון, וכמו שאדם שקול ככל ישראל". וכן מבואר ב"ספר הליקוטים" להאריז"ל (פרשת שמות ד"ה עוד וילך איש מבית לוי): "דע כי משה היה בחינת אדם הראשון עצמו, וכמו שבאדם הראשון היו כלולות כל הנשמות שבעולם, כן משה היה שקול ככל ישראל".

מוסיף האריז"ל (שם) כי משה רבינו היה בבחינת חלק הטוב של אדם הראשון, אחרי שכבר חזר בתשובה שלימה על חטא עץ הדעת, כמבואר בגמרא (עירובין יח:): "אדם הראשון חסיד גדול היה, כיון שראה שנקנסה מיתה על ידו, ישב בתענית מאה ושלושים שנה". לכן נולד משה אחרי ק"ל שנה מהתחלת גלות מצרים, שהרי היה בן שמונים כשהוציא את ישראל ממצרים אחרי רד"ו שנה, וזהו שכתוב עליו בפרשתנו (שמות ב-ב): "ותרא אותו כי טוב הוא", שראתה כי הוא חלק הטוב של אדם הראשון.

וימתק להבין בזה מה שביאר מרן האריז"ל ב"שער הפסוקים" (פרשת שמות) על הפסוק: "ויקם מלך חדש" (ד"ה ועתה נבאר), הטעם ששלח הקב"ה את משה רבינו להוציא את ישראל ממצרים, כי

היה להם לחומר, כדי לעלות ולכפור בעיקר ולהילחם בו, נענשו במצרים (שמות א-א): "הבה נתחכמה לו... וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים", וכנגד מה שבנו את העיר ואת המגדל בדור הפלגה, נענשו במצרים (שם יא): "ויבן ערי מסכנות לפרעה את פיתום ואת רעמסס".

הרי לנו דברים ברורים מתורתו של רבינו האריז"ל, שכל הנשמות שהיו במצרים חטאו בעץ הדעת, נמצא לפי זה כי כאשר הכניס הנחש הקדמוני זוהמתו באדם וחווה, הנה על ידי זה נכנסה זוהמתו בכל הנשמות שהיו כלולות בהם, והרי זה עולה בקנה אחד כפתור ופרח עם דברי האלשיך הקדוש, כי תכלית גלות מצרים היתה לזכך ולנקות את זוהמת הנחש מזרע עם קודש שנתגלגלו לגלות מצרים.

פרעה הוא הנחש הקדמוני שגרם לחטא עץ הדעת

נפלא לצרף מה שכתב השל"ה הקדוש (פרשת שמות), לבאר הטעם שנשתעבדו ישראל דוקא במצרים אצל פרעה, כי פרעה מלך מצרים הוא הנחש הקדמוני שהחטיא את כל ישראל בעץ הדעת, ומקור הדבר בזוהר חדש (דף ק"ח טור ב ד"ה פתח רבי שמעון): "ופרעה דאיהו דיוקנא דנחש חייבא". לכן גלגל הקב"ה אותן הנשמות שחטאו בעץ הדעת בעצת הנחש, להיות בקושי השעבוד במצרים אצל פרעה שהוא הנחש הקדמוני, כדי שיזדככו על ידי היסורים מזוהמת הנחש הוא פרעה, הנה הדברים בלשון קדש:

"ומאחר שקלוקל הבריאה בא מצד נחש הקדמוני (בראשית ג-א) והנחש היה ערום, ירדו ישראל למצרים לכוור הברזל, ושם נתקיים בהם (יחזקאל טז-ז) ואת ערום ועריה. ופרעה נקרא נחש התנין הגדול, ונחש עפר לחמו, וכן אותיות פרע"ה העפ"ר, והנס הראשון שעשה משה רבינו ע"ה היה יהי לתנין. וכדי לטהר את ישראל מזוהמת הנחש, היו צריכים לזיכור ולמירוק על ידי עבודת פרך, כי מאד היה התפשטות הקליפה מצד הנחש הוצרכו למירוק יסורים, כי אילו לא בא חטא לעולם אז חוי לעולם, ועתה המיתה והיסורין ממרקיין וכן הגליות".

ויש להביא סימוכין לכך, כי בחטא עץ הדעת כתוב (בראשית ג-א): "והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה ה' אלקים". ומפרש בתרגום אונקלוס: "וחווי הוא חכים מכל חיות ברא". פירוש, שהיה חכם מכל חית השדה, ונתחכם להחטיא כל הנשמות שהיו כלולות באדם, לכן מצינו גם אצל פרעה הנחש שביקש להתחכם על ישראל באמרו (שמות א-א): "הבה נתחכמה לו פן ירבה".

"ויאמר אליו ה' מה זה בידך ויאמר מטה"

מטה משה הוא המקל של יעקב שהניח לפני הצאן כדי להחדיר בהם אמונה בבחינת מק"ל מ'עולם ק'וינו ל'ך

דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, הכוונה בזה על הרכוש הגדול של תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שיזכו לקבל בזכות הזיכוי בגלות מצרים, אלו תוכן דבריו הקדושים.

הנשמות שחטאו בעץ הדעת נתגלגלו בישראל בגלות מצרים

ענה בא וראה כי דברי האלשיך הקדוש יסדתם בקודש בדברי רבינו האריז"ל (שער הפסוקים פרשת שמות, ושער הכוונות דרוש א לפסח), אשר דיבר בקדשו לבאר הטעם לגלות מצרים, כי כל אותם ישראל שסבלו בגלות מצרים, היו כלולים תחילה באדם הראשון כשחטא בעץ הדעת, והיו צריכים תיקון על ידי גלגולים רבים לצרפם וללבנם עד תום חלאתם מהם. והנה נתגלגלו תחילה בדור המבול, אך היות שהרע עדיין היה דבק בהם זה גרם להם שהשחיתו וקלקלו את דרכם.

אחר כך נתגלגלו פעם ב' בדור הפלגה, אך גם שם הרעו את מעשיהם ולא תיקנו את הפגם, וזהו שנאמר (בראשית יא-ה): "וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני אדם", לרמוז שהם בני אדם הראשון ממש שהיו כלולים בו. אחר כך נתגלגלו פעם שלישית באנשי סדום, אולם גם שם לא תיקנו מעשיהם אלא קלקלו כמו שנאמר (שם ג-א): "ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד".

והנה אחרי שנתגלגלו בג' דורות מבול, הפלגה וסדום, חזרו להתגלגל פעם רביעית במצרים בבני ישראל, ועל ידי שסבלו את השעבוד הקשה במצרים נזדככו עד שזכו לקבל את התורה, לכן כנגד דור המבול שהשחיתו את דרכם ונימוחו בימי המבול, גזר עליהם פרעה גם עתה (שמות א-כב): "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו".

כנגד דור הפלגה שחטאו במה שכתוב (בראשית יא-א): "ויאמרו איש אל רעהו הבה נלכנה לבנים ונשרפה לשרפה, ותהי להם הלכנה לאבן והחמר

להשליך את מטהו ארצה ונהפך לנחש, ואחר כך צוה לו לאחוז בזנבו ונהפך שוב למטה.

תכלית גלות מצרים לזכך את ישראל מזוהמת הנחש

פתח דברינו יאיר בביאורו של האלשיך הקדוש, כי אחרי שהביא את כל הטעמים שהזכירו המפרשים ושלל אותם, האריך להוכיח שתכלית גלות מצרים היא לזכך את ישראל מזוהמת הנחש הקדמוני שהכניס בכל הבריות בחטא עץ הדעת, וכל זמן שלא היו מזוככים מזוהמת הנחש לא היו מסוגלים לקבל את התורה, לכן הביא הקב"ה את ישראל לגלות מצרים שישבלו שם קושי השעבוד, ועל ידי זה יזדככו מזוהמת הנחש ויזכו לקבלת התורה, וסיים את דבריו בלשון קדשו:

"כלל הדברים, כי מה' יצא הדבר להגלותם מצרימה, למען ענותם להתין חלאת זוהמת נחש, כהיתוך כסף בתוך כור והגו סיגים מכסף, והיה הכסף אשר יצאו ממצרים, והסיגים הנותרים הן המה כל המתים בימי אפילה כמדובר".

האלשיך מביא ראייה ברורה לכך ממקרא שכתוב (דברים ד-כ): **"ואתכם לקח ה' ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה".** ופירש רש"י: **"כור הוא כלי שמוקקים בו את הזהב".** כלומר כמו שצריך לנקות הסיגים והלכלוך הדבוקים עם הזהב באמצעות היתוך בכור הברזל, כך זיקק הקב"ה את הסיגים שנדבקו בנשמות ישראל באמצעות הסבל וקושי השעבוד במצרים, כדי להכין אותם לקראת קבלת התורה: **"להיות לו לעם נחלה כיום הזה".**

בדרך זו הוא מבאר כי זהו שבישר הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים: **"ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה",** כדי שיזדככו מזוהמת הנחש שהכניס בכל הנבראים, **"וגם את הגוי אשר יעבדו**

בפרשתנו פרשת שמות דבר בעתו מה טוב להתבונן בשיח סוד בין משה רבינו להקב"ה, אחרי ששלחו הקב"ה להוציא את ישראל ממצרים (שמות ד-א):

"ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה'. ויאמר אליו ה' מה זה בידך ויאמר מטה. ויאמר השליכהו ארצה וישליכהו ארצה ויהי לנחש וינס משה מפניו. ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחוז בזנבו, וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו, למען יאמינו כי נראה אליך ה' אלקי אבותם אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב".

יש לתמוה הפלא ופלא, הלא משה רבינו היה רועה נאמן של ישראל שלימד עליהם תמיד זכות, עד כדי כך שבחטא העגל מסר נפשו עליהם באומרו להקב"ה (שמות לב-לב): **"ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת".** הנה כי כן מה ראה על ככה לומר בלשון ודאות: **"והן לא יאמינו לי",** ולא אמר אפילו בלשון אפשר: **"אולי לא יאמינו לי".**

ובאמת מדברי חכמינו ז"ל שהביא רש"י מבואר שהקב"ה הוכיח לו על כך במטה משה שנהפך לנחש, ופירש רש"י: **"ויהי לנחש, רמז לו שסיפר לשון הרע על ישראל באומרו לא יאמינו לי ותפש אומנתו של נחש".** וכן מבואר עוד במה שכתוב (שמות ד-י): **"ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיך ויבא ידו בחיך ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג".** ופירש רש"י: **"אף באות זה רמז לו שלשון הרע סיפר באומרו לא יאמינו לי, לפיכך הלקהו בצרעת כמו שלקתה מרים על לשון הרע".**

אמנם עדיין צריך ביאור לברר מקחו של צדיק משה רבינו אדון כל הנביאים, שהקב"ה העיד עליו (במדבר יב-ז): **"בכל ביתי נאמן הוא",** מה ראה על ככה לחשוך בישראל שלא יאמינו לו. זאת ועוד צריך ביאור, מהי המשמעות של האות שצוה לו הקב"ה

הרה"ק רבי נחום מטשרנוביל זצוק"ל בעל "מאור עיניים", שימש כידוע כמגיד מישורים, והיה נוסע מעיר לעיר כדי לעזור לב העם לתשובה שלמה, ללמדם אורחות חיים, ולקרבם אל אביהם שבשמים. בעיר אחת שהגיע אליה המגיד לשאת את דבר קדשו ברמה, התגורר איש יהודי תלמיד חכם מופלג וגביר גדול נכבד בעיניו, שהתפרסם בכל העיר בגדולת תורתו וצדקת פירונו.

ברם, חיסרון אחד קשה היה לו לאותו תלמיד חכם, שיותר ממה שכידוהו והעריצוהו אחריהם העריך הוא את עצמו... תדיר היה מתגאה בעושרו ורוב תורתו, ולכל מקום שהגיע נצרכו להיזהר היטב בכבודו כפי ערכו הרם... בהתהלכו ברחבה על פני רחוב העיר בערב שבת קודש, ראה את המדעות הגדולות שנתלו ברחבי העיר, על הזכות הגדולה שפלה בחלקם כאשר 'צדיק בא לעיר', והמגיד מטשרנוביל נענה לבקשתם והגיע לשבת את שבתו בעיר הגדולה! ובעזרת ה' ביום השבת אחר הצהריים עלתה המנחה וישא המגיד את דברי קדשו בבית הכנסת הגדול שבעיר.

חשב אותו גביר לעצמו, מה לי ולדרושת שכאלו? וכי מה אני נצרך למגידים? זה טוב בשביל המון העם אנשים פשוטים ויהודים טובים, לא לתלמידי חכמים בעלי שיעור קומה כמוני... איך זה מן הראוי לגברא רבא ללכת לדרשות של מגידים!...

בגיע עת הדרשה ששבת אחר הצהריים, ושאר התלמיד חכם דן בביתו הנאה והרחב, פתח את המרא המהודרת והחל ללמוד בה. - ובלביו חלפה המחשבה, שהנה אותה דרשה שנושא המגיד עתה בבית הכנסת המרכזי טובה מאוד בשביל כל אלו שאינם יודעים לפתוח גמרא... אבל

התלמידי חכמים צריכים להגות בתורתם, חבל על הזמן! אך משניסה להתחיל בלימודו, לא הצליח משום מה להתרכז בתלמודו, ופתאום מצא את עצמו כאחד מעמי הארצות, כשאינו מצליח להבין מילה וחצי מילה... ככל שניסה להתמקד יותר לטרוח להבין את הסוגיא היה הכל חשוך וסתום בפניו.

לאחר זמן מה כשראה שהלימוד לא הולך, יצא מעט החוצה לשאוף אוויר צח. בעודו מטיל בייחואת באוויר הנעים של השבת שזאווה רגליו עד לפתח בית הכנסת הגדול, שהיה מלא מפה לפה לדרשתו של המגיד.

הגביר הנכבד נעמד לו בפתח היציא אנה ואנה, הסתכל היטב פנימה, והנה רואה הוא את המאור עיניים עומד בקדשו שם למעלה על מדרגות ארון הקודש, הספר שעל זוכן הגואמים פתוח לפניו לרווחה, אבל הוא עומד ושוחק ועדיין אינו פותח בדברי קדשו. - הקהל כולו ישוב בשקט דרוך וקשוב למוצא פיו, וממתניים בחינת קודש שיפתח המגיד בדבריו. אבל הדרשן מסתכל זמן רב אנה ואנה לכל הצדדים כמחפש אחר מישהו... ואינו מתחיל בדבריו כלום! הזמן נמשך ומתארך, והמגיד עדיין בשתיקתו, רק מחפש ומחפש בין הגושים הרבים אחר מאן דהוא...

לפתע התעוררה בלבו של התלמיד חכם שעמד כל העת מבחוץ תשוקה עזה וצניאון אדיר לשמוע את דרשתו של המגיד, הוא צעד חרישית אל תוככי בית הכנסת, והתיישב לו בשקט מן הצד. - תיכף כשראהו המגיד נכנס פנימה לבית המדרש אורו עיניו! נראה היה שלוח האיש המתין וציפה כל אותה עת. נטל המגיד את הספר שלפניו בידו הקדושה, שלא היה אלא סידור פשוט הפתוח בפרקי אבות, והוא החל קרוא מתוכו ברגש רב ובהתלהבות עצומה, את המשנה (ו. ה.): "רבי לויטס איש יבנה אומר, מאוד מאוד הוא שפל רוח! שתקות אנוש רימה". - את המילים הללו "מאוד מאוד הוא שפל רוח", קרא לאט לאט, תוך

שובו בנים שובבי"ם

לקראת ימי השובבים הבעל"ט
ניתן להשיג את ספרי הגה"צ המקובל
הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ספר "תיקון שובבי"ם השלם" עם "טיב התשובה"
בו מתבאר תפילה עננה לירשיש' ביחכות גדול באר היטב, עם הרבה הקדמות מתורת האר"י, (מס' מלא לאיל אשר עדיין לא נכנסו לן הפריים), וגם נתינת הארות על דרך הגמלה בהלכות תשובה, וספר זה ולקוחות ולתורן בדברי הקדושים, וגם נתינת הארות על דרך הגמלה בהלכות תשובה, וספר זה הוא תועלת מאוד למו שרצה ללמוד ענינים אלו בעמקות ובענין גדול.

ספר "תיקון שובבי"ם" עם "טיב התשובה הקצר"
שבו מתבאר בקצרה באר היטב כל מירוש המבוא באר"י, וספר זה הוא תועלת אילו שחבר למדו לדעת מירוש תפילה עננה, ועתה רוצים לחזור לקצרה בתוכן הענינים.

קונטרס "תיקון שובבי"ם" עם "טיב התשובה המבואר"
גדלה מעלתו שמבאר כל תיבה ותיבה ממש, באופן שהתיבה בא מירוש עמו בסמוך לו, למען יוכל המתפלל לכוון הכוונה הראייה בעת אמירת התיבה ממש.

קונטרס "תיקון שובבי"ם" עם "מסורת התשובה"
הוא תפילה כמתכוונת, ויכבו לו "מסורת התשובה" והוא שירע המתפלל והמכוון, על כל לשון התפילה מאין נחצבו סיקרה קודש, בסתובים וברבוי חזיל וכתבי האר"י והלמירי.

ספר "טיב התשובה - כל בו לשובבי"ם"
הספר הזה נדפס מחדש בעירכה באה בעט סופר מריר שיה לכל נפש, אוצר כלי חמדה מקובץ לפונדק אחר ליקוטי בתר ליקוטי כל ענינים הנוגעים לשובבי"ם במתנה ובחלבה, ענות ומגולות, תפילות, שיחות ומאמרים, עבודות וסיפורים, הכל בלשון קלילה ומבוארת.

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית "מרכז הספרים" פרידמן 03-619114

אותו נגיד חש סערה נוראה בנפשו, הוא התמוגג בתפילתו בבכיות רבות, ולא מצא את מקומו, כשפתאום אורו עיניו והבין עד כמה היה מלא תמיד בגאווה הסרוחה, דבריו הנוראים של 'רבי לויטס איש יבנה' שהקריא הצדיק מנהמת ליבו להודו באזונו כאלפי פעמונים, "מאוד מאוד היה שפל רוח!"

עם סיום התפילה, רץ היהודי בכל נפשו אל המאור עיניים, הוא פרץ בבכי מר, ואמר: ידוע אני היטב למי התכוון הרבי בדרשתו... הבנתי היטב שאלי מתכוון הרבי בתוך כל הקהל הקדוש! לפיכך אבקש ואתחנן על נפשי להורות נא לי דרכי תשובה מתוך שפלות וענווה כראוי.

המגיד קרבו באהבה וחיבה כדרכו, הוא קבלו בסבר פנים יפות, וקבע לו זמן לישב עמו ולהדריכו בתפילות התשובה השלמה, והתווה לו דרכי ישר במסילה העולה בית קל, מתוך ענווה ושפלות ישרה, עד ששעשה לבסוף לאחד מגדולי תלמידי של המאור עיניים, וזכותו תגן עלינו.

[מתוך שיחת קודש בענין התשובה, קובץ 100290] <- ->

אחד מגדולי ראשי הישיבות שבארצות הברית דוד שלאוח השואה, היה הגאון רבי אליעזר באק זצ"ל. בהודמנות אחת סיפר לתלמידיו, שבילדותו זכה להתארח שבת אחת בעיר 'דאדין' הגדולה לאלקים, בצילו של האילן הגדול, זקן צדיקי הדור, מרן החפץ חיים זצוק"ל, שבשנת זקנותו יצא טבעו בכל העולם, ומכל מקום נהרו אליו.

בשבת קודש לפנות ערב, לאחר סעודה שלישיית, עלה הכהן הגדול החפץ חיים זצ"ל לדבר דברי מוסר והתעוררות אל בני הישיבה, ואל כל האורחים והקהל הגדול שהגיעו לשמוע את דבריו.

באותה שבת לא האריך החפץ חיים בדרשתו, רק פנה אל הבחורים תלמידי הישיבה, ואמר להם בהתעוררות עצומה:

מורי ורבותי, טייערע בחורים! הנה רואים אתם אותי ימים, איש זקן ושבע ימים, הזקן כבר הלבין לפני שנים, ולא ידע האדם את עיתו! - אף אחד לא חי כאן לעולם, ולא רחוק היום שאקרא לעלות לפני בית דין של מעלה!

והנה בבואי שם למעלה אפגוש כנראה בחורים ובזקנים שלכם, והנה נסתלקו לעולם שכולו טוב. הם בוודאי ישאלוני בהנחצת על הילדים והנכדים שלהם, כיצד מתנהגים הם בעולם הזה? כיצד הם שוקדים על תלמודם? האם מקפידים הם כראוי על קלה כבדמורה?!

אמרו נא לי בחורים אהובים, פרץ החפץ חיים בבכי, מה אענה להם להורים שלכם שם למעלה? הרי שם הוא 'עולם האמת'! לא ניתן שם להעלים או להסתיר דבר, הגידו נא לי מה אומר אליהם? - השתדלו נא להטיב את דרכיכם ולתקן את מעשיכם, סיים החפץ חיים, כדי שיהיו בפי תשובות טובות שיש בהם כדי להביא נחת רוח ושמוחה להורים הקרובים!

והעיד הגאון רבי אליעזר זצ"ל, שבאותה דרשה היתה התעוררות תשובה עצומה רבים מתוך הקהל התמוגג בבכיות חרישיות, כשדברי קדשו של החפץ חיים פלחו את הלבבות.

האמינו לי, סיים הגאון את סיפורו, אם אני הייתי אומר בפניכם דרשה שכזאת, מסופק אני היתה התעוררות כזו... אבל כשהחפץ חיים אמר את זה בתום לבבו נעשה כזו התעוררות עצומה! מחמת שהדברים יצאו מקרב ליבו הטהור, ודברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. וכבר העידו חכמינו ז"ל בפ"ק דברכות (ו. ה.): "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין, שנאמר (קהלת יב. ט) סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור!". - ולכן זהו להשיב לב ישראל בתשובה שלמה, אמן וכן יהי רצון.

[מתוך שיחה אודות מן החפץ חיים זצ"ל]

על הברכה יעמדו

ניתן להצניח את העלון לשפחות, לברכה והצלה או ליאריצייט | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור עגורין ולהיות שותף לייכוו הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

תשובת ימי השובבי"ם

מלמדנו הכתוב כאן סדר יציאת הנפש מגלות לגאולה: תחילת הכל "ויאנחו בני ישראל מן העבודה", ולאחר מכן מתוך אותה אנחה נעשה זעקה, "ויזעקו". - וממילא כשזועקים באנחה שמהעבודה, עלתה שזועתם אל האלקים, וישמע אלקים את נאקתם ויזכרו וגו', ויצאו לחירות עולם.

בעמדנו כה בהאי שבתא קדישא, בפתח "ימי השובבי"ם" הנעלים, המסוגלים מאוד אל התשובה, נוכל ללמוד דרכי תשובה ויציאה ממיצי הנפש על פי סדר פסוקים הללו.

כאשר הנפש נתונה בתוכי מאסר מיצריה, כבושה ואזוקה כבבלי ברזל של היצר הרע, האורב תמיד להפיל את האדם אלי פי שחת, רחמנא ליצלן. - היא תחילת היציאה היא מתוך: "ויאנחו בני ישראל מן העבודה", על דרך שפירשו בספרים הקדושים: 'מן העבודה' הרוחנית, הלא היא עבודת השי"ת. שעל כך נאנחים בעיקר ומצטערים בני ישראל בגלות המר, מחמת ירידתם וחלישותם בעבודת השי"ת.

אנחה שכזו, שהאדם נאנח ונותן מעומק הלב על ריחוקו מאביו שבשמים, נעשה מאוד רושם למעלה, וכמים פנים אל הפנים מעורר געועים כביכול מנגד אצל השכינה הקדושה להעלות ולקרבו. זה יסוד תחילת התשובה, כשהאדם תופס עצמו להתנער ממצבו העגום ברוחניותו. - כי בעומק שפל הנפש כמעט שאין נותן אל לב לחוש ולהכיר את מר מצבו, ובאדישות והקיריות שמכניס היצר תמיד, לא איכפת לו כל כך מנפילתו אחר, וזה גובל בייאוש וחוסר אונים חלילה! - מצב זה גרוע שבעתים, כשהחולה עצמו אינו מכיר כלל במחלתו, וממשיך להזיק לעצמו ולאחרים בחוליו הקשה, ה' ירחם.

[א-סימפוזיום]

אך כאשר תופס עצמו ומכיר מצב נפשו, ונותן 'אנחה' פנימית שיש בה כדי לשבר לבו של אדם, על שהתרחק בחטאיו הקשים מן העבודה, היא פתיחת הכל. - ומכיון שפתח הפתח באותה אנחה כחודו של מחט, הרי ממילא 'פותחים' לו כפתחו של אולם, ומן האנחה יבוא אל העיקר שמן העבודה, ואל התפילה בלב שובר, לזכות להתקרב אל אביו שבשמים בתשובת ימי השובבי"ם הנשגבים הללו. - וממילא יקיים בו "ותעל שזועתם אל האלקים מן העבודה, וישמע אלקים את נאקתם וגו'", להוציאנו לחירות עולם, אמן.

הגה"צ רבי ישעיה שנייבל זצ"ל, רבה המפורסם של 'בני ראם' יצ"ו, נהג נשיאותו ברמה רבות בשנים, והיה נואם בתוספת עיון. באחת השבתות התקיימה בבית מדרשו 'שבת עליה לתורה' של נדוד היקר, היישוב כולו לבש חג לקראת השמחה הגדולה, כרוזת ענק של שמחה וצהלה פיאור את בית הכנסת הגדול של היישוב ומבאותיו, ואורות משלל צבעים האירו את כל הדרך מבית הרב ועד לבית המדרש, שם עתידים לצעוד [באגליש] בשחרית של שבת החתן הנעלה עם המחוננים החשובים, וכל הפמליא הכבודה, ובראשם הרב הגדול מרא דאתרא.

השבת עברה בטוב ובנעימים, הכל התנהל למישרים בסיעתא דשמיא, החתן עלה לתורה, והפעלקאן הרבים הספיקו בשביל כל הילדים גם למנה נוספת... אולם שיא השבת היה בעמדת הסעודה השלישית המפוארת, שהתקיימה ברוב פאר והדר בהיכל בית המדרש הגדול בהשתתפות כל בני היישוב, ביחד עם כל האורחים בעלי השמחה.

השולחנות נערכו כיד המלך, כראוי וכיאות לכבודו של הרב הזקן, בעלי המנגנים שרדו במיטב ניוגני השמחה כיד ה' הטובה. והנה הגיעה עת נאומו של הרב הגדול, שהכל חרדו למוצא פיו. הגה"צ עלה אל הזקן, ופתח את נאומו בכבוד האכסניא (מיטת סג), בברכת התודה לכל המעסיקים הממונים שטרדו לכבודה של שמחה. משם המשיך אל פרשת השבוע וענייניה, והרחיב בדרשתו הנפלאה כדרכו בקודש.

וכדברו מענין השמחה, העלה על נס את שבתו של החתן היקר מאוד נעלה, שכבר יצא שמו לתהילה כאחד מן העלויים, מו"מ בכל מידה כנוה. ולאחר מכן פנה אל נכדו החתן האהוב, ואמר: הסכת נא אוזן טיעורי חתן, ושמע אל טיב מעשה נאה, שהתרחש עם מן הבעש"ט הקדוש ז"ע.

באחת מנסיעותיו הרבות של רבינו הבעל שם טוב הגיע אל עיר

אחת, והתקבל שם בכבוד גדול, כמה מבני הקהילה כבר זכו להכיר ולהתוודע בצל קדשו, והם שפרסמו את שמו הגדול בקרב בני העיר, והכל חרדו לקראתו. במשך ימי שהותו בעיר התקבל בכל מקום בסבר פנים יפות, ובידאת הכבוד יוצאת מן הכלל.

"ויאנחו בני ישראל מן העבודה, ויזעקו, ותעל שזועתם אל האלקים מן העבודה, וישמע אלקים את נאקתם, ויזכרו את בריתו" (ב, כג)

באחד הימים עלה הרב המרא דאתרא לביקור בבית האכסניא של הבעל שם טוב, ונפתחה ביניהם שיחה נאה בדברי תורה בהלכה ובאגדה. תוך כדי שיחתם החל הבעש"ט לדבר מחובת האדם לתקן את נפשו בעולם, ושמן ההכרח לחפש ולבקור היטב אחר בדקי לבבו, לגלות ולמצוא מה הם המידות המעשים שצריך לתקן בעולמו. כי אם לא ישלים את ייעוד תכלית ביאתו אל זה העולם, גם אם ירבה בתורה ומצוות ומעשים טובים, הרי יצטרך להתגלגל ולרדת שוב לזה העולם, עד שישלים את התכלית המיוחדת שצריך הוא בפרטית לתקן בעולם.

ובזה פירש המשנה בפרקי אבות (א, ה): "רבן יוחנן בן זכאי קיבל מהלל ומשמאי, הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכן נוצרת". כלומר, שאף אחר שלמדת תורה הרבה, נעשית גאון וגדול בתורה, עדיין אי אתה מחזיק הטובה הנצחית לעצמך. - משום "כי לכן נוצרת", עליו לתקן את הנקודה הפנימית והתכלית הנכון אשר 'לכן נוצרת', וכל עוד לא תיקנת את ייעודך הפרטי המכוון בדיוק עבורך בעולם, לא תוכל להגיע אל מקומך הנכון ולטובתך השלמה.

הרב הגאון נתנה מן ה"ורואט", אבל עדיין לא הבין, ושאל את הבעש"ט כמתפלל כלפי עצמו, ניהא אדם פשוט שלא למד ושלל שנה, בודאי יש לו מה לתקן ולשוב בתשובה על מעשיו. אבל אדם שלמד 'תורה הרבה' כלשון המשנה, ונעשה גאון ורב חשוב, מה נצרך הוא לשוב בתשובה, ומה יש עליו עוד לתקן?

ענה לו הבעש"ט, עליו אמר שלמה המלך ע"ה בחכמתו (משל ב, ד-ה): "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא". את המטמון היקר צריך לחפש היטב, לפעמים הוא נגזר ונסתר, והייצר יעשה הכל להעלימו כדי מעיני האדם, אבל אם תבקשנה ככסף ותחפשנה היטב בודאי תמצא חבין את אשר עליו לתקן בעולמך!

[מין סוכה התניא קדישא (פ"ק ס"ג), ח"פ: "כדרך שמחפש אדם מטמון ואוצר הטמון בתחתיות הארץ, שחופר אחריו ביגיעה עצומה. כך צריך לחפור ביגיעה עצומה, לגלות אוצר של יראת שמים, הצפון ומוסתר בבית הלב של כל אדם מישראל" ע"ה].

ויהי כדברם והנה נשמעו דפיקות בפתח, משפתחה הדלת נכנס אל הבית גוי אחד שבידו חזיון ארוג קטן עם כלי עבודה, והציג עצמו כאומן מתקן כלים נשרבים, ושאל אם יש כאן כלים הנצרכים לתיקון. ענה לו בעל הבית שאין כאן כרעג כלים הנצרכים לתיקון ופטרנו לשלום, אך הגוי התעקש, תחפש נא היטב! אמר, אם מחפשים מוצאים!

פנה הבעש"ט אל הרב ואמר, שמעת את דבריו של הגוי שנאמר כאן זה עתה? דע לך שכל דבר שהאדם שומע ורואה בעולם נשלח אליו מן הרמים, במה שצריך לו לראות ולשמוע בשביל עבודתו יתברך. והנה רבו לנו כאן הגוי בדיק את הענין שנדברנו, אם מחפשים דורשים היטב שם שצריך לתקן מוצאים אי נכון את תכלית ייעוד האדם בעולמו! [א' מוזכט טרעפטמען]. ועל פי רוב ניתן לגלות זאת, כשיראה באיזה דבר וענין שהייצר מתגבר עליו ביותר, והוא נכשל בו רבות פעמים יותר משאר עניינים, זהו הנראה הדבר שאותו נצרך לתקן ובעבורו נשלח לעולם!

בסיפור זה המעשה סיים הרב את דרשתו ואת דברי המוסר שעורר לנכדו החתן בטרם צאתו אל חופתו, אמנם יצא שמך ב"ה בגדלותך בתורה ובידאת שמים ואף במידות טובות, תורה מפוארת בכלי מפואר, אבל עם כל זה עדיין רחוקים אנו מן השלמות, ואם תבקשנה ככסף וכמטמונים בודאי תמצא, וזונו מלוכט טרעפטמען! ובהזדה לשוב בתשובה שלמה, ולתקן את הדבר הנכון שבשבילי באת לעולם, ומתוך אותה תשובה שלמה תזכה להבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא, אמן.

[פשיטת קובץ 2015]

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

חותך חיים לכל חי

טלטלות רבות עברתי בעיניי פרנסתי עד שמצאתי לי מקום עבודה, תפורה לפי מידותיי בקונדיטוריה המקומית, אמנם אין עבודה עבודה יום יומית אך ברוב השבוע יש לי עבודה מה שמספק את מטה לחמי ברוך ה'.

אלא שיש שם ישמעאלי אחד העונה לשם אחמד שלא כל כך מצא חן בעיניו עצם הימצאותי בחנות מכיון שהוא מרגיש מאוים על ידי כאילו היינו בתחרות מי יותר מקצועי וכו'. בעקבות התחרות שלו הנסתרת לכבש את תשומת ליבו של בעל הבית על עבודתו המקצועית שזה מבחינתי בסדר גמור, אלא שמה שהטריד אותי היו אלו הניסיונות שלו להכפיש את שמי בעיני בעל הבית בצורה לא יפה ולא תמיד אפשר להוכיח כי מדובר בשקד ותרמית בפרט שלא כל פעם אני יכול לדעת שהוא הלך והכפיש את שמי שוב ושוב...

בראותי כי בעל הבית נוטה להאמין לו (ובפרט שהוא רגיל אלו שנים רבות) בקשתי מהבורא שישלח לעזרתי. למחרת היה לנו אירוע ברמה מאוד גבוהה שהתכננו אליה זמן רב באיכות דיוק מושלם כדרישת הלקוח, באותו יום הניף אותו אחד את הסכין לחתוך פטיפור והסכין החדה חתכה את הבשר בכף ידו חתך עמוק מאוד, פינו אותו במייד לקבלת טיפול רפואי ואני נשארת לבדי להכין ולערוך את ההומנה.

כמוכן שלמחרת היום נכנסתי לכל השעות מה שנמשך שבוע שלם שבעל הבית היה בהלם לראות שמי שמחזיק את העסק בהן ובכבוד זה אני ברמה הגבוהה ביותר. הסתבר שאני הייתי מכין ואת הכבוד לקח לעצמו...

הסיפור עדיין לא נגמר, אחרי שבוע שלא הגיע בעקבות החתך שלו עם התפרים הוא התקשר לדווח שהוא לא חש בטוב ואני עבדתי שעות נוספות אך באווירה נעימה באופן שכיף לעבוד. כעבור יומיים התברר שהוא חלה בקורונה מה שנתן לי עוד עשרה ימים של שקט ויחסים טובים עם בעל הבית שפתאום שם לב איזה נכס יש לו ביד ולא כפי שאחמד ניגן לו באוזן נגדי מבלי שידעתי בכלל. כעשיו שבעל הבית ראה שיש לו עובד מסור ומקצועי כבר האציל לי סמכויות והיטיב את שכרי ונתן לי שעות נוספות לעבוד מה שהקל עלי מאוד לקיום משפחתי.

חשוב לציין שהעובד הזה במשך כל שנות עבודתו מעולם לא נתחך, מעולם לא לקח חופש כדי שלא לאבד שליטה על הנעשה, והנה בתפילה קצרה אך מעומק הלב סידר הבורא חתך וקורונה ומספק זמן לבעל הבית להפנים ולהבין מה שיש לו ביד... בתודה לבורא עולם על כל חסדיו.

בעל המעשה: ש.ג.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מודפן לשלוח אר' שעה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

-> <-

הפסח בעבוד ד' |

הלכות שובבי"ם

א. מפני שימים אלו מסוגלים לתקן עון שז"ל יותר מכל השנה...

ב. מתחילין מפרשת שמות, שאז התחיל השעבוד, שנתקן העון דאדם הראשון...

ג. המנהג להתענות משבוע פרשת שמות עד פרשת משפטים בכל שנה...

ד. הענין להבין מפני מה כשהשנה פשוטה מתעניין רק משובבי"ם...

ה. זמן התענית הוא ביום חמישי, כיון שיום חמישי הוא עת צרון...

ו. התענית אפשר לקבוע גם ביום שישי כדברי המחבר...

ז. כתב בשו"ע (סי תקלא ס"א) הוישב בתענית, אם יכול לסבול התענית...

נקרא חוטא, שמחליש כוחותיו (פ"ב ס"ב ב), ות"ח אינו רשאי בכל ענין לישב בתענית מפני שממעט במלאכת שמים...

ז. ובמשנ"ב (ס"ב ס"א א) כתב שכל זה כשמתענה על עונות שאדם דש בעקביו, אבל בעונות הידועים המבואר ברקח, ובכתבי האר"י, כמה ימים שצריך להתענות עליהם...

ח. וכל זה כשאין לו עונות ידועים, אבל ביש לו עונות ידועים שצריך להתענות עליהם, גם ת"ח צריך להתענות, ואפילו היכי שקשה לו התענית, ומכל מקום אין צריך לסגף עצמו כל כך בתענית, ולימוד יותר ממה שהיה רגיל, וכעין זה איתא במדרש נחומא...

י. אולם בספר התניא כתב ח"ל, אין כל זה באדם חזק ובריא שאין יריבו הצומות מייק לו כלל לבריאות גופו, וכמו בדורות הראשונים, אבל מי שיריבו הצומות מייק לו שאפשר שיוכל לבא לידי חולי או מיוחש ח"ו, כמו בדורותינו אלה, אסור לו להרבות בתענית אפילו על כריתות ומיתות ב"ד ומכ"ש על מ"ע ומ"ת שאין בהן כרת, אלא כפי אשר ישער בנפשו שבדאי לא ייק לו כלל, לא אפילו בדורות הראשונים בימי נאים ואמוראים לא היו מתעניין ככה"ג, אלא הבריאים דמצו לצעורי נפשיות, ודלא מצו לצעורי נפשית ומתענה נקרא חוטא בגמ' פ"ק דתענית, ואפילו מתענה על עבירות שבדור, כדפרש"י שם וכו', ומכ"ש מי שהוא בעל תורה שחוטא ונעשה בכפלים...

יא. והמבואר דנחלקו בזה הפוסקים אם כוונים מחויבים להתענות על עבירות הידועות המבואר ברקח ובכתבי האר"י, ועיין בספר טיב ההלכה שהביא דברי אחרונים, ד"א שישלים פעם אחת מספר הצומות כל ימי חייו (נ"א), ו"א שיתענה פעם אחת בשבוע (י"א), ו"א שיתענה פעם אחת בחודש (י"א), ו"א שיתענה בזמני תשובה כגון אלול ועש"ת וימי השובבי"ם (פלא יועץ), ועי"ש עוד שהאר"ץ בעינינו אלו.

יב. מלמדי תנוקות נראה דאף למי שחמיר בתלמיד חכם שחטא, אין להחמיר במלמדי תינוקות, כיון דמעט בלימוד התינוקות דחשוב טובא וגול הריבם (נ"כ).

טיב התחזקות לבשי בגדי תפארתך

שלא שינו את לבושים

השבוע אנו קוראים בתורה על ידידת בני ישראל לארץ מצרים, לא היה זה ירידה לתקופה קצרה ומוגבלת בלבד, אלא הם נשארו שמה למשך יותר ממאתיים שנה, תקופה אשר יש בה די בכדי לבלול עם קטן בתוך אומה גדולה עד שלא יהיה ניכר כלל כל שוני ביניהם, וכמו שאירע לרוב אומות העולם שבמשך השנים נטמעו בקרב אומות אחרות עד כי שכחו לגמרי את ארץ מוצאם ואת תרבותם הישנה. אולם בני ישראל לא היו כן, למרות שהתגוררו בארץ מצרים זה מאות בשנים, מקום טומאת וערוות הארץ, ולמרות שפרעה שיעבד אותם בפרך וניסה להרגילם בנימוסי ארץ מצרים ובאורחותיהם העקלקלות, עד שכבר כמעט ונשתקעו בני ישראל בטומאת המקום, אולם בכל זאת הצליחו בני ישראל לשמור על איהו מרחק והתבדלות חיצונית מאנשי ארץ מצרים, ואכן, אותו הבדלה הוא זאת שעמדה להם בעורם בשעה שהגיע זמנם שיהיו ראויים לצאת מארץ מצרים למרות מצבם הידוד. המדרש בכמה מקומות מונה את החילוקים והשינויים שבני ישראל שמרו עליהם מכל משמר משך כל זמן היותם בארץ מצרים, אחד מן הדברים היה הלבוש, בני ישראל שמרו על לבושם המיוחד והשונה, הם לא התלבשו כמו אנשי ארץ מצרים, אלא היה להם מלבושים אחרים ומיוחדים שבהם היו ניכרים ובלטים בסביבתם, ובזכות מלבושים אלו זה זכו להיגאל.

מכאן אנו למדים על אודות חשיבות המלבוש היהודי, ועל הכוח העצום של הלבוש להגן על בני ישראל שלא להתבלבל ולהיטמע בין שאר האומות, ומלבושים אלו משמשים לתרים ומגן בפני כל אוויר הרוחב והתרבות הגויית שמנסבת בחללו של עולם, ולא רק מאומות העולם צריכים אנו להיבדל, אלא לדאבוננו אפילו מאנשים אשר מרע ישראל המה אבל מושפעים מתרבות אנשים חטאים.

הלבוש משפיע על הפנימיות

כך גם ידוע על יוסף הצדיק שהתנסה שם בארץ מצרים בנוסין הקשה והמר של אשת פוטיפר, וצריך להבין כיצד בכלל היה אחיזה לצד הטומאה בקדושת יוסף הצדיק, והיאך ביקשו החיצונים להיפתש אליו, אלא הענין הוא כמו שכתוב שם בפרשה 'ותפתשהו בגדו', ורמזו בספרים הקדושים על פי המובא במדרשים, שיוסף הצדיק היה מטלטל בשערו ומתנאה בגדיו, ועל ידי זה היה לאשת פוטיפר אחיזה בו.

וראה בספר 'מדרש שמואל' (על אבות - פרק ששי משנה ה) לרבי שמואל אוזיידא מגורי האר"י"ל שכתב בזה הלשון: "והר"ם אלשקאר ז"ל כתב כי הזהיר על שלשה פשעי ישראל, על ענין המלבושים והגדים כי הוא תחלת פתויו של היצר הרע, כמו שאמרו ז"ל בפסוק 'ותפתשהו בגדו' (בראשית ל"א), וכנגדו אמר (אבות פ"ו מ"ד) 'אל תבקש גדולה לעצמך' והוא להתגדל במלבושים נאים, עכ"ל.

ועל כן הצדיקים בכל הדורות השגיחו ביותר על טוהר המלבושים שלא ישנו חלילה ממסורת אבות אפילו בכל שהוא, כי של שינוי במלבושים משפיע רק על החיצונית של האדם, אלא גם, ואפשר לומר שבעיקר, על פנימיות האדם ועל הנפש היהודי, אפילו בדורות ששונאי ישראל גזרו גזירות לשנות את מלבושי ישראל למלבושי העכו"ם, עמדו הצדיקים בפרך עד כדי מסירות נפש בכדי לשמר את טהרת הלבוש היהודי.

כך ידוע על הרק"ח הרבי ר' מענדיל מרימנוב ז"ע שהרעיש על דבר זה ביותר ולא נחה דעתו, ובספרו הקדוש 'מתנס ציון' מעורר על כך כמה וכמה פעמים, ונוכר את לשון קדשו בפרשת בשלה, וזה לשונו: "וענין זה הורה לנו הכתוב באמרו (ויבית ה. ד) 'שמלתך לא בלתה מעליך', מזה נשפוט כי כל ארבעים שנה הלכו בטכסיס וסיגנון אחד... ולא בקשו טכסיסי מלבושים חדשים כמנהג העולם בזמן הזה אשר חדשים לבקרים מתחדשים לשנות סיגונות מלבושיהם בכל יום משונה מחבירו, וזה היה החסד נעורים שאמרו חז"ל (תק"ד פ"ב ה) בשביל ג' דברים נגאלו ממצרים שלא שינו שמם ולשונם ומלבושם".

השמירה על מסורת הלבוש

אי זו סוד שראשית הירידה של האדם ניכר בראשונה על הלבוש, קודם כל מקיל לעצמו לשנות או לוותר על פרט אחד של הלבוש היהודי, אחר כך על עוד פרט עד שלבסוף פורק עול לגמרי רח"ל, ועל החכם שעיניו בראשו לעמוד על המשמר שלא לשנות מאומה ממה שנהגו אבותיו ולא לשנות כהוא זה מן המלבושים בהם נהגו לילך, שהרי זהו השמירה הגדולה ביותר על האדם שלא ייגרר אחר הרוחב וכל המסתעף ממנו.

וכאן המקום לעורר על אותם אנשים שנוהגים לילך בשבת קודש במלבושי קודש שקיבלו מאבותיהם ואבות אבותיהם למעלה בקודש, וכידוע שמקור המלבושים האלו יסודתם בהררי קודש, כוננות הרבה הכניסו בהם הצדיקים וגדולי הדורות, אולם משום מה ישנם כאלו אשר בזמן שנוסעים למקומות אחרים שלא נהגו סל ללכת במלבושים האלה, אזי מתביישים לשאת עליהם את המלבוש המסורתי. אי אפשר לתאר את גודל הקלקול שעלול לצאת מזה, כאשר הבן רואה את אביו מוותר על עקרונותיו מחמת הבושה, כי אם האבא מוותר על דבר אחד הבן כבר יכול לוותר על עוד דברים והתוצאות מי ישרונה, צריך להיות תקיף בדעתו ונחוש שלא להתבייש באורחותיו ובמנהגיו ולקיים אותם בכל מקום שהולך בלי להתבייש או לחשוב מה יאמר זה או אחר.

ידוע מצדיקים שמסרו נפשם לילך בשטריימל וקאפטן או בעקישע גם במקומות שרוב האנשים התביישו ללכת כך מפני החשש של 'מה יאמרו', וכמסופר על הרה"ק מסאטמאר ז"ע שבהגיעו לאמריקה לא בוש ללכת עם השטריימל ברחוב העיר, למרות שאנשים הזוהירו אותו שישן זה מקובל שם, אפילו הגבאי שהלך עמו לא לבש את השטריימל, והנה, בשעה שיצאו לרחוב התחילו אנשים ללעוג להרה"ק מסאטמאר ועל השטריימל שלו, וכשניסה הגבאי לעודר את לב הרבי שיראה כי הוא נעשה לשחוק וקלס בפני ההמון, ענה לו הרבי שבאמת אין הם צוחקים ממני אלא הם צוחקים עליך על שאינך חובש את השטריימל... כמוכן שבשבוע שלאח מכן כבר התחזק הגבאי וגם הוא החל לצאת אל הרוחב כשהשטריימל חבוש על ראשו לכבוד ולתפארת.

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בגשיאות מדרגו וזכנו ההרה"צ

הרבי גמליאל הכהן הכינוחין שליט"א

טיב הפרשה

מתוך ענותם של ישראל אתה מוצא את מעלתם

האב מבקש את טובת הנער, ואינו יכול לסבול העובדא שבנו שוגה בדרכו.

כדברים האלה ראיתי בעודי בין מלעות הרשעים בגיא ההריגה, - הפטיר היהודי - שם הבנתני איך אלו הרשעים אינם מבקשים כי אם את רעת היהודים, ולא בקשו דוקא את נפשם של היהודים החרדים לדבר ה', אלא גם אלו שפרקו מעליהם עול תורה ומצוות ר"ל, ואפילו אלו שכבר נתבוללו ר"ל בין האומות, וכבר לא ידעו כלל שהם יהודים ר"ל גם על אלו גזרו הנאצים ימוח שמם הרג ואבדן.

כיון שכן נתתי עיני ולבי על המציאות המר, והבנתי שעל פי ההגיון אין לדבר שום הבנה והסבר, שהרי אילו לא היו מבקשים כי אם את נפשם של היראים, היינו יכולים להבין כי שנאתם לדת היא הגורמת, אולם אחר שבקשו גם את נפשות המתבוללים, היתה בכך אות מן השמים, שלא המה המייסרים, ואין כאן אלא הוכחה שאית דין ואית דיין, ואבינו אב הרחמן קיים את הנאמר בתורתו (דברים ח, ה) 'כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מייסרך', ומי הוא זה אשר יוכח בזאת ולא יסוג אחרו מדרכיו המעוותים!?

לאור דבריו יכולים להסביר גם מעשיה של בתיה, אכן היא ראתה במו עיניה את גודל ההשפלה שהיתה אז נחלת האומה הישראלית, גם נתנכחה על אדני השנאה לישראל, אולם על דבר אחד לא קיבלה מענה, מהי הסיבה לכל זה? מה עוללו בני ישראל להמצריים עד שתהיה שנאתם מושרשת בהם כל כך? וכשלא מצאה תשובה לתמייתה, הסיקה שאין שנאה זו נלוויה בשכל ובהגיון, ובהכרח שיד ההשגחה העליונה סיבבה כל זאת, ובהכרח שהדבר הוא לטובתם, כי הקב"ה שחבר באבותם אינו מבקש לצער את צאצאיהם אחריהם אם לא שחפץ להטיב עמם על ידי זה, וכשתתגלה טובתם יוכחו כולם במעלתם הרמה שאינה בנמצא בשאר האומות, כי אז ידומם אותם בוראם ויתנם למעלה למעלה, על כן חשקה גם היא להסתפח אל האומה הישראלית.

ואפשר שבשכר זאת הינה השם לידה את הצלתו של משה מושיען של ישראל, כי צעד זה שעשתה נבעה מבחינה שהיתה בו במשה, כי כשם שמשה היה עתיד ליתן את עיניו ולבו לצרתיים של ישראל [כדאיתא ברש"י לקמן (ב, יא) ח"ל: 'וירא בסבלותם - נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם', ע"כ.] כך נתנה גם היא את לבה ואת עיניה בצרותיהם של ישראל. ומזה הטעם זכתה גם בעולם הנצחי במעלה נכבדה, כי יכולה היא להיכנס פעמיים מידי יום בתוך היכול של משה רבינו, יען היות מידתה כמידתו.

על כל פנים רואים אנו מכל זה, מהי המבט הראוי על סאת יגונם של ישראל בגלותם, אין זה כי אם הוכחה (ג, יב) 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח' ועלינו לקוות לסיפא דקרא 'זכאב את בן ירצה' בב"א.

ותרד בת פרעה לרחץ על היאר ונערתיה הלכת על יד היאר ותרא את התבה בתוך הסוף והשלח את אמתה ותקחה: (ב, ה)

כתב הבעל הטורים ח"ל: 'ותרד בת פרעה, סופי תיבות דתה, מלמד ששינתה דתה שהלכה להתגייר, עכ"ל.

והדברים אכן מפורשים בגמרא (סוטה יב.) והא לך לשונה: 'ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי: מלמד, שירדה לרחוץ מגלולי אביה, וכן הוא אומר: (ישעיה ד) אם רחץ ה' את צואת בנות ציון וגו'. עכ"ל.

עובדא זו מעוררת תמיהה על כל שומעיה, והשאלה זועקת מאליה, מה ראתה בתיה בעשותה צעד זה? הרי מדובר פה בביתו האהובה של מלך מצרים אשר מלבד מה שינקה את השנאה היוקדת לישראל בבית המלכות לא היתה חסירה כלום מבית המלך, ולמה אם כן ראתה לנכון להסתפח אל האומה הישראלית בו בשעה שהללו היו מושפלים ביותר? הרי נהגו בהם מנהג הפקר פשוטו כמשמעו, השתעבדו בהם כחמורים חינם אין כסף ומיררו את חייהם בעבודה קשה, ואת בניהם השליכו בים, דווקא אז התעוררה בה הרצון להיות חלק מהעם הנבחר, הלא דבר הוא!?

התשובה לשאלה זו קיבלת מיהודי אחד שגם הוא הפליא אותי בצעדיו. יהודי זה עבר את מוראות השואה ל"ע, ורק לאחר מכן התקרב אל היהדות וקיבל עליו להיות זהיר בתורה ובמצוות. כשנודע לי על עברו התמלאתי פליאה, כי כפי הידוע גרמה השואה הנוראה שתי חורבנות, האחת היא חורבן הגופות, כי גרמה למותם של חלק ניכר מהאומה הישראלית, ובנוסף גרמה לחורבן היהדות, כי רובם מהשרידים פרקו עול תורה מעליהם ר"ל, ואילו הוא שמעיקרא היה פורק עול, זכה להתקרב דווקא באותה שעה אל חיק היהדות, הלא דבר הוא!?

פעם נזדמן לי שעת הכושר, ונכנסתי עמו בדברים ובין הדברים הרצתי את פליאתי לפניו, מה הביאו הלום?

ניאות היהודי ליישב את תמיהתי, ופתח את דבריו במשל: כשילד מדבר בבית הכנסת באמצע התפילה, ומפריע בפטופטיו לציבור המתפללים, יתכן שהמתפללים יגערו בו, אולם בדרך כלל גם אם לא ישית לגערותיהם של המתפללים לא יגעו בו הללו לרעה, מלבד אחד שביניהם שהוא אכן יתקרב את הילד ויסטור על פניו סטירה מצלצלת, וזה האחד הינו לא אחר מאבי הילד, זה האחרון לא יסבול את סירובו של הילד להפסיק מפטופטיו, ולא תהיה ביכולתו לעצור ברוחו עד אשר יוכיח את בנו בהכאה.

מובן מאליו שאין בכונת האב לצער את בנו חלילה, וההבדל בינו לבין יתר הגוערים בו הוא במידת הרצון בסובת הנער, כלל הגוערים מבקשים יותר את טובתם מטובת הנער, רוצים הם שתפילתם תעלה כהוגן ופטופטי הנער מעכבים בעדם, אולם

פרי' שמות
כ"ה שבט תשפ"א

המסע לראשון לציון

זמן ודלקת גדות ומצ"ש

הדר"ג	4:16
מוצ"ש	5:31
ר"ת	6:10

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סוף ש"א	8:25
סוף ת"א	9:32
סוף ש"ב	9:10
סוף ת"ב	10:02

הזמנים לפי שעות חורף

גיליון מס':

549

טיב המערכות

בני ישראל הבאים מצרימה

בלל הסדר בשעה שכל בני ישראל יושבים ומספרים בניטי יציאת מצרים, ישבו בני משפחה אחת וגם הם כמו כולם השתדלו להדיר במצוות הלילה ובעיקר להיות מ"ל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, אך כשהגיעו לדברי בעל ההגדה 'בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים' נתקלו בני המשפחה בבעיה, כיצד אנו יכולים לראות את עצמנו כאילו יצאנו ממצרים בשעה שאנו יושבים כאן מסובין כבני מלכים סביב השולחן!?

כבר גילו לנו הצדיקים ובראשם רבינו האר"י ז"ל שימים אלו של פרשיות שמות עד משפטים הינם ימים גדולים ומסוגלים, ובפרט להתעורר ולשוב בתשובה, כי הקריאה מעוררת את הזמן ובשבעות הללו שאנו קוראים על השעבוד במצרים ואח"כ על הגאולה ויציאת מצרים, בעת הזאת אפשר לנצח את הפרעה הפרטי של כל אחד ואחד מאיתנו ולצאת ממצרים שהוא מקום של חמישים שערי טומאה, אך זאת עלינו לדעת: כי אדם אינו יכול לזכות ממקום אם אינו יודע שהוא נמצא בו, ולכן ניתנו לנו כמתנה אלו הימים כדי להתבונן במצבנו ולחקן את פגמי הנפש כל אשר קלקלנו, ובכך להוסיף קדושה על קדושה.

כתבו בספרים הקדושים כי בפרשיות אלו של ימי השובבים הקדושים, על כל אחד לחפש את עצמו בפרשיות התורה, וכשאנו קוראים על פרעה וגזירותיו, על האדם לדעת כי בכל שנה ושנה מתחדש אצלו - בתוכו פרעה חדש 'אשר לא ידע את יוסף, ובכל שנה מתחדשים גזירותיו, ועלינו מוטל לחפש בתחבולות כיצד לנצח בזכרנו כי קליפת פרעה אינו נכנע עד שקבל מכות, ומי שיש בו דעת יתגבר על יצרו להכניעו כבר במכה הראשונה ואינו נצרך כל פעם לעשר מכות. וכשם שאנו לומדים על גזירותיו של פרעה כך גם אנו לומדים על התחזקותם של משה ואהרן, שע"י ההליכה בדרכם והלימוד ממעשיהם נוכל לנצח את הפרעה שלנו וגם לצאת ממצרים באמת. הפרעה שלנו וגם לצאת ממצרים באמת.

ניתן לשמוע את שיחותיו של פורנו ורנו שליט"א • במספר פיוחד וישיר
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320



נ"ר הועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוצ'ין | עורך: ט. גולדשטיין



צריך אם ליותר מאז ליתנה כראוי... ע"כ

יש הרי לנו דחזונו דדעת השטר בפשטות דכפ"ס חייב במצות צדקה, דאייתי לך דגדולה צדקה מיתתו, ולמד דמאי דאיתני לך בגדלה לוגמה שמקובלת את החתומים אזו זו עתה מעלה ובשבתה לגבי יתרו, אלא דבמה שאמר לום קראן לו ויאכל לום משה קיום חובה מצות צדקה.

וכן ראה רס"ל דהוא חובה ומצוה על בן גו ליתן צדקה ממה שכתב השטר דמנוצחה תחזיק את הקדושים לגבי עמון ומואב, ג"כ משמע שיש חיוב צדקה אך על עכרים.

דמשום דרק לא עשו מעלה כבד יעשו שורחוקת... אלא על כרחו דהיי חוב על עכרים ליתן צדקה וכשלא עשו בו נענישו על כך.

(וכן תורה ראה מחודשת ממה דכתב השטר לגבי האשה הצרפית ראם אנם ס"ל הכרי כפי חודשו הגדול של רבינו בהי' נכמכר כריש פ' פנחס ד"ה ודעת רבתינו) דהאשה הצרפית הייתה גויה, וז"ל... כי פנחס הו' אלהי, למדנו אותה משה שאמר כריש קר"י ב' אשכחיה רבה בר אבוח לאלהו דהיי קאי בבית הקברות של עכרים, אמר ליה לא כדנא את, כלומר היה תמה עליי שלא היה גורו בטומאת אהל ואמר ליה שאין העכרים שמאין באהל אלא ישיאל... לך מצוה ששאלתה על בן הצרפתי המה לפי ששאל, בן ערבי, ואם גם דעתו של השטר כדעה זו הרי גם מכאן ראה ברורה דעכרים מחוייב בצדקה)

ומיזון לית מונחיה שונאמי הלא פהס לרעם חסמו וענינים מורדים הביא בית, כי תראה עולם וחסמו ומבשר לא תתעלם.

ואמר רבי יוחנן בן זכורא גרילה לגימא שריחקה שתי משפחות מישראל ומאז גניחו עמון ומואב דכתיב על דבר אשר לא קיומי אהבם בלום ומים ורבי יוחנן בן ליהיא אמר גרילה לגימא שמתחקה את התקדושים - עמון ומואב, ומקובלת את החתומים מתורו דאמר רבי יוחנן בשכר, קראן לו ויאכל לום' לום' וכו' מני בני ליישב בלשבת תהיה שונאמי ומשפחות סופרים יושבי יעבז'... ע"כ.

הרי דעם מצות צדקה למר מפסוקים, הלא פרוש לרעם חסמו רבי, ומתפסק, קראן לו ויאכל לום' לפינו על גורל מעלה הצדקה ולא על חובו, איך נראה דגם הוא ס"ל דאין עכרים חייב בצדקה

את, ולעומת זאת מצינו להשטר בידיד הלי צדקה סי' רס"ו דמכות מנייה דרעוה לפסק ההלכה כרעת החייל דכתבו וחיב בצדקה.

דמתוך דבריו חייב בצדקה. גרילה צדקה... ועוד כי הוא דחה את הגזירות והקשות וברע הציל ממה כאשר ארע לצרפית (מלבי"ם א"פ י"ז) בשביל עונת קטנה שונתה לאליהו, ומנוצחה תרופת התקדושים לשביתה ממנה ומן התורה כאשר ארע לעמון ומואב שזינו קרובים אלנו ונתחקה על אשר לא קדמו אותו בלום ובמים, ומקובלת החתומים לחסות תחת כנפי השכינה, כאשר ארע ליתרו על אמון קראן לו ויאכל לום, על כן

...דכתיב ויצא, ונמלך לו לה מאשי צ"ה (את בניו ואת ביתו אחרי ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט)... ע"כ.

והתם צדקה ומשפט חתיב, והיינו ר"ל ופשוט... ע"כ.

ג. הרי לנו להדיא רס"ל דרש"י דכ"ן גו אינו מצוה על הצדקה, דמאי דכתיב בקרא, צדקה' הנוונה צדקה - במשפט דהיא פשוט

(ואם כי אנם במהדרא שם בריה רש"י כתב ד"ל... מזה לקמן ננו ב') משמע דצדקה משום קאמה, דמשי בניו לרין ביתו לצדקה, ולפסקא דקום עשה לא קא חשיב גיחא דלא תני שמונה מצוות נצטוו בני גו, משום דמני רק הלאים של בני גו, וק"ל.

יד. עכ"פ אף לדעת המהדרא גיחא דאנו חילק על כך דמרש"י זה משמע דאכן ס"ל דאין ב"ו נצטוו על הצדקה - וכפי המשמע בפשוט מרש"י.

(ואף כי אולי י"ל דס"ל למרש"י א לחלק דמאי דכתב מאן רש"י דבאמת ס"ל דמנצוו על הצדקה אלא דכדברי רש"י רצה לצייין דק את האסורים של בני גו ולא את המי"ע של בני גו, וצ"ב בזה).

טו. וכוון דאיתנו דהבא דבואר היטב אמאי נטה רש"י שלא לפי פשטו של מקרא ולא באי שקראן לו ויאכל לום הוא בפשוטו אלא כמהדרא ולא כהרגומים והבא החדש דהכוונה לגשוואן, משום דרש"י לשיטתו דלא ס"ל אפי' שסובר דהיי' דחייב צדקה דמי על בן גו, ואמטו לויכ ס"ל דאין מקום לפי קאי דיתרו נתן למשה ליום משום פשוטו משום חיוב צדקה, דמאי רש"י ס"ל דבן גו אינו מצוה על הצדקה, ואני שפיר היטב כס"ד.

טז. והנה חלקי דבואר דוכינו כס"ד לגבי מקדמיא דיש שני אופנים דאפילו על הצד שגבאר כהרגומים ד, קראן לו ויאכל לום' דהוא בפשוטו אבתי אין זה מוכרח דהוא משום דדמי חיוב מצוה צדקה על בן גו.

יז. ואפשר שיתחייבו: דהשאלות דרב אחאי גאו והשטר פירשו וביארו כל אחד לפי דרכו מה חסד ומחוסר הכוונה שיתרו רצה ליתן ליום למשה רבינו, ד"ל השאלות שאילתא לשי איתא שם וז"ל.

דאמר ליתו לרבות ישראל לעלמי עינא על מצוה וצריך למיעבר בה צדקה, וצריך לאלבולשייה וכמ"י

הרי לו דגם הוא ס"ל דאין חיוב לעכרים ליתן צדקה וביאר מה דאמר תורה, וצדקה" לא קאי על מצות צדקה אלא על פשוט.

ט. ועל מדרבה זו מה היה המניע ליתרו לומר לגבותיו, קראן לו ויאכל לום' כתב רבי אברהם בן הרמב"ם על התורה (שמות פ' ב' פסוק כ) ברה ויאמר אנו נתנו ואנו וז"ל.

ממשפחת אברהם היה שמדתינו של אברהם אבינו עליי קטורה בגמילת חסד והכנסת אורחים, ע"כ. הרי ליהיא רס"ל דאין זה מחייב צדקה אלא רק מדה טובה של הכנסת אורחים.

ג. ורעת הרש"י לא הוברר לו להדיא אי ס"ל דאבא מצות צדקה בעכרים, או כדעת הרש"י דלא רמי על עכרים מצות צדקה. ומצוה בזה האור נפלאה מאד להכלי המדה פ' וירא חוביה שרעת הרש"י ברעת הרש"י דרס"ל דלמא מצות צדקה בבן גו ומשום דהרש"י א' הקשה אמאי אנו לא מברכיני על מצות צדקה ככל דכתיב המצות ותרין דכיון דאין המצוה תלויה בעושה המצוה ללב אלא גם במי שמקבל את הצדקה, לא תתקן על זה ברכת המצות, וכמושיכ לגבי מצות השטר משכונ.

ועל זה הקשה הכלי המדה דלכאורה קושיא מצי קרא ליתא דאי נמא דגם ב"ו מצוה על צדקה מה מקום לקושיא הרש"י, דאין אשר לבר אש, קידשוהו במצוה וצונו, על מצוה שאננה מורה על קידושת עם ישראל, דהא אף ב"ו אליבא דהרן ראשונים מצווים עליהו;

אלא על כרחו מוכרח דגם רעת הרש"י היא דכיון נה אינם מצווים על צדקה.

יא. עלה בידינו דלדעת הרמב"ם, רבי אברהם בן הרמב"ם, היה רמת, (הרשב"ם לפי הוספת הכלי המדה והמאיר אין לעכרים חיוב מצות צדקה, המדה והמאיר אין לעכרים חיוב מצות צדקה, משא"כ לרובי שדבאר ברש"י דברינו איבא לבן גו שבע מצות שום לאינם וצונו איסור שביחה בשבת ומלי דצדקה.

יב. ומה דעת רש"י ביה כפי מי מהדראשונים ס"ל האם ס"ל דב"ו מצוה על הצדקה או לא הנה דעת רש"י מוכח רס"ל דב"ו אינו מצוה על הצדקה דכתב בריה רבי קוסמו.

...דכתיב ויצא, ונמלך לו לה מאשי צ"ה (את בניו ואת ביתו אחרי ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט)... ע"כ.

והתם צדקה ומשפט חתיב, והיינו ר"ל ופשוט... ע"כ.

ג. הרי לנו להדיא רס"ל דרש"י דכ"ן גו אינו מצוה על הצדקה, דמאי דכתיב בקרא, צדקה' הנוונה צדקה - במשפט דהיא פשוט

(ואם כי אנם במהדרא שם בריה רש"י כתב ד"ל... מזה לקמן ננו ב') משמע דצדקה משום קאמה, דמשי בניו לרין ביתו לצדקה, ולפסקא דקום עשה לא קא חשיב גיחא דלא תני שמונה מצוות נצטוו בני גו, משום דמני רק הלאים של בני גו, וק"ל.

יד. עכ"פ אף לדעת המהדרא גיחא דאנו חילק על כך דמרש"י זה משמע דאכן ס"ל דאין ב"ו נצטוו על הצדקה - וכפי המשמע בפשוט מרש"י.

(ואף כי אולי י"ל דס"ל למרש"י א לחלק דמאי דכתב מאן רש"י דבאמת ס"ל דמנצוו על הצדקה אלא דכדברי רש"י רצה לצייין דק את האסורים של בני גו ולא את המי"ע של בני גו, וצ"ב בזה).

טו. וכוון דאיתנו דהבא דבואר היטב אמאי נטה רש"י שלא לפי פשטו של מקרא ולא באי שקראן לו ויאכל לום הוא בפשוטו אלא כמהדרא ולא כהרגומים והבא החדש דהכוונה לגשוואן, משום דרש"י לשיטתו דלא ס"ל אפי' שסובר דהיי' דחייב צדקה דמי על בן גו, ואמטו לויכ ס"ל דאין מקום לפי קאי דיתרו נתן למשה ליום משום פשוטו משום חיוב צדקה, דמאי רש"י ס"ל דבן גו אינו מצוה על הצדקה, ואני שפיר היטב כס"ד.

טז. והנה חלקי דבואר דוכינו כס"ד לגבי מקדמיא דיש שני אופנים דאפילו על הצד שגבאר כהרגומים ד, קראן לו ויאכל לום' דהוא בפשוטו אבתי אין זה מוכרח דהוא משום דדמי חיוב מצוה צדקה על בן גו.

יז. ואפשר שיתחייבו: דהשאלות דרב אחאי גאו והשטר פירשו וביארו כל אחד לפי דרכו מה חסד ומחוסר הכוונה שיתרו רצה ליתן ליום למשה רבינו, ד"ל השאלות שאילתא לשי איתא שם וז"ל.

דאמר ליתו לרבות ישראל לעלמי עינא על מצוה וצריך למיעבר בה צדקה, וצריך לאלבולשייה וכמ"י

הרי לו דגם הוא ס"ל דאין חיוב לעכרים ליתן צדקה וביאר מה דאמר תורה, וצדקה" לא קאי על מצות צדקה אלא על פשוט.

ט. ועל מדרבה זו מה היה המניע ליתרו לומר לגבותיו, קראן לו ויאכל לום' כתב רבי אברהם בן הרמב"ם על התורה (שמות פ' ב' פסוק כ) ברה ויאמר אנו נתנו ואנו וז"ל.

ממשפחת אברהם היה שמדתינו של אברהם אבינו עליי קטורה בגמילת חסד והכנסת אורחים, ע"כ. הרי ליהיא רס"ל דאין זה מחייב צדקה אלא רק מדה טובה של הכנסת אורחים.

משא נרחום

מתורתו של מורנו הרב הגאון רבי נחום שיינין שליט"א

לע"נ הרבנית הצדקנית טובה גיטל בת הרה"צ ר' הלל כהן זצ"ל, שמסרה נפשה על תורת בעלה יבלחט"א

חיוב בן נח בצדקה

ותירץ הר"ן: אלא משום דצדקה לא חשיב משום דקום עשה לא קחשי, כדאיתא לקמן.

ואין לומר דבצדקה לא מחייבי, דהא איקשי לקמן ואשה לא מיפקדא והא כתיב כי ידעתיו למען אשר יצוה וכו' ואמרינן בניו לדין ביתו לצדקה, אלמא דבצדקה נמי מחייבי, ואשכחן דמיענש עלה דכתיב ויד עני ואביון לא החזיקו...

...נמצאו חייבים בני נח על שבע מצות לא תעשה והם כדברי ת"ק דינין וברכת השם ע"א ג"ע וש"ד וגזל ואבר מן החי, וחייבין נמי על שתי מצות עשה והם הצדקה ושלא לשבות, אבל על הצדקה דליכא אזהרה איכא למימר דלית בה חיוב מיתה... ע"כ.

ו. הרי לנו להדיא מדברי הר"ן שיש חיוב מצוה שמינית של בני נח ליתן צדקה ולא כללו בין שבע מצות בני נח ומשום דהוא בקום ועשה ואין חיוב מיתה על זה.

* * *

ז. אמנם ברמב"ם פ' י' הלכה י' מהל' מלכים משמע להדיא דס"ל דאין חיוב על עכו"ם ליתן צדקה דכתב וז"ל: בן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצות התורה כדי לקבל שכר אין מונעין אותו לעשות אותה כהלכתה... ואם הביא עולה מקבלים ממנו, נתן צדקה מקבלין ממנו... ע"כ.

הרי לנו מדברי הרמב"ם ברור מללו דאין חיוב לעכו"ם ליתן צדקה אלא תליא ברצונו בלבד וכיילינהו בכלל המצות שתלויים ברצונו ובחפצו אם רוצה לקיימן.

ח. וכן דעת הרמ"ה כדעת הרמב"ם שכתב שם וז"ל: ...ודינין כתיבי התם דכתיב לעשות צדקה ומשפט והיינו טעמא דלא חשיב נמי צדקה משום דהך צדקה דומיא דמשפט היא והיינו פשרה... ע"כ.

וגם דעת המאירי שכתב שם ד"ה בני נח מצווין על הדינים וז"ל: ועל הפשרות, שנאמר לעשות צדקה ומשפט וכבר התבאר שצדקה זו ביצוע... ע"כ.

ויאמר אל בנתיו ואיו למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל לחם" (שמות פ' ב' פ' כ')

א. בתרגום אונקלוס איתא: קרן ליה,, וייכול לחמא". וכן ביב"ע,, קרין ליה,, וייכול לחמא... ע"כ.

ב. וברש"י שם ביאר: ויאכל לחם. שמא ישא אחת מכם: (שמו"ר ותנחומא כאן).

ג. וכבר עמד על זה בשפתי חכמים שם אמאי נטה רש"י מפשוטו של מקרא דהיינו לחם ממש, ובפרט דבתרגום אונקלוס וביונתן בן עוזיאל פירשו כפשוטו. וצ"ע בתרתי:

א. במה נחלקו המדרשים שמות רבה ותנחומא עם האונקלוס ויונתן בן עוזיאל.

ב. אמאי נטה רש"י לפרש כדעת המדרשים, ולא כפשוטו של מקרא וכדעת התרגומים.

* * *

ד. ואשר יראה לומר בזה על פי דברי הגמ' והראשונים בדיני בן נח. ולפ"ו יבוארו דברי רש"י.

דהנה בגמ' סנהדרין נו' א' תנו רבנן שבע מצוות נצטוו בני נח דינין וברכת ה' ע"ז גלוי עריות ושפיכות דמים וגזל ואבר מן החי, ולהלן שם בגמ' נו' ב' אמר רב יהודה אמר קרא אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש... מיד איש ולא מיד אשה, אחיו אפילו קרוב, ולהלן אקשינן בגמ' מתיב רב המנוא ואשה לא מיפקדא, והא כתיב כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו'.

וברש"י שם ואשה. בת נח לא מיפקדא על הדין: ביתו. היינו נשים ולהלן בגמ' שם הוא מותיב לה והוא מפרק לה בניו לדין ביתו לצדקה. ע"כ.

ה. ובחדושי הר"ן סנהדרין נו' ב' כתב וז"ל: ויצו אלו הדינין. וכן הוא אומר כי ידעתיו וכו', ה"נ ה"ל למיחשב צדקה דהא כתיב לעשות צדקה ומשפט.

חשיפת 'דברי שי"ח'

שלושים שנה למעמד הנדיר של סיום כתיבת נביאים וכתובים

בראש חודש שבט תשפ"א, לפני שלושים שנה התקיים בביתו של גבאי בית המדרש הרב משה כהן שליט"א, מעמד נדיר ומרגש של סיום כתיבת כל ספרי הנביאים וכתובים בקלף. בשורות הבאות נסקור את המעמד הנדיר שאירע אז בהשתתפות גדולי הדור.

ברוב בתי הכנסת הנוהגים בשיטת הגר"א זי"ע, מקפידים לקרוא את ההפטרה בנביא הכתוב בקלף, אולם לא לכולם יש את כל הנביאים. גם אותם שיש להם, הרי שאת ספרי הכתובים בקלף, בודאי לא התאמצו לכתוב, כי הלא בין כה אין קוראים בזה בציבור. אמנם בית הכנסת 'לדרמן' שבראשות רבינו שליט"א, ככל הידוע, הוא היחיד בעולם בו קיימים בבית הכנסת כל כ"ד ספרי נביאים וכתובים, כתובים על גבי קלף.

ידידנו הרב אהרן כהן, גבאי בית המדרש המיתולוגי ניאות לשתף אותנו באירוע ההסטורי, שהוא לקח בו חבל כבר בשנים ההם (תודתנו על כל עזרתו המרובה בתמונות ופרטי האירוע).

"אבי רבי משה כהן, פנה בשנים ההם יחד עם הבהח"ח ידידו רבי שמואל אפשטיין ז"ל ליהודי יקר רוח ראשון לכל דבר שבקדושה, רבי אלימלך ליהמן שליט"א ורעייתו מירושלים, וביקשו ממנו שיתרום את ספרי הכתובים והנביאים שעדיין לא היו בבית הכנסת.

כאן יש לציין - מספר לנו רבי אהרן שליט"א, שכל הבקשה הזו נעשתה לפי רצונו של רבינו מרן שליט"א, שהביע משאלה שכל כ"ד ספרי הנ"ך יהיו כתובים על גבי קלף, דבר שלא נעשה זה כבר למעלה ממאתים שנה מאז חיי הגאון מוילנא זי"ע.

הרב ליהמן נענה לבקשה, ותרם בכל פעם ספר נוסף, מספר שנים ארך כתיבת כל הכתובים, על ידי סופר תלמיד חכם מומחה וירא שמים, הרב טשינגל שליט"א, וכך כעבור שנים זכינו ב"ה לברך על המוגמר.

כשהגיע סיום כתיבת האחרון, ביקש אבי שליט"א מגדולי ישראל שיבואו ליטול חבל בשמחה של מצוה. באותם שנים כמעט לא היה מצוי בתי כנסיות שכתובים נביאים על גבי קלף, קל וחומר שלא כתבו 'כתובים' על קלף.

השמחה כאן איפה, היתה כפולה ומכופלת, וכולם אכן יצאו מגדרם להשתתף לכבודה של תורה. גדולי הדור שליט"א, בראשם מרן רבינו שליט"א הגיעו וכובדו בכתיבת אות אחרונה כמו בספר תורה, ואף נשאו לסעודת המצוה בביתו של רבי משה כהן שליט"א.

נהרה של שמחת המצוה היתה שפוכה על פניו של רבינו לאורך כל האירוע, והוא יצא מגדרו ונשאר להשתתף, מתחילה ועד הסוף.

בתמונות מאותו אירוע, ניתן להבחין במרן ראש הישיבה הגרא"ל שטינמן, מרן הגרמ"י לפקוביץ, הגאון רבי יהודה שפירא, הגה"צ רבי זאב אידלמן, הגאון רבי רפאל וסרמן, המגיד מישרים הגאון רבי יעקב גלינסקי זצוק"ל ולהבחל"ח הגאון רבי משה הלל הירש והגאון רבי יצחק זילברשטיין והגאון רבי יהודה בויאר שליט"א שפיארו את האירוע.

גם גבאי בית הכנסת הותיקים, שבמסירות שלא על מנת לקבל פרס דואגים לצרכי בית המדרש, הרב ישי מנדל, הרב מרדכי אריאל, הרב אהרן דינר שליט"א נכחו במעמד יחד עם משפחתו ובני ביתו של הרב משה כהן שליט"א.



רבי משה כהן והגדיב שתרים את הנ"ך, שליט"א



רבי משה כהן עם הסופר הרב טשינגל



הגר"י גלינסקי, רבינו שליט"א, , רבי שמואל אפשטיין (עומד)



הגרמ"ה הירש, הגר"י שפירא, הגרמ"י לפקוביץ, התורם הרב ליהמן, הגה"צ ר"ז אידלמן (מוסתר)



מרן הגרא"ל שטינמן מימין, הגר"י גלינסקי נושא דברים. מולו ידידנו הגבאי רבי אהרן כהן



ספרי הכתובים החדשים שהושלמו.

ליצירת קשר: igos33145900@gmail.com
רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
077-2092005 053-3145900

גיליון מס' 413 פרשת שמות
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת אבי מורי הרב יוסף
בהרה"ג בצלאל זאב ז"ל
ואמי מורתי אסתר בת ר' יעקב זאב ע"ה
תנצב"ה
נודב ע"י בנם הר"ר אליהו שפון שליט"א

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

"זה יין נסך"

מעשה מבהיל הגיע השבוע לשולחן המערכת על-ידי אברך יקר מירושלים (הפרטים המלאים שמורים במערכת) אשר הגיע לרבן של ישראל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א וביקש ברכה להיפקד בילדים. מרן שליט"א אמר לו, כפי שמורה לרבים, **להבדיל על היין**. כעבור שנתיים חזר האברך לרבן של ישראל שליט"א וביקש שוב ברכה להיפקד בילדים. מרן שליט"א חזר על דבריו ואמר לו **להבדיל על היין**.

אמר האברך כי הוא מקפיד על כך כבר שנתיים ועדיין לא זכה להיפקד בזרע של קיימא.

"זה יין נסך"

אמר לו מרן שליט"א, "זה יין נסך" האברך היה מופתע ולא הבין את התשובה כלל, אך החליט לבדוק את העניין, בפרט לנוכח חשש האיסור החמור שבכך.

אותו אברך היה מתארח עם רעייתו בקביעות בשבתות אצל הורי אשתו. במוצאי שבת היה מגיע תמיד להבדלה לפי זמן רבינו תם, לאחר שחמיו כבר הבדיל על הכוס.

בבית שוהה עובדת פיליפינית והתברר כי תמיד לאחר שחמיו מסיים להבדיל על היין - היין היה לא מבושל - העובדת הנכריה מחזירה את היין ומה שנשאר בכוס ההבדלה למקרר כשהיא נוגעת ביין וכך היין הפך להיות בכל פעם יין נסך.

האברך ההמום לא ידע את נפשו כיצד להודות לד' על שמלבד הברכה הגדולה לה ציפה להיפקד בזש"ק, הרי שהוא זוכה כעת להינצל מאיסור חמור מדי שבוע של שתיית יין נסך.

(מגזין במה)

כל הבן הילוד (שמות א, כב)
פרעה גזר כל הבן הילוד היארה תשליכוהו, והמילדות לא עשו כן, וכשקרא להן לגער בהן, ענו לו 'כי לא כנשים המצרית העבריות, כי חיות הנה בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו'.

ויש לעין טובא, איך יכלו לתרץ כן, דאם כן שהילדות העבריות לא היו זקוקות למילדת, בשביל מה באו בכלל ללדת אצל המילדות, ועוד יש לעין שבפסוק "ז' כתיב ותחיינן את הילדים, ופרש רש"י מספקות להם מים ומזון, וקשה, מה טעם היו צריכים להכעיס כל כך את פרעה, שלא זו בלבד שעזרו להן ללדת אלא גם האכילו והשקו אותן. אמנם התשובה לשתי הקשיות, הא בהא תליא, כי כשאמרו לפרעה כי לא כנשים המצריות וגו', ידעו שמיד ישאל אותן אם כן לשם מה אתן באות אליהן, ולכן הכינו את התשובה מראש ואמרו שהן באות לתת ולספק להן מים ומזון (וחביב על רבנו באור זה וחוזר עליו, ופעם אמר שכמדומה שמע כן בשם המגיד מדובנא ז"ל).

כל הבן הילוד היארה תשליכוהו וכל הבת תחיון (א, כב)

מפני מה הוסיף פרעה לגזר וכל הבת תחיון, וכי אכפת היה לו אם הבנות יחיו או לא?

אלא, רגיל רבנו כמעט בכל שנה בסעודת שבת להסביר בזה:

בדוקא רצה פרעה שהבנות יחיו! כי הרי עקר הטעם של כל הגזרות של פרעה, היה כי חשש פן ירבה (א' י'), וכנגד זה גזר פרעה להרג הזכרים כדי שישארו רק הנקבות, ואז לא יהיה להן למי להנשא ויהיו מכרות להנשא למצרים, ואז כל אחד מהמצרים ישא הרבה נשים מבנות ישראל, וממילא יתרבו בהרבה יותר מבני ישראל.

[ובאמת כעין זה איתא במדרש רבה פ"א י"ח, ונקח הנקבות לנשים, אבל שם מסיים לפי שהמצרים שטופים בזמה, ולא נזכר דהגזרה היתה כדי שיתרבו המצרים, וכונת המדרש לתת טעם שלכן בודאי המצרים יסכימו לקחתן].

ויאמר משה אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה (ג' ג')
משה רבנו, עבד השם, בודאי לא עשה שום תנועה וצעד מבלי סבה, וצריך להבין, מה יש לו לראות מדוע לא בוער הסנה, וכי זה עסק שלו?
אלא, כתב רבנו שליט"א:

כשהקב"ה עושה מעשה נסים יש מצוה לראות! ויש לזה כמה ראיות בש"ס: בסוף מסכת חגיגה (כ"ו ב') איתא, בשעה שישאל עולין לרגל, מגביהין להם את השלחן ומראין להן את הנס שלחם הפנים חם כאלו עכשיו אפוא אותו, וכן ביומא (ס"ז א') מבאר שהיה ענין לראות את הנס, אם הלשון של שעיר המשתלח הלבין או לא, והטעם לזה כי יש ענין לספר בנפלאות ה'.

(שבענו מטובין)

נמצאים בסגר? זה הזמן לעשות סדר!

"קובץ גליונות" יוצא במיזם מיוחד בשיתוף "דברי שי"ח", ומבקש שיתוף פעולה מקוראינו היקרים, לשלוח העתק של תמונות ומסמכים ישנים ומעניינים, מגדולי הדורות, ובנושאים שונים. לכל אחד יש ייחוס, בביתו של כל אדם קיימות תמונות של רבנים המפארים את האירועים השונים שהיו במשפחתו, צריך רק את הזמן לחפש, כעת זה הזמן. נשמח לשיתוף פעולה, ולקבל גם תמונות, שלכם הם נראות פשוטות ומוכרות, אבל לכלל לציבור יכול להיות תועלת גדולה, א"ה הדברים יראו אור לתועלת הרבים.

נא לפנות למערכת 'דברי שי"ח' בכתובת: ig0533145900@gmail.com. או במספר: 053-3145900, גם למי שאין אפשרות לסרוק, יכול לפנות אלינו ונדאג לכך בהתאם. בברכה מרובה יצחק גולדשטוף

לזכות התורם
לברכה והצלחה
וסייעתא דשמיא

לע"ג מרת חנה בת ר' יעקב
נלב"ע כ"א טבת תש"ה

לע"ג רבי משה
בן יחזקאל שרגא
נלב"ע כ"א טבת תשע"ז, נצב"ה

לזכות ולרפואת
סבי ר' יוסף יעקב בן בלומה
לרפואה שלמה ולבריאות איתנה

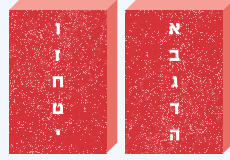
להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה והצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

כ"ה טבת תשפ"א · 9 ינואר 2020 · מאנסי: הדלקת נרות - 4:27 · מוציש"ק - (72 דקות) 5:59 · No. 115 | Issue 16 | Vo. 3 · בסייד

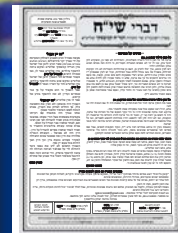
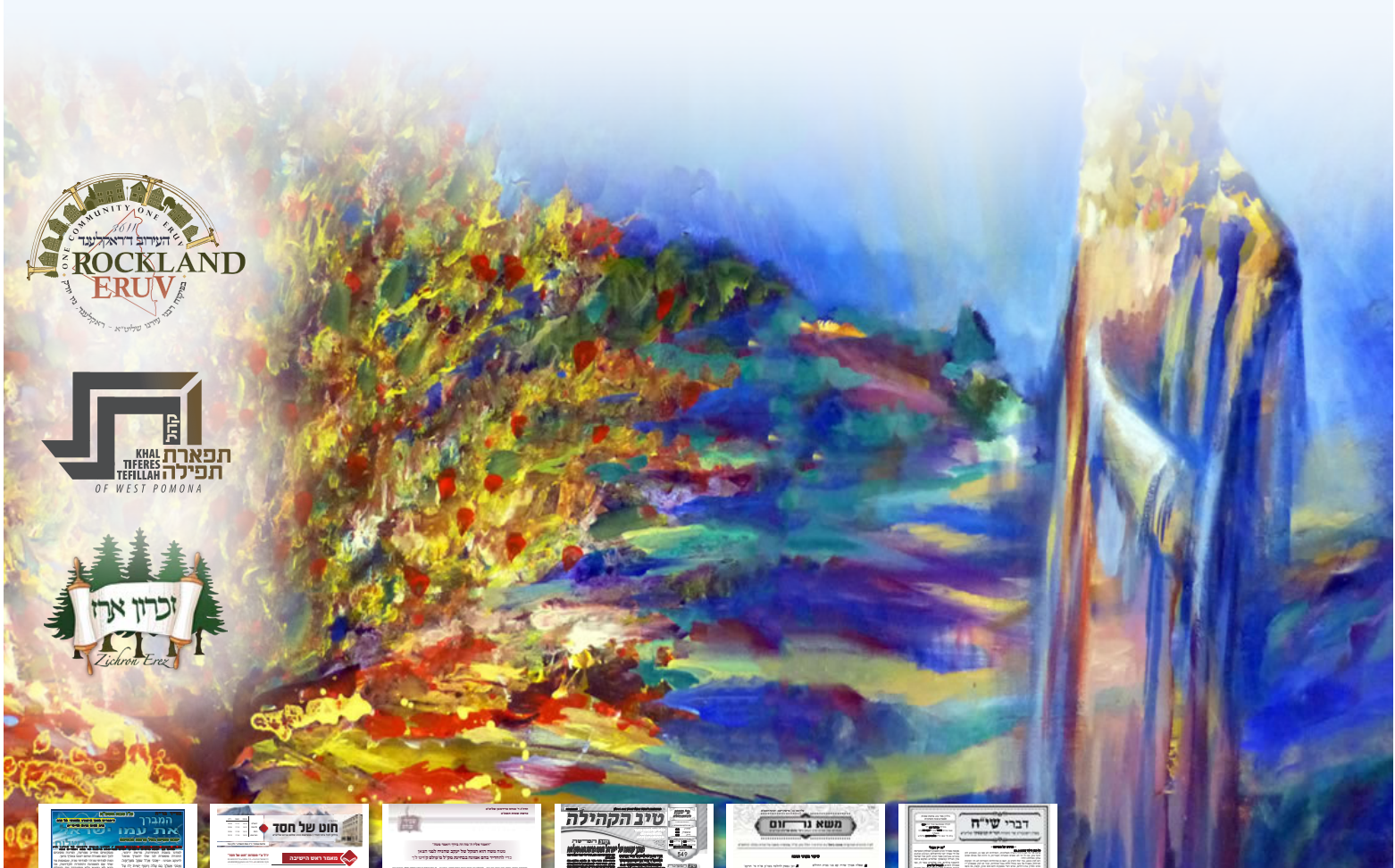
רס התורה



דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת שמות



דברי שי"ח · משא נוח · טיב הקהילה · שבילי פנחס · חוט של חסד · המברך

דברי תורה
עברית